

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

MAYSA VE BULUT ÇİZGİ FİLMİNİN YETKİNLİKLER VE TÜRKÇE DERSİ
TEMALARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nur KILIÇ

Malatya-2025

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

MAYSA VE BULUT ÇİZGİ FİLMİNİN YETKİNLİKLER VE TÜRKÇE DERSİ
TEMALARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nur KILIÇ

Danışman: Prof. Dr. Hasan KAVRUK

Malatya-2025

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

MAYSA VE BULUT ÇİZGİ FİLMİNİN YETKİNLİKLER VE TÜRKÇE DERSİ
TEMALARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Hasan KAVRUK

HAZIRLAYAN

Nur KILIÇ

Jürimiz tarafından 11/07/2025 tarihinde yapılan değerlendirme sonucunda bu tez **oybirliği** ile başarılı bulunarak Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri, Unvanı Adı Soyadı

İmza

1. Dr. Öğr. Üyesi Yunus Şakiroğlu (Başkan)

Aslı ıslak imzalıdır.

2. Prof. Dr. Hasan Kavruk (Danışman)

Aslı ıslak imzalıdır.

3. Doç. Dr. Salim Durukoğlu (Üye)

Aslı ıslak imzalıdır.

O N A Y

Bu Dönem Projesi, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararıyla da uygun görülmüştür.

.....
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Hasan KAVRUK'un danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **"Maysa ve Bulut Çizgi Filminin Yetkinlikler ve Türkçe Dersi Temaları Bakımından İncelenmesi"** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün eserlerin hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Nur KILIÇ

ÖNSÖZ

Bu tezi hazırlamamda tecrübesi ve rehberliğiyle bana yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Hasan KAVRUK'a, yüksek lisans eğitimim sürecinde engin bilgileri ile bizleri aydınlatan Türkçe Eğitimi Bölümü'nün güzide hocalarına, bu süreçte beni her daim destekleyen eşim Ümit KILIÇ ve annem Zeynep DEMİRCİ'ye, bu süreçte onlardan çaldığım zamana rağmen annelerini anlayan canım çocuklarım Erva ve Egemen'e çok teşekkür ederim.

Malatya-2025

NUR KILIÇ

ÖZET

MAYSA VE BULUT ÇİZGİ FİLMİNİN YETKİNLİKLER VE TÜRKÇE DERSİ TEMALARI BAKIMINDAN İNCELENMESİ

KILIÇ, NUR

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı

Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Hasan KAVRUK

Temmuz-2025, xviii+129 sayfa

Çocukların çeşitli televizyon kanalları ve dijital ortamlarda karşılaştığı çizgi filmler; her zaman onların psikolojik, kültürel ve sosyal açılarından gelişimlerine katkı sağlamayacağı gibi onlara zarar da verebilir. Bu yüzden çocukları yaşlarına uygun doğru dinleme-izleme ortamlarıyla karşılaştırmak önemlidir. Devlet televizyonu TRT Çocuk kanalı bu noktada önemli bir role sahiptir. Burada günlük olarak yayımlanan birçok çizgi dizi uzman görüşleri çerçevesinde oluşturularak milli ve manevi değerleri aktarmaktadır. Bahsedilen çizgi dizilerden biri olan ve yörük bir ailenin kültürlerine bağlı olarak yaşadıkları günlük hayat mücadelelerini anlatan *Maysa ve Bulut*, bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Çizgi dizinin yayımlanan 120 bölümü Türkçe Dersi Öğretim Programı çerçevesinde, yetkinlikleri içermesi ve temalara uygunluğu bakımından değerlendirmek amacıyla izlenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler toplanırken www.trtcocuk.net.tr adresinden ilgili bölümler izlenerek yetkinlik ve temalara ait bulgular doküman incelemesi ile tespit edilmiştir. Yapılan incelemede elde edilen veriler betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Çalışmanın geçerlilik ve güvenilirliğini arttırmak için çizgi dizi araştırmacı dışında, farklı katılımcı öğretmenlerce izlenmiş ve elde edilen verilerin bir araya getirilmesiyle bulgular elde edilmiştir. Yetkinlikler ve temalarla ilgili, var olma durumlarına ait bulguların ele alındığı çalışmada, çizgi dizinin kültürel unsurların aktarımında Türkçe dersinin genel ve özel amaçları ile uyumluluğu incelenmiştir. Sonuç olarak en fazla bölümde ana dilde iletişim yetkinliğine yer verildiği görülürken

dijital yetkinliklere hiçbir bölümde rastlanılmamıştır. Ayrıca çalışmada incelenen çizgi dizide “Millî Mücadele ve Atatürk” teması dışında kalan bütün temalarla ilişki tespit edilmiştir. Bölümlerle en fazla bağlantı kurulan tema ise “Erdemler” teması olmuştur. Elde edilen verilere bağlı olarak *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinin dinleme ve izleme metni olarak kullanılmasıyla Türkçe ders kitaplarında metin ya da etkinlik olarak bulunmasının kültür aktarımına önemli ölçüde katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Maysa ve Bulut, yetkinlikler, temalar, Türkçe dersi, çizgi film

ABSTRACT

EXAMINATION OF MAYSA AND BULUT CARTOON IN TERMS OF COMPETENCIES AND TURKISH LESSON THEMES

KILIÇ, Nur

Post Graduate, Inonu University, Institute of Educational Sciences

Department of Turkish and Social Studies Education

Turkish Language Education Department

Advisor: Professor Doctor Hasan KAVRUK

July-2025, xviii+129 pages

The cartoons that children encounter on various television channels and digital media do not always contribute to their psychological, cultural and social development and may even harm them. That's why it's important to expose children to the right listening-watching environments that are appropriate for their age. The state television TRT Cocuk channel has an important role at this point. Many cartoon series published daily here are created within the framework of expert opinions and convey national and moral values. One of these cartoon series, *Maysa and Bulut*, which tells the daily life struggles of a nomadic family depending on their culture, is the subject of this study. The 120 episodes of the cartoon series were watched in order to evaluate them in terms of their content and suitability for the themes within the framework of the Turkish Language Curriculum. Qualitative research method was used in the research. While collecting data, relevant sections were monitored on www.trtcocuk.net.tr and findings regarding competencies and themes were identified through document review. The data obtained in the study were analyzed with descriptive analysis. In order to increase the validity and reliability of the study, the cartoon series was watched by different expert teachers other than the researcher and the findings were obtained by comparing the obtained data. In the study where the findings regarding the existence status of competencies and themes were

discussed, the compatibility of the cartoon with the general and specific purposes of the Turkish course in the transfer of cultural elements was examined. As a result, it was seen that communication competence in the mother tongue was included in the most episodes, while digital competences were not encountered in any episode. In addition, in the cartoon series examined in the study, a relationship was identified with all themes other than the theme of "War of Independence and Atatürk". The theme that is most connected with the sections is "Virtues". Based on the data obtained, it was concluded that using the *Maysa and Bulut* cartoon series as a listening and watching text and including it as a text or activity in Turkish textbooks would contribute significantly to cultural transfer.

Keywords: Maysa and Bulut, competencies, themes, Turkish lesson, cartoon

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
KISALTMALAR LİSTESİ	xvi
TABLolar LİSTESİ	xvii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xviii
1. GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	1
1.2.Araştırmanın Problemi	3
1.3.Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.5. Araştırmanın Sayıtları	5
1.6. Tanımlar	5
2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kuramsal Bilgiler	7
2.1.1. Maysa ve Bulut çizgi filmi	7
2.1.2. TRT Çocuk kanalı	11
2.1.3. Dinleme-izleme metinleri	12
2.1.4.Yetkinliklerin aktarımı	13
2.1.5. Tema	13
2.1.6. Çizgi filmlerin eğitsel amaçlarla kullanımı	14
2.2. İlgili Araştırmalar	15
2.2.1. Maysa ve Bulut'u konu edinen araştırmalar	15
2.2.2. Temaları konu edinen araştırmalar	18
2.2.3. Yetkinlikleri konu edinen araştırmalar	20
3.YÖNTEM	24
3.1. Araştırma Yöntemi	24
3.2. Çalışma Materyali	24
3.2.1.Çizgi Filme Ait Bölüm Özetleri	24
3.2.1.1. Bölüm 1	24
3.2.1.2. Bölüm 2	25
3.2.1.3. Bölüm 3	25

3.2.1.4. Bölüm 4	25
3.2.1.5. Bölüm 5	25
3.2.1.6. Bölüm 6	26
3.2.1.7. Bölüm 7	26
3.2.1.8. Bölüm 8	26
3.2.1.9. Bölüm 9	26
3.2.1.10. Bölüm 10.....	27
3.2.1.11. Bölüm 11.....	27
3.2.1.12. Bölüm 12.....	27
3.2.1.13. Bölüm 13.....	28
3.2.1.14. Bölüm 14.....	28
3.2.1.15. Bölüm 15.....	28
3.2.1.16. Bölüm 16.....	28
3.2.1.17. Bölüm 17.....	28
3.2.1.18. Bölüm 18.....	29
3.2.1.19. Bölüm 19.....	29
3.2.1.20. Bölüm 20.....	29
3.2.1.21. Bölüm 21.....	29
3.2.1.22. Bölüm 22.....	30
3.2.1.23. Bölüm 23.....	30
3.2.1.24. Bölüm 24.....	30
3.2.1.25. Bölüm 25.....	31
3.2.1.26. Bölüm 26.....	31
3.2.1.27. Bölüm 27.....	31
3.2.1.28. Bölüm 28.....	31
3.2.1.29. Bölüm 29.....	31
3.2.1.30. Bölüm 30.....	32
3.2.1.31. Bölüm 31.....	32
3.2.1.32. Bölüm 32.....	32
3.2.1.33. Bölüm 33.....	33
3.2.1.34. Bölüm 34.....	33
3.2.1.35. Bölüm 35.....	33
3.2.1.36. Bölüm 36.....	34
3.2.1.37. Bölüm 37.....	34

3.2.1.38. Bölüm 38.....	34
3.2.1.39. Bölüm 39.....	35
3.2.1.40. Bölüm 40.....	35
3.2.1.41. Bölüm 41.....	35
3.2.1.42. Bölüm 42.....	35
3.2.1.43. Bölüm 43.....	36
3.2.1.44. Bölüm 44.....	36
3.2.1.45. Bölüm 45.....	36
3.2.1.46. Bölüm 46.....	37
3.2.1.47. Bölüm 47.....	37
3.2.1.48. Bölüm 48.....	37
3.2.1.49. Bölüm 49.....	38
3.2.1.50. Bölüm 50.....	38
3.2.1.51. Bölüm 51.....	38
3.2.1.52. Bölüm 52.....	39
3.2.1.53. Bölüm 53.....	39
3.2.1.54. Bölüm 54.....	39
3.2.1.55. Bölüm 55.....	40
3.2.1.56. Bölüm 56.....	40
3.2.1.57. Bölüm 57.....	40
3.2.1.58. Bölüm 58.....	40
3.2.1.59. Bölüm 59.....	41
3.2.1.60. Bölüm 60.....	41
3.2.1.61. Bölüm 61.....	41
3.2.1.62. Bölüm 62.....	41
3.2.1.63. Bölüm 63.....	42
3.2.1.64. Bölüm 64.....	42
3.2.1.65. Bölüm 65.....	42
3.2.1.66. Bölüm 66.....	42
3.2.1.67. Ak Keçi Kara Keçi	43
3.2.1.68. Kırmızı Heybe.....	43
3.2.1.69. Kayıp Kolye.....	43
3.2.1.70. Hoş Geldin Zıpır	43
3.2.1.71. Cura.....	44

3.2.1.72. Bölüm72.....	44
3.2.1.73. Yıldızlı Çan	45
3.2.1.74. Sevgi Parlar	45
3.2.1.75. Bölüm 75.....	45
3.2.1.76. Aşure	45
3.2.1.77. Tahin ile Pekmez.....	46
3.2.1.78. Kelebek Toka	46
3.2.1.79. Yangın.....	46
3.2.1.80. Bölüm 80.....	47
3.2.1.81. Bölüm 81.....	47
3.2.1.82. Bölüm 82.....	47
3.2.1.83. Bölüm 83.....	48
3.2.1.84. Bölüm 84.....	48
3.2.1.85. Bölüm 85.....	48
3.2.1.86. Bölüm 86.....	49
3.2.1.87. Bölüm 87.....	49
3.2.1.88. Bölüm 88.....	49
3.2.1.89. Bölüm 89.....	50
3.2.1.90. Bölüm 90.....	50
3.2.1.91. Bölüm 91.....	50
3.2.1.92. Bölüm 92.....	51
3.2.1.93. Bölüm 93.....	51
3.2.1.94. Bölüm 94.....	51
3.2.1.95. Bölüm 95.....	52
3.2.1.96. Bölüm 96.....	52
3.2.1.97. Bölüm 97.....	52
3.2.1.98. Bölüm 98.....	52
3.2.1.99. Bölüm 99.....	53
3.2.1.100. Bölüm 100	53
3.2.1.101. Bölüm 101	53
3.2.1.102. Bölüm 102	54
3.2.1.103. Bölüm 103	54
3.2.1.104. Bölüm 104	54
3.2.1.105. Bölüm 105	54

3.2.1.106. Bölüm 106	55
3.2.1.107. Bölüm 107	55
3.2.1.110. Bölüm 110	55
3.2.1.111. Bölüm 111	56
3.2.1.112. Bölüm 112	56
3.2.1.113. Bölüm 113	56
3.2.1.114. Bölüm 114	56
3.2.1.115. Bölüm 115	57
3.2.1.116. Bölüm 116	57
3.2.1.117. Bölüm 117	57
3.2.1.118. Bölüm 118	57
3.2.1.119. Bölüm 119	57
3.2.1.120. Bölüm 120	58
3.3. Veri Toplanması.....	58
3.4. Geçerlilik ve Güvenirlik	59
3.5. Verilerin Analizi.....	61
4. BULGULAR VE YORUM	62
4.1. Çalışma Sorularına Dair Elde Edilen Veriler	62
4.1.1. Maysa ve Bulut Çizgi Filminin İçerdiği Yetkinlikler	62
4.1.2. Maysa ve Bulut Çizgi Filminin İlgili Olduğu Temalar	72
4.1.2.1. Erdemler Teması.....	73
4.1.2.2. Milli Kültürümüz teması	77
4.1.2.3. Birey ve Toplum teması	79
4.1.2.4. Okuma Kültürü teması.....	80
4.1.2.5. İletişim teması	80
4.1.2.6. Hak ve Özgürlükler teması	82
4.1.2.7. Kişisel Gelişim teması	83
4.1.2.8. Bilim ve Teknoloji teması	85
4.1.2.9. Sağlık ve Spor teması	87
4.1.2.10. Zaman ve Mekân teması	88
4.1.2.11. Duygular teması.....	89
4.1.2.12. Doğa ve Evren teması	90
4.1.2.13. Sanat teması.....	94
4.1.2.14. Vatandaşlık teması	96

4.1.2.15. Çocuk Dünyası teması	97
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	100
5.1. SONUÇ.....	100
5.2. TARTIŞMA.....	103
5.3. ÖNERİLER.....	105
KAYNAKÇA.....	106
EKLER.....	112
KATILIMCILARIN VERİ İNCELEME FORMLARI.....	112

KISALTMALAR LİSTESİ

TDK: Türk Dil Kurumu

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TDÖP: Türkçe Dersi Öğretim Programı

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu)

TYÇ: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Yetkinliklerin "Maysa ve Bulut" çizgi filminde yer alma durumları.....	58
Tablo 2. Erdemler teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	68
Tablo 3. Milli kültürümüz teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu	72
Tablo 4. Birey ve Toplum teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu	74
Tablo 5. Okuma Kültürü ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	75
Tablo 6. İletişim ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	75
Tablo 7. Hak ve Özgürlükler teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	77
Tablo 8. Kişisel Gelişim teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	78
Tablo 9. Bilim ve Teknoloji teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	80
Tablo 10. Sağlık ve Spor teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	81
Tablo 11. Zaman ve Mekân teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	82
Tablo 12. Duygular teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	83
Tablo 13. Doğa ve Evren teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	85
Tablo 14. Sanat teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	88
Tablo 15. Vatandaşlık teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	90
Tablo 16. Çocuk Dünyası teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu.....	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Maysa ve Bulut çizgi filmindeki karakterler.....	6
Şekil 2. Obadaki çocuklar.....	7
Şekil 3. Devran, Perçem, Günseli, Kiraz ve Bulut.....	9
Şekil 4. Ateşman'ın Okunabilirlik formülü.....	24
Şekil 5. Ateşman'ın Okunabilirlik Formülünde Yer Alan Okunabilirlik Düzeyleri....	24

1. GİRİŞ

1.1.Problem Durumu

Ders kitapları, ilgili dersin programına uygun olarak öğretim kurumlarında okutulmak adına hazırlanmış dersleri destekleyici materyallerdir. MEB tarafından öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılan kitaplar çeşitli ölçütlere bağlı kalınarak değerlendirilir ve Talim Terbiye Kurulu tarafından onaylanarak okullarda belirli sürelerde kullanılmaya başlanır. 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı (TDÖP) kitaplara alınacak metinlerin sayısı, nitelikleri, türleri, türlerin sınıflara göre dağılımı ve kitapların ebatlarını belirlemiştir. Buna göre kitaplarda 8 tema ve temalarda 3 okuma ile bir dinleme/izleme metnine yer verilmesi öngörülmüştür.

Hayatın her alanında var olan dinleme ve izleme becerisi; ders kitaplarında, her temada o temanın içeriği ile ilişkili 8 metinle kendine yer bulmuştur. Metinler, öğretim programındaki 5 ve 6. sınıflarda 12; 7 ve 8. sınıflarda ise 14 kazanımla ilişkilendirilen etkinliklerle ders kitabına taşınmaktadır. Kitaplardaki bu metinlerin genellikle izleme yönü bulunmamaktadır. "Dinleme becerisiyle ilgili çalışmalarda sadece edebi metinleri kullanmak bu becerinin eğitimi açısından yeterli değildir. Metinlerin yanında destek materyal olarak işitsel ve görsel başka eğitim malzemelerinden de yararlanılması çalışmalardan yüksek verim alınmasını sağlayabilecektir." (Karasakaoğlu ve Bulut, 2012, s.725)

Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği 2023 yılında güncellenmiştir. Buna göre eğitim öğretim sürecinde kazandırılan dinleme/izleme becerileri, yapılacak bir sınav ile %25 oranında öğrencinin Türkçe notuna katkı sağlamaktadır. Böylece Türkçenin korunması ve geliştirilmesi amacıyla öğrencilerin öğretim süreçleri boyunca kazandıkları dinleme becerilerindeki gelişimlerin, diğer dil becerileri ile birlikte izlenmesi amaçlanmıştır (MEB, 2023).

Dinleme izleme materyalleri arasında çizgi filmler, çocuk dünyasına hitap edebilme yönleriyle öne çıkmaktadırlar. Çizgi film, bir konuyla ilgili olarak

karakterlerinin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmidir (TDK). Gün boyunca çeşitli TV kanalları ve dijital ortamlarda çizgi film izleyen çocuklar, bu izlediği içeriklerden de etkilenmektedirler. Çizgi filmlerin çocukları eğlendiren ve onların gelişimlerini olumlu yönde destekleyen etkisi sadece bununla sınırlı kalmamakta aynı zamanda bu renkli, kurgulu içerikler eğitim-öğretim, pazarlama gibi birçok alanda da araç olarak kullanılmaktadır (Kara ve Altunbay, 2020, s.156). Çocuğun okuma ve anlama yeteneklerinin geliştirilmesinde, karmaşık konuların çocuğa daha sade ve eğlenceli biçimde sunulmasında çizgi film/dizilerden yararlanılmaktadır (Bursalı ve Topçuoğlu Ünal, 2015, s.2). Başlangıçta dil öğretme amacıyla üretilmeseler de çizgi film gibi otantik materyallerin sınıf başarısını olumlu etkileyen motivasyonu arttırdığı ve öğrencinin derse olan ilgisini çekerek belirli bir dili öğrenmede başarılı olmalarına yardımcı olduğu yapılan araştırmalarda ortaya koyulmuştur (Halim, Mukminatien ve Anugerahwati, 2018, s.159).

Çocukluktan ölümüne kadar teneffüs ettiği hava gibi insan hayatının her anına karışan dil, hayatın kendisi kadar canlı ve karmaşıktır. Çocuk doğmadan önce işitmeye başlar ve doğduktan sonra da etrafında örülen dil ağını belli şeylerle ilişkilendirir. Daha sonra da çocuk sokakta, okulda, televizyonda binlerce dil unsuru ile karşılaşır. İşte bunlar onun kültür hazinesini teşkil eder (Kaplan, 2005, s.157). Bu yüzden çocukları kültür zenginliğinden koparmamak için okuma ve dinleme-izleme malzemelerine dikkat edilmeli ve bu malzemelerin kültürel gelişime katkısı gözetilmelidir. Aksi takdirde çağa ayak uyduran ama kültüründen habersiz nesillerin ortaya çıkması kaçınılmaz olacaktır.

Okullarda aile ve arkadaş çevresinde edinilen dil, çeşitli becerilerin ortaya sürüldüğü etkinliklerle pratikleştirilir. Çocuklara dinlediğini anlama becerilerini geliştirme fırsatı sunan çizgi filmler bu pratiği kolaylaştıracaktır. Öğrenciler çizgi filmlerde özgün konuşma diline maruz kaldıklarında kelimelerin doğru telaffuzunu kazanabileceklerdir. Kelimelerin farklı bağlamlardaki anlamlarını öğrenebileceklerdir (Nimer Abuzahra, Muhammed Abdel-Hakim Farah ve Sarah Zalloum, 2016).

Türkçe öğretim programında verilen temalar kapsamında kazandırılmak istenen duygu, düşünce ve davranışlar, yetkinlikler ile kök değerler; okuma metnlerinin yanı sıra çocukların birden fazla duyusunu harekete geçirerek öğretim sağlayacak dinleme izleme metinleriyle verilebilir. Bu noktada TRT Çocuk kanalında yayımlanan, çocuk gelişim uzmanları tarafından onaylanmış çizgi dizi ve filmler Türkçe dersleri açısından önemli bir materyal kaynağı olacaktır.

Herkes tarafından kolayca ulaşılabilir bir kanal olan TRT Çocuk'ta her gün 11.55'te yeni bölümleriyle yayımlanmaya devam eden *Maysa ve Bulut* hem kültür aktarımındaki rolü hem de dil gelişimine katkısı bakımından bu çalışma kapsamında ele alınmıştır. Çalışmada çizgi dizinin TDÖP'de yer alan yetkinliklere ve Türkçe dersi için önerilen temalara uygunluğu, Türkçe derslerinde dinleme izleme metni olarak kullanılabilir nitelikleri incelenmiştir.

1.2.Araştırmanın Problemi

Bu çalışmanın amacı TRT Çocuk kanalında 2013 yılından beri yayımlanan ve Türk kültüründe önemli bir yere sahip yörüklerin hayatlarını, oyunlarını, oyuncaklarını, masallarını eğitici bir biçimde anlatan *Maysa ve Bulut* çizgi filminin Türkçe derslerinde kullanılabilirliğini TDÖP'de yer alan yetkinlikler ve temalar kapsamında incelemektir.

Çalışmada *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinin TDÖP'ye göre Türkçe derslerinde dinleme izleme metni olarak kullanılabilir mi sorusuyla problem belirlenmiş ve alt problemlere ait şu sorulara cevap aranmıştır:

1. "Maysa ve Bulut" çizgi filmi TDÖP'de yer alan hangi yetkinlikleri içermektedir?
2. "Maysa ve Bulut" çizgi filmi TDÖP'de önerilen hangi temalarda kullanılabilir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Maysa ve Bulut çizgi dizisinde olaylar, yaşları farklı aralıklarda olan çocuklar üzerinden aktarılmaktadır. Obadaki çocuklar, çeşitli günlük hayat becerilerini ve

kültürel birikimleri, yaparak-yaşayarak ve aile büyüklerinden gözlemleyerek öğrenmektedirler. Karakterlerin 6-17 yaş aralığında olması her yaştan ve eğitim kademesinden çocuğun izlerken kendine ait bir şeyler bulmasını sağlamaktadır (Köseoğlu, 2022, s.80). Bu sebeple çizgi filmin incelenmesiyle elde edilecek bulgular, Türkçe dersi açısından önemli bir açığı doldurabileceği düşüncesiyle, büyük bir öneme sahiptir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde *Maysa ve Bulut* çizgi filmiyle ilgili birçok çalışmanın olduğu tespit edilmiştir. Çizgi filmin UNESCO yaşayan evrensel değerler çerçevesinde ele alındığı, çizgi filmde yer alan dokuma motiflerinin incelendiği tez çalışmaları mevcuttur (Köseoğlu, 2022; İslim ve Kılıçarslan, 2021). Bunların yanı sıra *Maysa ve Bulut* örneğinden hareketle kültürel mirasın animasyon çizgilerle aktarımı, yemek kültürünün inşası, *Maysa ve Bulut* örneğinden hareketle popüler kültür karşısında yerelliğin sunumu, *Maysa ve Bulut*'un kültürel öğeler açısından incelenmesi yapılan araştırmalardandır (Sel, 2022; Erdem,2020; Dursun ve Yurt, 2017; Karakuş, 2016). Ayrıca TRT Çocuk kanalı çizgi filmlerinden hareketle değer eğitimi konusunda yapılan araştırma da mevcuttur (Yener vd., 2021).

Konu hakkında temalar ve anahtar yetkinlikleri inceleyen çalışmalara da rastlanılmıştır (Aykaç, 2023; Kana ve Kiler, 2021; Kurtoğlu Zorlu, 2021). Bu çalışmalarda araştırmanın gerçekleştiği dönemlerde ortaokullarda okutulan Türkçe ders kitapları, kitaplardaki metinler ve Türkçe dersi kazanımları ele alınmıştır.

İncelenen çalışmalar dikkate alındığında 2019 TDÖP'de yer alan sekiz anahtar yetkinlik ve derse ait önerilen temalar kapsamında çizgi dizinin dinleme/izleme materyali olarak derse uyumluluğunu inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Çalışmanın bu yönüyle alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca çalışmanın Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde edindirilmek istenen yetkinlikleri içermesi bakımından, hazırlanacak Türkçe ders kitaplarında incelenen dinleme/izleme metinlerine uygun temalar içerisinde yer verilmesi konusunda yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Maysa ve Bulut çizgi filminin barındırdığı yetkinlikler bakımından incelenmesi ve TDÖP’de önerilen temalara uyumu kapsamında değerlendirilmesi; Türkçe dersinin özel amaçlarından öğrencilerin millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi maddesi gereği önemli bir adım olacaktır.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, TRT Çocuk kanalında 2013 yılından beri yayımlanan *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinin 120 bölümü ve çizgi dizi ile ilişkisi tespit edilen TDÖP’de yer alan yetkinlikler ve önerilen temalar ile sınırlı tutulmuştur. Yapılan incelemede araştırmacının yanı sıra 6 farklı Türkçe öğretmenin görüşleri alınmıştır. Araştırma 2023-2025 yılları arasında yapılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sayıltıları

Araştırma kapsamında değerlendirilen içeriklerin TDÖP’de yer alan yetkinlikleri içerdiği ve önerilen temalara uygunluk gösterdiği varsayılmıştır.

Bunun yanı sıra çalışmada incelenen materyalin, rastgele olarak seçilen, 70. bölümüne ait senaryo metni üzerinde uygulanan Ateşman Okunabilirlik Formülü sonucuna göre metnin orta güçlükte olduğu belirlenmiştir. Buna göre ortaokul Türkçe dersi için uygun bir materyal olabileceği görülmüştür. Formülle elde edilen verinin bütün bölümleri yansıttığı varsayılmıştır. Verinin elde edilmesinde kullanılan formül aşağıdadır:

Ateşman Okunabilirlik Puanı: $198.825 - [40.175 \cdot (\text{hece olarak ortalama kelime uzunluğu}) - 2.610 \cdot (\text{kelime olarak ortalama cümle uzunluğu})]$

1.6. Tanımlar

Türkçe Dersi Öğretim Programı: *Üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş Türkçe dersi kazanımlarını içeren bir öğretim programıdır (TDÖP, 2019).*

Yetkinlikler: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde belirlenen öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleridir. Ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade programda belirtilen yetkinliklerdir (TDÖP, 2019).

Tema: Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın uygulanması sürecinde her sınıf düzeyinde işlenmesi öngörülen dörder metinden oluşan 8 bölüme verilen addır (TDÖP, 2019).

Çizgi Film: Bir konuyla alakalı olarak karakterlerinin hareketlerini belirtecek biçimde art arda çizilmiş resimlerden oluşan sinema filmidir (TDK, 2025).

2. KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Bilgiler

2.1.1. Maysa ve Bulut çizgi filmi

2013 yılından beri TRT Çocuk kanalında yayımlanmaya devam eden *Maysa ve Bulut* çizgi filmi, Akçaoba isimli hayali bir yörük ailenin kültürlerine sıkı sıkıya bağlı hayatlarını konu edinmiştir. Çizgi film, Maysa ve Bulut isimli iki çocuğun etrafında her bölümde yaşanan farklı olaylar üzerinden sürmektedir. Toroslarda yazlık ve kışlık hayat alanları arasında göç ederek ve günlük hayatı düzenleyen geleneklerini çeşitli değerlerle çerçevelendirerek aktaran filmde; Maysa ve Bulut'un yanı sıra akıl veren, yol gösteren ebeveynler, hayatın keşfinde rol model olan Günseli, Çınar, Kiraz ve Bora da yer almaktadır.

Şekil 1. Maysa ve Bulut çizgi filmindeki karakterler

Çizgi dizide günlük hayatı çevreleyen birçok değer, obadaki sıkı aile ilişkileri ile çocuklara aktarılmaktadır. Çocuklar örnek alarak, öğüt dinleyerek, öykülerden etkilenecek ya da yaparak yaşayarak geleceğe hazırlanmaktadır.

Akçaoba sakinleri yazın yaylağa kışın kışlağa giderek günlük hayatlarını sıradan bir seyir içinde sürdürmektedirler. Gündelik işleri yaparken herkesin belli bir sorumluluğu vardır. Bu işler iş bölümü ile belirlenmiştir. Kadınlar daha çok yeme-içme, temizlik, çocukların bakımı gibi işlerle ilgilenirken erkekler toprakla

hayvanlarla ilgilenmektedir. Ancak işlerde yardımlaşma ve iş birliği, ihtiyaç duyulan her anda kimseden esirgenmemektedir. Göç hazırlıkları, göç sırasında yolda ya da dinlenme alanlarında yaşananlar, gidilen yerdeki hayat mücadelesi, obanın yakınlarındaki köy ve köylüler, çocukların öğrenme maceraları çizgi filmin konusunu oluşturmaktadır. Kahramanlar, çizgi filmde şu şekilde anlatılmaktadır:

Şekil 2. Obadaki çocuklar

Filmin ana karakterlerinden olan Maysa 5-6 yaşlarında küçük bir kız çocuğudur. Adı "yeni yeşeren arpa, buğday filizi" (Enedilim, 2025) anlamına gelen Maysa; şalvar, önlük, cepken giydiği tarzıyla tam bir yörük görünümündedir. Boncuk takılara ilgisiyle göze çarpmaktadır. Akıllı, meraklı ve öğrenmeye isteklidir. Sürekli büyüklerine sorular sorarak merakını gidermeye çalışmaktadır. Maysa'nın hayalleri ve rüyaları da filme büyük bir renk katmaktadır. Hayvanlarla arası çok iyi olan Maysa'nın hayatında kuzu Kınalı ve Zıprı, köpeği Duman, deve Boncuk, güvercin Paçalı ve beyaz atı Şıra çok önemli bir yere sahiptir.

Bulut, yaşı Maysa'dan büyük olmasına rağmen Maysa'nın en yakın arkadaşıdır. Sarı ve dağınık saçları ile üzerindeki şalvar, gömlek ve uzun çorapları ile bir çocuktan çok yetişkin görünümündedir. Maysa'nın yaşadığı sorunlarda ona yardımcı olmaktadır. Obadaki büyüklerin işlerine yardım ederek onlar gibi olmak istemekte ancak çocukluğun verdiği acemilik onu çoğu zaman yetersiz kılmaktadır. Babası Kuzey'dir. Ancak Bulut'un annesine çizgi filmde yer verilmemiştir.

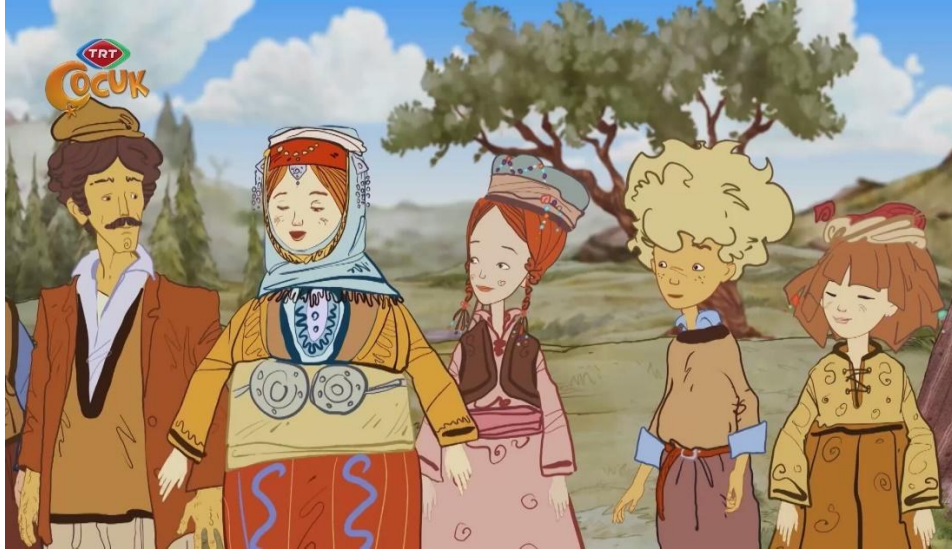
Yaman dede, obanın sözü dinlenen büyüğüdür. Maysa'nın dedesidir. Bilge kişiliği ile ön plandadır. Yeleği, şalvarı ve beyaz sakalları da bilge görüntüsünü tamamlamaktadır. Olaylar karşısında anlattığı hikayeleri ile obadakileri aydınlatmaktadır. Herkes üzerinde büyük etkiye sahip olan dede; obada tarla işleri, hayvanlar, kışlık hazırlıklar gibi konularda görevlere sahiptir.

Güneş Ana, bilgelik yönü ağır basan güçlü bir Türk kadınıdır. Kısa boylu ve şişmandır. Üzerindeki cepken, entari ve önlüğü ile tam bir yörük kadını görüntüsü çizmektedir. Obada tıpkı dede gibi akıl danışılan, yol gösteren bir karakterdir. Anlattığı hikayelerle herkese öğütler verir. Çamaşır, yemek, kışlık erzakların hazırlanması gibi işlerle uğraşır. Dağlardan topladığı otlarla obadakilere hekimlik yapar. Hayvanların hastalıklarına bile çözümler bulur.

Devran, Maysa'nın babasıdır. Güçlü, cesur ve çalışkan bir yörüktür. Obadaki diğer erkekler gibi şalvar, gömlek, süveter ve tozluk giymektedir. Maysa'ya düşkündür. Kardeşi Erez gibi yerleşik hayata geçmek konusunda istekli olmasına rağmen babası istemediği için bundan geri durmaktadır.

Kuzey, Bulut'un babasıdır. Devran gibi o da güçlü ve çalışkandır. Devran'ın aksine geniş omuzları ve iri vücuduyla dikkatleri çekmektedir. Obadaki diğer işlere ek olarak demir ve bakır işleriyle de ilgilenir. Bakır kaplara kalayı Kuzey yapar.

Perçem ve Seher obanın çalışkan iki kadınıdır. Kıyafetleri ile oldukça dikkat çekmektedirler. Güneş ananinkiler gibi yörük kadınları yansıtan giysileri, başlıklarındaki işlemeler ve kemer tokaları ile süslenmiştir. Perçem, Maysa'nın; Seher ise Kiraz'ın annesidir. İkisi de obanın günlük işlerini yerine getirmektedir: çamaşır yıkama, yemek hazırlama, kışlık erzak hazırlama, çocuk bakımı gibi. Yapılan işlerin zorluğundan yerleşik hayata geçmek istemektedirler.

Şekil 3. Devran, Perçem, Günseli, Bulut ve Kiraz

Kiraz, Günseli ve Çınar; Maysa'nın arkadaşlarıdır. Obada ev işlerinde ailelerine yardım ederler. Kiraz, küçük kardeşinin bakımında annesinin hep yardımcısıdır. Günseli ve Çınar kardeşlerdir. Bütün çocuklar, sorumluluk sahibi ve çalışkanlardır. Dereden su getirme, hayvanları otlatma, çamaşır yıkama ve ailelerine işlerde yardım etme günlük yaptıkları işlerdendir. Bunların yanı sıra çocuklar, öğrenmeye ve keşfetmeye çok meraklıdırlar.

Bora; obanın bağlama çalıp türkü söyleyen, ozan olmak isteyen misafiridir. Ailesini kaybetmiş olduğu için obada kalıp obanın işlerine yardım etmektedir. Obada hiç kimse onu yabancı gibi görmemekte, herkes onu sevgi ve şefkatle sarmaktadır. Yaman dede, Hikmet ozanın Bora'nın babası olduğunu düşündüğü için her yerde ozanı aramaktadır. Bunu düşünmesine sebep olan ise Bora'nın daha önce dinlemediği halde Hikmet ozanın türküsünü söylemesidir.

Dursun ve Uzuner Yurt (2017, s.126) teknolojinin gelişmesiyle birlikte, eskiden sözlü gelenekle yapılan kültür aktarımının günümüzde çizgi filmler aracılığıyla yapıldığını, Maysa ve Bulut'un ise kültürel devamlılık için önemli bir kaynak olduğunu dile getirmişlerdir. Bu konuda "Bugün unutulmuş halk inanışları canlandırılmakta; Türk'ün misafirperverliği, öğretmene/hocaya verdiği değer, hayvanları sevmesi ve koruması gibi önemli toplumsal özelliklerin üzerinde

durulmaktadır.” diyen Karakuş (2016, s.145) da çizgi filmin kültürel önemini ortaya koymaktadır.

Maysa ve Bulut çizgi dizisinde, kuvvetli aile bağlarıyla örülü obada UNESCO yaşayan evrensel değerlerinden barış değeri dışında bütün değerlerin aktarımı, öyküleştirme, gösterip yaptırma, akran öğretimi ve soru cevap gibi yöntemlerle gerçekleştirilmektedir (Köseoğlu, 2022, s.68).

2.1.2. TRT Çocuk kanalı

Türkiye’de çocuklar için gün boyunca içerikler sunan çeşitli kanallar vardır. Minika Go, Minika Çocuk, Cartoon Network, Diyanet Çocuk bunlardan bazılarıdır. TRT Çocuk da diğerleri gibi hedef kitlesi sadece çocuklar olan ve çocuk merkezli yayın yapan tematik bir kanaldır. TRT Çocuk hedef kitlenin sağlıklı gelişimini desteklemek için kamu yararına faaliyetlerde bulunur. TRT Çocuk sunduğu içerik hizmetinde genel ahlakın gereklerini, milli gelenekleri ve manevi değerleri gözetmek; Türk milli eğitiminin temel görüş, amaç ve ilkelerine uymak; kolayca anlaşılabilir, doğru, temiz ve güzel bir Türkçe kullanmak; beden ve ruh sağlığına zarar verecek içeriklere yer vermemek hususlarını dikkate alır (TRT Çocuk,2024).

Kanalda, okul çağındaki çocuklar için akıl yürütme ve problem çözme becerilerini geliştirmek, sebep-sonuç ilişkisinin kavranmasına yardımcı olmak, empati kurabilme becerisine destek olmak, evrensel insani ve ahlaki değerlerin içselleştirilmesine yardımcı olmak, kültürel değerlerin içselleştirilmesi, yerel ve küresel değerler arasındaki denge ve ilişkinin kurulmasına yardımcı olmak kazanımları hedeflenmektedir.

Kanal, 2018 yılında yayın hayatına başlamış ve 2015’ten itibaren ise 24 saatlik kesintisiz çizgi film yayınına geçmiştir. Aynı yıldan itibaren de reklamsız olarak sunduğu hizmet ile diğer tematik kanallardan ayrılmıştır. Reklamlar aracılığıyla çocuklara aşılana tüketim çılgınlığı alışkanlığı TRT Çocuk’un reklamsız yayınları sayesinde izleyicilerden uzak tutulmaktadır. İzlediği karakterlerden etkilenen, onlarla öğrenen çocuklar için kanal; verdiği eğitimsel mesajlar bakımından diğer çocuk kanallarının arasında önemli bir yere sahiptir. Bu yönüyle

kanala ait çizgi filmlerden eğitime önemli katkılar sağlayacak bir araç olarak faydalanmak doğru bir seçim olacaktır (Demiral, Yamaner ve Süklüm, 2016).

Kanal Koordinatör Yardımcısı Yılmaz (2017), TRT Çocuk'un genel felsefesinin "çocukla çocuklaşmak" olduğunu, bunu yapacak içerik üreticilerinin pedagojik, estetik ve teknolojik anlamda akademik bir eğitim aldığını belirtmiştir. Gelenekten kopuşun önüne geçmek adına, çeşitli milli içerikler, yerli yapımlar kullanılarak kanal vasıtasıyla izleyici ile buluşturulmaktadır.

Millî kültür, sanat, tarih, teknoloji ve millî kahramanlarımızın hikâyelerinden esinlenerek ürettiği, %80'i yerli olan programlarıyla çocuklara zengin bir yayın içeriği sunan kanal; 2022 yılında yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'nin en çok tercih edilen çocuk kanalı olmuştur (TRT Haber, 2024). Çocuklar tarafından takip edilen bu içeriklerin hem görsel hem de işitsel yönden uyarıcı olduğu düşünüldüğünde, dil gelişimi bakımından sağlayacağı katkı göz ardı edilemez. Çizgi filmler sadece hoşça vakit geçirme aracı olmamalıdır. Çizgi filmlerin; çocuğun söz varlığına katkı sağlayacak, anlama ve anlatma kabiliyetini destekleyecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir. 2016 yılında yapılan bir araştırma Türkiye'de tematik yayın yapan iki çocuk kanalından TRT Çocuk'un incelenen çizgi filmlerindeki kelimelerin Minika Çocuk'a oranla daha fazla olduğu ortaya konmuştur. Durum TRT Çocuk açısından kullanılan farklı kelimelerin zengin bir kelime hazinesi sunabileceği şeklinde yorumlanmıştır (Temizkan ve Atasoy, 2016, s.595)

Hedef kitlenin çocuk olduğu bir içerikte çocuğun içinde bulunduğu eğitim sistemi, kültürel yapı, değerler ve dilin incelikleri sıradanlıktan uzak bir şekilde yer almalıdır.

2.1.3. Dinleme-izleme metinleri

Ders kitaplarında yer alan 8 dinleme izleme metni üzerinden Türkçe Öğretim Programı'ndaki 5,6,7 ve 8. sınıflar için toplam 52 kazanımla edindirilmeye çalışılan beceriler, günlük hayatın her anında yer almaktadır. Kültür edinimi, ana dili öğrenimi ve çeşitli hayat becerilerinin aktarımı dinleme becerisiyle sağlanır.

Birey doğuştan gelen dil yeteneğini geliştirirken ve ana dilini öğrenirken şüphesiz dinleme becerisinden yararlanır (Karasakaloğlu ve Bulut, 2012, s.724).

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nda ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri doğrultusunda hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması, millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi amaçlanmıştır (TDÖP, 2019, s.8). Bu doğrultuda hazırlanacak bir ders kitabında yer alan metinlerin yetkinlik aktarımında araç olması gerekmektedir. Temalara uyumlu, nitelikli metinler tercih edilmelidir.

2.1.4.Yetkinliklerin aktarımı

Türk Dil Kurumuna (TDK, 2023) göre yetkinlik, yetkin olma durumu, olgunluk, kemal, mükemmeliyettir. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇ) hayat boyu öğrenme kapsamında her bireyin kazanması beklenen tanımlanmış sekiz yetkinlik ise anahtar yetkinlik olarak tanımlanmıştır. Bu çerçeve, sekiz anahtar yetkinliği belirlemekte ve her bir yetkinliğe ilişkin temel bilgi, beceri ve davranışları tanımlamaktadır. Bahsedilen anahtar yetkinlikler; ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifadedir. Ülkemiz eğitim politikalarında anahtar yetkinliklerin geniş ölçekte kazanılmasına öncelik verilmektedir (MYK, 2015, s.23). Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinliklerin aktarımı eğitim sistemimizin amaçlarından biridir (TDÖP, 2019, s.4).

2.1.5. Tema

Türkçe ders kitaplarında, ortak konulara ilişkin metinlerin yer aldığı ana bölümleri ifade eden tema kavramı, TDK tarafından asıl konu, ana konu, öğretici

veya edebi eserde işlenen konu olarak tanımlanmıştır (2024). Tematik yaklaşım ise birçok farklı konu alanını birbirleriyle ilişkilendirerek önceden belirlenen kapsamlı ve genel bir tema ile bütünleştirme işlemidir (İşler, 2004). Ortak konuların kitaplarda yer alma şekilleriyle ilgili bilgilere programda yer verilmiştir.

TDÖP'nin uygulanması sürecinde her sınıf düzeyinde 8 tema işlenmesi öngörülmüştür. Bu temalardan; "Erdemler", "Millî Kültürümüz", "Millî Mücadele ve Atatürk" temalarının her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunludur. Zorunlu temalar dışında verilen diğer temaların seçmeli olduğu, kitapta hangilerinin yer alacağına kitap yazarları tarafından karar verilebileceği programda belirtilmiştir. Öğrenme öğretme sürecinde işlenmesi ve öğretim materyallerinde yer verilmesi öngörülen temalar ve bu temalarla ilgili konu önerileri TDÖP'de belirtilmiştir. Birey ve toplum, vatandaşlık, çocuk dünyası, hak ve özgürlükler tema örneklerinden; çok dillilik, kültürel farklılıklar, göç, teknoloji okuryazarlığı ise temalara ilişkin konu örneklerindendir (TDÖP, 2019).

2.1.6. Çizgi filmlerin eğitsel amaçlarla kullanımı

Türkiye'de çocuklar bütün zamanlarını çizgi filme ayıracak kadar fazla ortamla karşılaşabilmektedir. Bu denli fazla bir etkileşim, çocuklara davranış kazandırılmak istendiğinde çizgi filmleri kullanabilmeyi gerekli kılmaktadır. Dinleme izleme becerilerinin birlikte kullanıldığı metin örneklerinden olan çizgi filmler, herhangi bir olumlu davranışın öğretim sürecinin de önemli bir aracıdır. Kara ve Altunbay'a göre (2020, s.160) çizgi filmler aracılığıyla çocuk toplum kurallarını, doğru ve yanlış davranışları öğrenmektedir. Çocuk bu öğrendiklerini gözlem yoluyla öğrenmektedir. Bu öğrenmeler de çocuğun karakter ve kişilik yapısını oluşturmaktadır.

Eğitsel amaçlarla kullanılacak olan çizgi filmlerin çocuğun kendi kültür yapısına uygun, kendi ülkesinin kodları ile oluşturulmuş olması önemlidir. Bu durum dikkate alınarak yabancı yapımlardan ziyade yerli ve kendi kültürümüzden izler taşıyan çocuk medyası ürünlerinin çoğaltılması gerekmektedir (Kavruk ve Aykaç, 2022, s.1588).

2.2. İlgili Araştırmalar

Yapılan taramada 2016 yılından beri yayında olan *Maysa ve Bulut'u* konu edinen bütün çalışmalar, tema ve yetkinliklerle ilgili olarak ise 2019 yılından sonraki çalışmalar dikkate alınmıştır. Araştırmada yapılan sınırlandırmanın sebebi 2019 yılından önce kullanılan Türkçe programının farklı olmasıdır. Konu hakkında yapılan incelemeler sonucunda eğitim ve öğretim konusunda çeşitli çalışmalar olduğu görülmüştür. Çalışmalar; *Maysa ve Bulut'u* çeşitli açılardan ele alan, farklı eserlerin TDÖP'deki temalara uygunluğunu araştıran, kazanım ve ders kitaplarını yetkinlikler bakımından inceleyen makale ve tezlerdir.

2.2.1. Maysa ve Bulut'u konu edinen araştırmalar

Yavuz (2024), elektronik kültür ortamında halk kültürünün yeniden üretilmesi konusunda yaptığı çalışmasını *Maysa ve Bulut* çizgi filminin 120 bölümünü inceleyerek gerçekleştirmiştir. Çizgi filmi, halk edebiyatındaki anlatmaya dayalı türlerle uygunluğu bakımından irdelemiştir. Bu çizgi filmin yaratımında besin kaynağı olarak hangi edebi türden etkilenilmiş olunabileceğini ve gelecek kuşaklara kültürel mirasın aktarılmasındaki yerini ele almıştır. İrdelenen çizgi film, yayınlanmış tüm bölümleri üzerinden değerlendirilmiş, uygun bölümlerin izahı ve anlatım katmanlarının değerlendirilmesi yapılmıştır. Türler arasında halk hikâyeleri ve masalla olan benzer noktalar tespit edilmiştir.

Güven (2023), çalışmasında kültürün animasyonla aktarımını, TRT Çocuk kanalında yayımlanan *Maysa ve Bulut* animasyon dizisi üzerinden incelemiş ve bahsi geçen animasyondaki somut olmayan kültürel miras öğelerini tespit etmiştir. *Maysa ve Bulut* animasyon dizisinde, somut olmayan kültürel miras çalışmalarının 5 temel alanından 4'üne karşılık bulmuştur. "Sözlü Gelenekler ve Anlatımlar" başlığından mit, masal, kişi adları; "Gösteri Sanatları" başlığından çocuk oyunları; "El Sanatları" başlığından dokumacılık; "Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar" başlığından ise halk hekimliği, halk baytarlığı, halk mutfağı, tarım ve hayvancılık ile ilgili örneklerle rastlamıştır. Somut olmayan kültürel miras çalışmalarının temel alanları içinde yer alan "Toplumsal Uygulamalar, Ritüeller ve Şölenler" başlığından ise herhangi bir örneklerle karşılaşmamıştır.

Köseoglu (2022), çalışmasında *Maysa ve Bulut'u* UNESCO Yaşayan Evrensel Değerler sistemi bağlamında ele almıştır. Doküman incelemesi yaparak gerçekleştirdiği araştırmasında çizgi filmin birinci sezonunu izlemiş ve bölümlerde iş birliği, özgürlük, mutluluk, dürüstlük, sevgi, alçakgönüllülük, saygı, sorumluluk, sadelik, hoşgörü, birlik değerlerini bulmuştur. En fazla işlenen değer iş birliği olduğu en az işlenen değer ise barış değeri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma sonucuna göre *Maysa ve Bulut* çizgi filminin eğitsel bir değeri bulunmaktadır. Çizgi filmde yer alan değerler izleyiciye okul dışı öğrenme süreçleriyle olumlu örnekler üzerinden ve yaşantıya dayalı olarak sunulmuştur. Ayrıca hedef kitle için uygun, zengin ve eğitici bir içerik materyali olarak öğretim süreçlerinde kullanılabileceği ortaya konulmuştur.

Sel (2022), *Maysa ve Bulut* örneğinden hareketle kültürel mirasın animasyon çizgilerle aktarımı konusunda yaptığı çalışmasının sonucunda çizgi film ile ilgili sözlü kültüre ilişkin uygulamalar, yemek kültürüne ilişkin uygulamalar, kültüre dayalı eğlence etkinlikleri, kültüre dayalı ritüeller/şölenler, kültüre dayalı sağlık uygulamaları ve kültüre dayalı el sanatları olmak üzere altı alt kategoriye ulaşmıştır. Ayrıca bu alt kategorilerin hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretim programında yer alan kültürel öğelerle güçlü ve simetrik bir ilişkisinin var olduğunu tespit etmiştir. *Maysa ve Bulut* adlı çizgi dizide yer alan nitelikli ve yoğun kültürel miras öğelerinin çocukların okulda karşı karşıya kaldıkları öğretim programlarının bir izdüşümü olduğunu ve bu kültürel pratiklerin çocuğa aktarımında çizgi filmlerin kullanılmasının önemli bir rolü olduğunu belirtmiştir.

İslim (2021), *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinde yer alan dokuma motiflerini incelediği çalışmasında çizgi dizideki dokuma motifleri ile alan yazındaki motifleri karşılaştırmıştır. Genel olarak öğelerin örtüştükleri sonucuna ulaşmıştır. Bu yönüyle çizgi dizinin Türk kültürünü aktarması bakımından önemli bir rol oynadığını belirtmiştir.

Erdem (2020), *Maysa ve Bulut* örneğinde yemek kültürü inşası konusunda yaptığı çalışmasında çizgi dizideki yemek kültürüne dair unsurları tespit etmiş ve bu unsurların çocuklarda yerel yemek kültürü oluşumuna etkisini incelemiştir.

İçerik analizi kullanılarak elde edilen bulguları İşlevsel Halkbilimi Teorisi çerçevesinde ele almış ve değerlendirmiştir. Çalışmada *Maysa ve Bulut'ta* geleneksel yiyeceklerin, içeceklerin, mutfak araç-gereç adlarının geçtiği; geleneksel yöntemlerle besin hazırlama ve saklama yöntemlerine değinildiği belirtilmiştir.

Durdu Zor (2017), yörük çizgi filmi *Maysa ve Bulut'un* giysi özelliklerini incelemiştir. Araştırmacı, renk ve biçim parametrelerinden hareketle çizgi filmin giysi özellikleri bakımından yörük kültürünü nasıl yansıttığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Çizgi dizinin 30 bölümünden hareketle 12 ana karakterin giysileri, hazırlanan giysi inceleme formu aracılığıyla biçimi ortaya çıkaran model ve aksesuar ile renk bağlamında incelemiş, bu unsurlar üzerinden yörük kültürünün yansıtılma biçimini ortaya koymuştur.

Dursun ve Yurt (2017), popüler kültür karşısında yerelliğin sunumu konusunda yaptığı çalışmasında *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinden hareket etmiştir. Gerbner'in kültürel ekme kuramsal yaklaşımından faydalanarak Maysa ve Bulut çizgi dizisinde verilen yerel kültür aktarımını, niteliksel içerik analizi yöntemi ile incelemiştir. Araştırmada *Maysa ve Bulut'a* ait 20 bölümde gelenek ve görenekler, oyunlar, dil gibi başlıklar altında yerel kültürel unsurlar belirlenmiştir. Çizgi filmlerin kültürel mirasın aktarımında katkısı olup olamayacağını tespit etmeyi amaçlayan çalışmada tamamıyla yerli yapım olan *Maysa ve Bulut'un* içeriğinde pek çok kültürel öğenin yer aldığı tespit edilmiştir.

Demiral, Yamaner ve Süklüm (2016), çizgi filmlerde verilen eğitimsel mesajları TRT Çocuk kanalında yayımlanan farklı çizgi filmleri inceleyerek ortaya koymuştur. Çalışmasında çizgi filmleri 4 farklı yaş kategorisinde ele almıştır. Çizgi filmlerde her yaş grubuna uygun mesajların ve yaş grubunun anlayabileceği şekilde konuların eğlendirici ve eğitici bir biçimde yayımlandığı belirtilmiştir. Çocuklar çizgi filmleri, tüm dikkatlerini vererek izledikleri için verilen mesaj ve gösterilen davranış biçimlerini anında öğrenebilmektedirler. Bu yönüyle çizgi filmlerden, eğitime önemli katkı sağlayacak bir araç olarak faydalanmanın doğru bir seçim olacağı söylenmiştir. 9-11 yaş grubunda ele alınan çizgi filmlerden biri

olan *Maysa ve Bulut* ile ilgili araştırmada verilen mesaj, farklı kültürlerin geleneklerinin, masal ve kültürlerinin önemi ayrıca arkadaşlığın bu kültürü tanımadaki faydasından bahsediliyor.

Karakuş (2016), *Maysa ve Bulut'u* kültürel öğeler açısından incelemiştir. Yörüklerin hayatını anlatan çizgi filmde Türk kültürünü ve yaşam tarzını yansıtan pek çok unsur tespit etmiştir. Kültürel unsurları tespit ederken ilk olarak Unesco'nun 2013 yılında kabul ettiği 11 kültürel mirasın çizgi filmde varlık yokluk durumuna bakmıştır. Sonuç olarak *Maysa ve Bulut* isimli animasyon çizgi filmin kültür aktarımı ve somut olmayan kültürel mirasın korunması yönünden önemli bir yapım olduğunu; her bölümde farklı örf, adet, gelenek ve göreneklere değinildiğini; bugün unutulmuş halk inanışlarının canlandırıldığını, Türk'ün misafirperverliği, öğretmene/hocaya verdiği değer, hayvanları sevmesi ve koruması gibi önemli toplumsal değerlerinin üzerinde durulduğunu belirtmiştir.

2.2.2. Temaları konu edinen araştırmalar

Meral Sürmeli (2022), araştırmasını Kâşgarlı Mahmud'a ait "Dîvânu Lugâti't-Türk" isimli kitabın, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan 16 tema başlığı altında incelenmesi amacıyla gerçekleştirmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden "doküman incelemesi" yöntemi ile elde ettiği verileri betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Çalışma sonucunda, Dîvânu Lugâti't-Türk'ten en fazla örneğe yer verilen temanın "Doğa ve Evren" teması olduğu; en az örneğe yer verilen temaların ise "Vatandaşlık" ve "Hak ve Özgürlükler" olduğu görülmüştür. Araştırmadan hareketle Dîvânu Lugâti't-Türk'ün 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programındaki metin nitelikleriyle uyumlu olması ve günlük yaşamdan örneklerle kültürümüzle harmanlanmış bir şekilde temaları barındırması Türkçe ders kitaplarında/Türkçe eğitiminde yer alabileceği sonucu doğmuştur.

Ugan (2023), çalışmasında ortaokul Türkçe ders kitaplarını tema öğretimi açısından incelemiştir. Ders kitaplarındaki ekinliklerin temalara uygunluğu, sınıf seviyesine ve dil yapılarına uygunluğu, programda belirlenen alt temalara uygunluğu gibi başlıklar doküman analizi yapılarak incelenmiştir. Araştırmaya göre incelenen ders kitaplarındaki etkinlikler, Türkçe programında belirlenen

zorunlu ve seçmeli temalara uygun birer dağılım göstermiş ve etkinliklerin bağlı olduğu kazanımlar becerilere uygun olarak yerleştirilmiştir. Programda belirlenen zorunlu ve seçmeli temalar her sınıf seviyesinde ders kitaplarında yer almıştır. Ancak etkinlikler dil becerileri anlamında homojen olarak dağılmamıştır. Dinleme becerisi diğer becerilere göre ihmal edilmiştir.

Bayraktar (2022), Türkçe ders kitaplarında yer alan millî kültür temasına ilişkin metinler üzerine analiz çalışması yapmıştır. Bu kapsamda 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren çalışmanın yapıldığı yıla kadar okutulan 22 ortaokul Türkçe ders kitabını incelemiştir. Araştırmada nitel veri analizi tekniklerinden içerik analizine başvurmuştur. Sonuç olarak incelenen metinlerdeki tüm kültür unsurlarının “destanlar, el sanatları, duygular, gelenek ve görenekler, kişiler, dil, sanat, halk oyunları, yöresel ürünler, efsaneler, ninniler, türküler, bayramlar, Türk mutfağı, geleneksel oyunlar, tarih, geleneksel sporlar ve zanaat” temaları yoluyla verildiğini belirlemiştir.

Özgen (2022), Bilim Çocuk dergisinde yer alan çizgi roman türündeki metinlerin Türkçe ders kitaplarında kullanılabilirliğini ve temalara uygunluğunu incelemiştir. Çalışmada derginin 2002-2019 yıllarındaki sayılarında yayımlanmış çizgi roman türündeki metinlerin TDÖP’de (2019) belirtilen “Ders Kitaplarına Alınacak Metinlerin Nitelikleri” kapsamındaki kriterlere ve zorunlu/seçmeli (16) temalara uygunluğunun incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel veri analizi yöntemi olan doküman analizi kullanılarak yapılan çalışmada metinlerin programda belirtilen niteliklere uygunluğu tespit edilmiştir. Ayrıca dergilerdeki metinlerin programda belirtilen zorunlu ve seçmeli temaların her birine içerik bakımından uygun olduğu belirtilmiştir. Bilim Çocuk dergisinde yayımlanmış çizgi roman türündeki metinlerin Türkçe ders kitaplarında öğretim materyali olarak kullanılabileceği ortaya konulmuştur.

Kurtoğlu Zorlu (2021) metinlerin temalara uygunluğu bakımından Türkçe ders kitaplarını incelediği çalışmasında öncelikle doküman analizi yöntemiyle temaya uygun olmayan metinleri belirlemiş ve uygunsuzluğun nedenlerini açıklamıştır. Daha sonra, kitaplardaki temaları, içerdikleri metinlerin uygunluk

oranları bakımından incelemiştir. Elde edilen bulgular, toplam metin sayısına göre az sayıda da olsa, bu kitaplarda tema ile kısmen uyumlu ve tamamen uyumsuz metinlerin yer aldığını göstermiştir.

2.2.3. Yetkinlikleri konu edinen araştırmalar

Güneri (2023), çalışmasında 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinlikleri Türkiye Yeterlilikler Çerçevesindeki anahtar yetkinlikler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda sekiz anahtar yetkinliği, 7. sınıf ders kitaplarındaki etkinliklerde incelemiştir. Doküman incelemesi yaparak gerçekleştirdiği çalışmasında iki farklı Türkçe ders kitabı kullanmıştır. Araştırma verilerinden elde edilen bulgulara göre 7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerde anahtar yetkinliklerin dengeli bir dağılım göstermediği ve yabancı dillerde iletişim yetkinliği ile ilgili etkinliğe yer verilmediği anlaşılmıştır.

Yıldız (2023), "TRT Çocuk ve Minika GO Dergilerinin Kök Değerler ve Yetkinlikler Bağlamında İncelenmesi" başlıklı araştırmasında bu çocuk dergilerini 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerler ve yetkinlikler bağlamında incelemiştir. Çocuk dergilerinin değerleri ve yetkinlikleri aktarma konusunda yeterli olup olmadığı tespit edilmeye çalışmıştır. Çalışmada nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında TRT Çocuk dergisinin 2020 yılında yayımlanan 12 sayısı ve Minika GO dergisinin 2018-2022 yılları arasında yayımlanan 58 sayısı incelenmiştir. Sonuç olarak dergilerde sorumluluk, sevgi, saygı, öz denetim, yardımseverlik değerlerine sıkça yer verildiği tespit edilirken adalet, dostluk, sabır, dürüstlük değerlerine daha az yer verildiği görülmüştür. Ayrıca incelenen dergilerde inisiyatif alma ve girişimcilik, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide yetkinlikler, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliklere sıkça yer verildiği belirlenirken; ana dilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, dijital yetkinlik ve kültürel farkındalık ve ifade yetkinliklerine daha az yer verildiği tespit edilmiştir.

Satılmış (2022), 2018-2020 yılları arasında çıkarılan çocuk dergileri metinlerini 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değerler ve yetkinlikler açısından incelemeyi amaçladığı çalışmasında nitel araştırma yaklaşımlarından

doküman inceleme yöntemini kullanmıştır. Araştırma kapsamında yer alan 10 derginin (Araştırmacı Çocuk, Bilge Çocuk, Bilim Çocuk, Kumbara, Mavi Kırlandığı, Minika Go, National Geographic Kids, Siyer Çocuk, Süper Penguen, Şeker Çocuk) metinleri, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kök değerler ve yetkinlikler bağlamında incelemiştir. İncelediği eserlerde, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kök değer ve yetkinliklerin eşit dağılmadığı görülmüştür. 10 çocuk dergisi içinde tüm kök değerlere eksiksiz bir şekilde yer veren 2 adet (Bilge Çocuk/ Mavi Kırlandığı) dergi olduğu saptanmıştır. 2018-2020 yılları arasında çıkarılan çocuk dergilerindeki metinler, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki yetkinliklere göre incelendiğinde ise matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler ile inisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliklerine metinlerde ağırlık verildiği görülmüştür. Yabancı dillerde iletişim yetkinliğine ise diğer yetkinliklere göre çok daha az yer verildiği tespit edilmiştir.

Ülger (2022), çalışmasında ilkokul (1. 2. 3. ve 4. sınıf) Türkçe ders kitaplarında anahtar yetkinliklerin nasıl ve ne oranda yer aldığını belirlemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda ilkokul Türkçe ders kitabı içeriğinde (metinler ve etkinlikler) anahtar yetkinliklerin durumunu incelemiştir. Nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi kullanarak gerçekleştirdiği araştırmasında 2021-2022 yılında ilkokullarda kullanılan Türkçe ders kitaplarındaki metin ve etkinlikleri kullanmıştır. Araştırmanın sonucu olarak ise Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerde ve etkinliklerde anahtar yetkinliklerin dağılımının sistemli ve dengeli olmadığını tespit etmiştir.

Yavuz (2022), araştırmasında Bilgin Adalı'nın bilim kurgu türünde yazılmış eserlerini yetkinlikler bağlamında incelemiştir. Bu doğrultuda nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanmıştır. Türkçe Öğretim Programı'nda yer alan sekiz anahtar yetkinlik ile sınırlandırılan çalışmada hangi kitapta kaç yetkinlik olduğu ve hangi sıklıkla tekrar ettiği tespit edilmiştir. İncelenen eserlerde doğrudan veya dolaylı olarak anahtar yetkinlikleri içeren 240 örnek tespit edilmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda kitaplarda en çok bulunan yetkinliğin sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlik olduğu görülmüştür. En az bulunan yetkinlikler ise yabancı dillerde iletişim, kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği

olmuştur. Araştırmanın sonucunda, incelenen kitapların yetkinlikler bakımından yeterince zengin olduğu tespit edilmiştir.

Aykaç (2023) çalışmasında 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı ortaokul kazanımlarını Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde yer alan anahtar yetkinlikler açısından incelemiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesiyle elde ettiği verileri betimsel analiz yöntemi ile analiz etmiştir. Çalışmanın sonucunda kazanımların anahtar yetkinliklere uyumu, tüm ortaokul sınıflarına (5-8. sınıf) göre ve sınıflar özelinde incelendiğinde "ana dilde iletişim", "öğrenmeyi öğrenme", "kültürel farkındalık ve ifade" yetkinliklerinin kazanımlarla en uyumlu yetkinlikler olduğu görülmüştür. Anahtar yetkinlikler ile en uyumlu beceri alanlarının sırasıyla okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerisi olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca anahtar yetkinliklerle en uyumlu kazanımların yedinci sınıf düzeyinde olduğu, sekizinci sınıf kazanımlarının ise sonraki sırada yer aldığı görülmüştür. Beşinci ve altıncı sınıf kazanımlarının ise eşit sayıda uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Akay ve Kana (2023), Samed Behrengi'nin "Küçük Kara Balık" adlı eserini Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan sekiz anahtar yetkinlik alanlarından biri olan "inisiyatif alma ve girişimcilik" yetkinlik alanı çerçevesinde incelemiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. "Küçük Kara Balık" eseri basit seçkisiz örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırma sonucunda eserde inisiyatif alma ve girişimcilik yetkinlik alanının ön koşulu olan cesaret kavramına sık sık değinildiği belirlenmiştir.

Kaya ve Gül (2023), araştırmalarında Çocuk Edebiyatı Tercüme Ofisi Dergisi (ÇETO)'ni Türkçe Öğretim Programı'ndaki anahtar yetkinlikler bakımından incelemişlerdir. Nitel araştırma modellerinden doküman analizi yöntemi kullanılan çalışmada, Ocak 2018'de çıkmaya başlayıp Kasım 2020'de sona eren ÇETO dergisinin 18 sayısı incelenmiştir. Araştırma sürecinde derginin 18 sayısı okunmuş, 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan anahtar yetkinlikler bakımından taranmıştır. Sonuç olarak ise 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirlenen anahtar yetkinlikler açısından incelenen ÇETO dergisinde en çok kültürel

farkındalık ve ifade yetkinliği tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla; ana dilde iletişim, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, yabancı dilde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, inisiyatif alma ve girişimcilik takip etmiştir.

Maden ve Durmaz (2023) çalışmalarında 8. sınıf Türkçe ders kitabındaki etkinlikleri ve ilişkili olduğu kazanımları, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi anahtar yetkinlikleri açısından incelemişlerdir. Araştırma nitel modellerden doküman incelemesi ile yürütölmüştür. Ders kitaplarında yer alan tüm etkinliklerin doğal olarak ana dilde iletişim yetkinliğini desteklediği görölmüştür. Ana dilde iletişim yetkinliğinden sonra en fazla öğrenmeyi öğrenme, bu yetkinliği de kültürel farkındalık ve ifadenin takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Dijital yetkinlik, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknoloji, inisiyatif alma ve girişimcilik yetkinlik alanına yönelik etkinlik ve ilişkili kazanım oranlarının birbirine yakın olduğu sosyal ve vatandaşlık alanıyla ilgili etkinlik sayısının az, yabancı dilde iletişim yetkinliğine dair ise hiçbir tespitin yapılamadığı ulaşılan sonuçlar arasındadır.

Kana ve Kiler (2021) çalışmalarında ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki metin ve etkinlikleri, Türkçe dersi öğretim programında yer alan yetkinlikler bağlamında incelemişlerdir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre yetkinliklerin, tüm sınıf düzeylerinde metinlere kıyasla daha çok etkinlikler üzerinden aktarıldığı görölmüştür. Bunun yanı sıra kitaplarda yer alan yetkinlikler arasında dengeli bir dağılımın gerçekteşmediği tespit edilmiştir. Genel olarak ana dilde iletişim yetkinlikleri, sosyal ve vatandaşlık yetkinlikleri, öğrenmeyi öğrenme yetkinlikleri, kültürel farkındalık ve ifade yetkinlikleri metin ve etkinlik düzeyinde ön planda yer almışlardır. Dijital yetkinlikler, inisiyatif alma/ girişimcilik yetkinlikleri ve yabancı dillerde iletişim yetkinlikleri ise metin ve etkinliklerde en az sayıda yer verilen yetkinlikler olmuştur.

3.YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi

TRT Çocuk kanalında yayımlanan *Maysa ve Bulut* çizgi filminin Türkçe Dersi Öğretim Programında yer alan sekiz anahtar yetkinlik ve temalar bağlamında incelendiği çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.39).

3.2. Çalışma Materyali

TRT Çocuk kanalında 2013 yılından beri 120 bölüm olarak yayımlanan, bir yörük ailenin obada yaşadığı günlük olayları kahramanlar Maysa, Bulut ve onların arkadaşları üzerinden anlatan *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinin bütün bölümleri çalışmanın materyalidir. Türk kültürünün değerlerini ve kültürel unsurlarını yansıtmaları bakımından çizgi dizi, Türkçe derslerinde dinleme izleme metni olarak kullanılmak için yetkinlikler ve temalar düzeyinde uygunluğunun araştırılması sebebiyle çalışma için materyal olarak seçilmiştir. Çalışma sırasında bütün bölümler incelenmiştir. Ancak web sayfasında yayında olmayan 13 bölüm çalışmaya dahil edilememiştir.

3.2.1.Çizgi Filme Ait Bölüm Özetleri

3.2.1.1. Bölüm 1

Sonbahar geldiği için obada göç hazırlığı başlamıştır. Eşyalar hayvanlara yüklenir. Maysa boynundaki atkıyı götürüp ağacına takar ve onunla vedalaşır. Sonra göç kervanı yola düşer. Kervanbaşı Kiraz olmuştur. Gece olduğunda dinlenmek için bir yerde konaklarlar. Ateşin başında Yaman dede "Kabayel ve Rüzgârın Hikayesi"ni anlatır. Çocuklar çok eğlenmiştir.

3.2.1.2. Bölüm 2

Göç yoluna devam etmektedir. Yolda Akçaoba'nın sürüsü başka sürüdeki hayvanlarla karışır. Maysa, Kınalı zannettiği bir kuzuyu kucağına alır. Fark ettiklerinde kuzuyu çobana geri götürürler. Nihayet kışı geçirecekleri yere varmışlardır. Gece kurt görürler. Yaman dede ve Devran sabaha kadar sürüyü beklerler. Obadaki çocuklar etrafı keşfetmeye çıkacaklardır.

3.2.1.3. Bölüm 3

Çocuklar etrafı keşfe çıkmışlardır. Maysa'yı yanlarına almazlar ama o gizlice çocukların peşine takılır. Elma toplamak için durdukları yerde Maysa "Çok yoruludum." der ve uykuya dalar. Rüyasında kurdu görür. Uyandığında Kınalı uçurumun kenarından düşmek üzeredir. Maysa bağırınca çocuklar onu duyar ve gelirler. Bulut, Kınalı'yı kurtarır. Hep birlikte obaya dönerler.

3.2.1.4. Bölüm 4

Çocuklar göç yolunda ilk kez kervanbaşı olan Kiraz'a hediye vermeyi düşünmektedir. Bulut, Kiraz'ın kardeşinin hastalığına iyi gelecek olan kirman çiçeğini bularak bunu hediye etmeyi planlar. Çiçeği aramaya gider. Ancak çiçeğin zehirli olmayanını bir türlü bulamaz. Dönüş yolunda Maysa ile karşılaşır. Maysa daha önce boncuklarını Bulut'a vermek istememesine rağmen gördüğü rüyadan etkilendiği için boncukları Bulut'a verir. Bulut, Kiraz'a vereceği hediyeyi bulduğu için çok mutlu olmuştur.

3.2.1.5. Bölüm 5

Çınar, Günseli ve Kiraz keklik yakalamaya gitmektedir. Bulut ise ayağının ağrması bahane ederek onlara katılmaz. Bulut bütün gün boş oturmaktan sıkıldığını düşündüğünden babasına daha fazla yardım edeceği bir fikir arayışındadır.

Obadakiler köme yapmak için ceviz toplamaya gider. Topladıkları cevizleri ipe dizerlerken, Bulut'un üzerine taşıyabileceğinden fazla çalı çırpı yüklediği eşek

devrilir. Bulut da gelip yardım ister. Büyükleri eşeğe bakmaya giderler. Bu sırada Bulut kendini suçladığı için çekip gitmiştir.

3.2.1.6. Bölüm 6

Bulut yaptığı hatadan sonra obaya hala dönmemiştir. Herkes onu aramaktadır. Maysa nerede olduğunu tahmin ettiğinden Bulut'a gizlice ekmek götürür. Bulut, Maysa'dan gece için Geyikli Mağara'ya battaniye getirmesini ister. Ancak Yaman dede Maysa'dan şüphelenmiş ve onu takip ederek Bulut'u bulmuştur. Böylece Bulut obaya gelir. Herkes çok sevinir.

Bu arada Bulut kaval çalmaya başlamıştır. Ancak hala çok becerememektedir. Sonunda istediği gibi çalabilmıştır. Hemen babasına dinletmek ister.

3.2.1.7. Bölüm 7

Köydeki öğretmen obaya gelerek çocukların taşımali eğitimle okula gelmeleri gerektiğini söyler. Çocuklar ve aile buna çok sevinirler. Sabah heyecanla uyanır onları alacak arabanın gelmesini beklerler.

3.2.1.8. Bölüm 8

Çocuklar servisle okuldan gelmişlerdir. Okuldan verilen deney ödevini hemen yapmak için hepsi çok heyecanlıdır. Malzemeleri alırlar. Renklerin ışığı yansıtması konusunda yaptıkları deney ile eğlenirken öğrenirler. Maysa da elindeki fenerle oynar ve bu sırada ışıkla görünmez olduğunu düşünür.

3.2.1.9. Bölüm 9

Maysa "hafta sonu" ne demek onu öğrenmiş ama tatil olduğunu düşündüğü bu günde herkesin bir işle uğraşmasını anlayamamıştır. Obanın erkekleri, hafızası yitik Bora'nın babasını aramak için köy odasına gitmişleridir. Kadınlar ise ırmak kenarında çamaşır yıkamaktadırlar. Maysa bu sırada uyur. Rüyasında salyangozları görür. Erkekler köyde Bora'nın babası olduğunu düşündükleri ozanı bulamamışlardır.

Bu arada etrafta nereden geldiği belli olmayan kötü bir koku vardır.

3.2.1.10. Bölüm 10

Obaya kış gelmiş, kar yağmıştır. Koku hala rahatsızlık vermektedir. Kar yağdığı için servis gelememiş, çocuklar okula gidememişlerdir. Karın tadını çıkarmaktadırlar. Güneş Ana “karlı pekmez” hazırlamıştır. Herkes toplanmış karlı pekmezini yerken Bora kaybolmuş, obanın yolunu bulamamaktadır. Bu sırada kötü kokunun kaynağının bir kokarca ve yavrusu olduğunu anlarlar.

3.2.1.11. Bölüm 11

Kar yağışı devam etmektedir. Yaman dede, Kuzey ve Bulut; Bora’yı aramaktadır. Bora yolda gördüğü yaban keçisine yardım ederek keçinin sıkışan ayağını taşlardan çıkarır. Yaban keçisi de Bora’yı kurttan kurtarır. Bu sırada Kiraz’ın kardeşine ilk dişi için diş buğdayı yaparlar. Herkes bebek için hediye verir. Yaman dede ve diğerleri de obaya dönmüşlerdir. Yaman dede diş buğdayı için uygulanan ritüeli yapar. Bebeğin önüne kalem, keser, kaval koyarlar. Bebeğin hangisini seçeceğine bakarlar. Bora da sonunda obaya dönmüştür.

3.2.1.12. Bölüm 12

Çocuklar sabah okula gitmişlerdir. Maysa hasta olduğu gerekçesiyle obada kalmıştır. Ancak sebep bambaşkadır.

Seher, obada eşyaların kaybolmasından korkmaktadır. Çadırdan Perçem’i telaşla çağırır. Kazan kaybolmuştur.

Maysa, başkalarının yanında ağzını açmaktan çekinir. Çünkü dişi düşmüştür. Ne olduğuna anlam veremez. Yeniden küçüldü diye çok üzülür ve dişini yerine takmak ister. Ancak Yaman dede bunun büyümek olduğu anlamına geldiğini söyleyince rahatlar.

Bu arada kaybolan kazan derede unutulmuştur. Obaya da bir hayvan dadanmıştır.

Obanın misafirleri vardır.

3.2.1.13. Bölüm 13

Her yer hala karla kaplıdır. Obaya gezgin bir ozan ve ailesi misafir olmuştur. Ozan obadakilere "İki Keklik" türküsünün hikayesini anlatır. Ozanın çocuğu obadaki çocuklarla kaynaşır. Kulaktan kulağa, gece gündüz gibi oyunlar oynarlar.

3.2.1.14. Bölüm 14

Çocuklar gezinti amaçlı Geyikli Mağara'ya giderler. Maysa da onlarıdır. Maysa mağarada korkar ama bunu belli etmek istemez. Korkmadığını diğerlerine ispatlamak için de mağaranın içindeki dar bir geçide girer. Çıkamayınca Bulut yardım eder. Maysa'yla birlikte yere bir ayakkabı düşer. Kimin olduğu konusunda meraklanırlar. Obaya gelince bu ayakkabının amcaları Erez 'e ait olduğunu, eskiden onu bir oyun için oraya sakladıklarını öğrenirler.

3.2.1.15. Bölüm 15

Ozan ve ailesi artık obadan ayrılırlar. Bulut, Geyikli Mağara'da buldukları ayakkabı ve mesajın anlamını öğrenmek istemektedir. Maysa, ayakkabının Erez amcaya ait olduğunu ağzından geçirir. Bu yaptığına çok üzülür. Bir yandan da Bulut, Maysa'ya mektubun ne olduğunu öğretmeye çalışmaktadır.

3.2.1.16. Bölüm 16

Maysa kızamık olmuştur. Bu yüzden diğerleriyle okula gidemez. Obada yalnız kalır. Bulut, hala mağaradaki mesajı çözme derdindedir. Çınar'la birlikte okuldan sonra Geyikli Mağara'ya gider, etrafı araştırırlar. Maysa da onları önceden duyduğu için mağaraya gider. Ancak bir sorun vardır. Mağaranın girişi buzlarla kapanmıştır. Çocuklar içeride mahsur kalmışlardır.

3.2.1.17. Bölüm 17

Devran emmi, geçerken mağarada olan çocukları görür. Buzları kırarak çocukları mağaradan çıkarır. Bulut'la Çınar'a, ayakkabının küçüklüklerinde ileride çocukları bulsun diye bıraktıkları bir mesaj, olduğunu söyler.

Maysa kızamıktan tam olarak kurtulamamıştır. Ona kızamık şekeri yedirirler.

Bu arada ilk cemre düşmüştür. Oba yazlık yerlerine gitmek için hazırlanmaktadır.

3.2.1.18. Bölüm 18

Obada günlük işler sürmektedir. Hava bozar, yağmur yağar. Çocuklar yağmurdan sonra çıkar gökkuşağının bittiği yere ulaşmak için koşarlar. Döndüklerinde dedenin doğum yapan deveye yardım ettiğini görürler. Obaya gelen “buduk” herkesi mutlu eder.

3.2.1.19. Bölüm 19

Yazlık alana gitmek üzere göç kervanı maniler eşliğinde yola düzülür. Yolda yaşadıkları ufak tefek aksiliklere rağmen yaylaklarına varırlar. Maysa, giderken atkısını bağladığı ağacına gidip atkısını alır. Oba halkı yerleşmeye çalışmaktadır.

3.2.1.20. Bölüm 20

Obada işler devam etmektedir. Tarlaya tohumlar ekilir. Çınar, Bulut ve Ozan da koyunların tüylerini keserler. Bulut bu işi sık sık yapmak istemediğinden uyarılara rağmen bir koyunun yünlerinin tamamını keser. Bunun koyunu hasta etmeyeceğini düşünmektedir. Koyunu çalılarının arasına saklar. Bora eksik koyunu aramaktadır.

3.2.1.21. Bölüm 21

Maysa obaya diktiği kayısı ağacını sular. Bu sırada Bulut tüylerini kestiği koyunla ilgili Maysa’ dan yardım ister. Maysa da Kınalı’nın hasta olduğunu bahane ederek Güneş Ana’dan yardım ister. Ancak ilaç yerine sade su kabını götürdüklerinden koyun iyileşemez. Onlar da koyunu obaya götürürler.

Kiraz da yanlışlıkla kırdığı Maysa’ya ait kayısı fidesinin yanına Maysa için yeni bir tane daha dikmektedir.

3.2.1.22. Bölüm 22

Çocuklar balığa gitmek için hazırlanmaktadır. Olta ve ağı tamir ederek dereye giderler. Boyamak için Kiraz ile taş toplarken Maysa'nın elini yengeç ısırır. Maysa canı acıdığı için bütün yengeçleri toplamak ister. Ancak Güneş ananın anlattığı hikâyeden sonra yengeçlerin balıklar için faydalı olduğunu anlar. Kiraz'la taşları yengeç şeklinde boyayarak eğlenirler.

Bu sırada Bora'nın babası olduğunu düşündükleri ozanı, düğüne gelmediği için, yine bulamamışlardır.

3.2.1.23. Bölüm 23

Oba halkı Hıdırellezi karşılamaktadır. Bu güne ait çeşitli gelenekleri yaparlar. Hızır ve İlyas'ın gözyaşı diye gördükleri çiğleri sabaha karşı yaprakların üstünden toplarlar. O çiğ damlalarıyla "var yoğurdu" ve "yok yoğurdu" adını verdikleri yoğurtları mayalarlar. Maysa sabah vakti herkesten bir takı toplar ve akşam maniler eşliğinde geri verir. Maysa üç gün gerçekleştirilecek çiğ toplama işine ikinci gün de uyuduğu için katılamamıştır.

3.2.1.24. Bölüm 24

Maysa ve Bulut, ağacın dalına oturup etrafa bakmaktadır. Maysa, civcivleri görür ve aşağı atlayıp civcivlerden birini eline alır. Bu sırada diğer çocuklar, kanadı yaralı bir leyleği yakalamaya çalışmaktadırlar. Maysa da onlara katılır. Leylek ağacın altındayken Bulut ağaçtan düşünce leyleğin ayağı da yaralanır. Günseli leyleği kucağına alır. Obaya götürürler. Yaralarına bakar, beslerler. Leylek iyileşince uçup gider.

Maysa leylekten sonra gittiği ayçiçek tarlasında uyuyakalır. Uyandığında tarlayı resmeden bir ressamla karşılaşır. Ressamla yarın buluşup resim yapmak için sözleşirler.

3.2.1.25. Bölüm 25

Ressamla buluşmak için bütün çocuklar gider ve hep birlikte tuvallere resim yaparlar. Bulut, model olur. Ressam onu çizer. Çocuklar çok beğenir. Daha sonra ressamı obada misafir ederler. Hep birlikte otururlarken Çınar ve Bulut resim çizmeye devam etmektedir. Bu arada Yaman dedeye dağ keçisi çarpmış ve onu yaralamıştır. Dede, acılar içinde obaya gelmektedir.

3.2.1.26. Bölüm 26

Yaman dedenin ayağı kırılmıştır. Ancak obada işler beklemez. Koyunların tüyleri kırılır. Kadınlar nehirde yünleri yıkar. Ressam da bu sırada herkesi resmeder. Maysa kelebek kozasını ip sanır. Günseli ile kelebeklerin kozadan çıkışını izlemeye giderler.

3.2.1.27. Bölüm 27

Ressam artık obadan ayrılır. Obadakiler sabah erkenden reğel ve koku yapmak için gül toplamaya giderler. Dikenler ellerine battığı için çok zorlanırlar. Topladıkları gülleri kazanlara koyup işlemeye başlarlar.

3.2.1.28. Bölüm 28

Ramazan gelmiştir. Maysa davul sesiyle uyanır ve sahur sofrasını görür. Küçük olduğu için onu yatağına geri koyarlar. Maysa bütün gün iftar için topun patlamasını bekler. İftardan sonra köye giderler. Erkekler teravih namazı için camiye gider. Kadınlar ise çocukları Karagöz çadırına götürür. Bu arada içtikleri şerbeti herkes çok beğenmiştir.

3.2.1.29. Bölüm 29

Ramazan Bayramı gelmiştir. Erkekler bayram namazına giderlerken Güneş ana ve Perçem baklava yaparlar. Maysa yeni ayakkabıları ile gezintiye çıkmıştır. Erkekler namazdan geldikten sonra bayramlaşma olur. Büyüklerin elleri öpülür, küçüklere hediyeler verilir. Tatlılar yenir. Çocuklar bayramın tadını horoz şekeri

ve leblebi tozu ile çıkarırken herkes çok mutludur. Bu sırada Yaman dedenin Almanya' daki oğlu Erez, obaya gelir.

3.2.1.30. Bölüm 30

Erez amca obada sevinçle karşılanır. Dargın olan Yaman dede bile oğluyla barışır. Erez amca odunlardan bir sandalye yapmaya çalışmaktadır. Bu sırada Erez'in cebinden düşen Almanca sözlük Bulut'un dikkatini çekmiştir. Bütün gün kelimelerin Almanca karşılıklarını öğrenmeye çalışır. Çocuklarla kaleye doğru giderlerken bir arı görürler. Erez amca bal için arının kovanına bakarken arılar her yerini sokar. Yaralarına Güneş ananın merheminden sürerler.

Erez amca tekrar Almanya'ya gitmek üzere obadan ayrılır.

3.2.1.31. Bölüm 31

Maysa ağacın dalına oturmuş bakınırken bir tavşan görür. Yaman dedeye havuç sorar. Dedesi de ona mevsimi olmadığından havuç bulunmadığını söyler. Bulut ve Çınar öğretmenin yaz tatili için verdiği, nesli tükenen hayvanlarla ilgili olan kitabı okumaktadırlar.

Hep birlikte kaybolan kaşıkların nereye gitmiş olabileceği ile ilgili konuşurlar. Dede alaca (Anadolu parısı) ile ilgili anısını anlatır.

3.2.1.32. Bölüm 32

Bulut ve Çınar çelik-çomak oyunu oynarlarken halkaya bir kâğıt dolanır. Kâğıtta bir harita vardır. Onlar da oyunu bırakıp haritanın peşine düşerler. Ancak hiçbir sonuç alamazlar. Maysa yorulup onları bırakır. Olduğu yerde uyuyakalır. Bulut ve Çınar da haritanın izinde gezinirken obaya gidecekleri yolu kaybetmişlerdir.

Bu arada delik cebinden obaya dönüş yolunun haritasını düşüren Bora da Maysa'yı aramaya gittiği yerden dönemez. Artık Bora, Çınar ve Bulut kayıptır. Herkes onları aramaktadır.

Devran, Boncuk'u zamanında yıkamayı ertelediği için Boncuk sinekler yüzünden hastalanır. Seher de Bora'nın cebini dikmeyi ertelemiştir. Haritanın yırtık cepten düşmesi de Bora'nın kaybolmasına neden olmuştur.

3.2.1.33. Bölüm 33

Kaybolan Bulut ve Çınar yönlerini bulabilmek için karanlıkta karınca yuvası ve bulutlu gökyüzünde Kutup Yıldızı'nı aramaktadırlar. Bora ise yolu hatırlayamadığı için oturup sabahı beklemeye karar verir. Devran ve Yaman dede de ışıklarla onları ararlar ve sonunda hepsi de bulunur.

Ertesi gün, Kiraz elbisesinin kolu çalılar yüzünden yırtılınca çok üzülür ve obaya böyle gitmekten utanacağını söyler. Güneş ana dikerken Nasreddin Hoca'nın "Ye Kürküm Ye" fıkrasını anlatır.

3.2.1.34. Bölüm 34

O gün obada eğlence günüdür. Herkes hünerini sergileyecektir. Hanımlar el işlerini yayarlar. Koyun yarışında Bora ve Çınar'ın takımı, Bulut'la Maysa'yı yener. Bütün gün al satarım bal satarım, körebe gibi oyunlar oynanır. Devran ve Kuzey güreşir. Eşek yarışından önce Bulut ve Maysa, Çınar'ın eşeğini saklarlar ancak eşek kendiliğinden çıkar gelir. Yarış olur ama ikisi de eşeklerinin inatları yüzünden yenilemezler. Güneş ananın Deli Dumrul hikayesinden sonra Maysa dayanamayıp yaptıkları hileyi itiraf eder.

3.2.1.35. Bölüm 35

Kiraz, Maysa için bebek örmektedir. Kiraz, eline iğne batınca örmeye ara verir. Maysa da Günseli'nin yanına gider ancak o da, Bulut'la yapacağı uçurtma yarışı için, Çınar'ın uçurtmasına kuyruk yapmaktadır. Maysa üzüldü ayrılır oradan. Maysa, Bulut'un uçurtmasına yardım edince Bulut da onun bebeğini diker. Bu arada Kiraz ve Günseli de Maysa'yı daha fazla üzmemek için yeni bir bebek daha yapmışlardır. Maysa ve diğerleri çok mutlulardır.

3.2.1.36. Bölüm 36

Çınar ve Bulut pancardan araba yapmaya çalışmaktadır. Ancak Çınar bunu beceremez ve buna çok üzülür.

Kiraz yardım ettiği herkese kibirli davranmaktadır. Çünkü kendisinin o işlerde en iyi olduğunu düşünmektedir. Maysa ve Günseli ona bir ders verip her şeyi başaramayacağını gösterirler. Dede de ikisini yanına alıp hikâye anlatır ve herkesin mutlaka yetenekli olduğu bir şeyler olduğunu belirtir.

3.2.1.37. Bölüm 37

Maysa yaprakları dökülen bir ağaç görür. Ağacın hasta olduğunu düşündüğünden yardım istemek için dedesine gelir. Ancak Yaman dede de hastadır. Yine de Maysa ile ağacın yanına gelir. Ağacın toprağını havalandırarak ona ilaç dökerler.

Bu arada göç zamanı gelmiştir. Ancak dede hasta olduğu için yola çıkmak istemezler. Göçü engellemek için Maysa ve Bulut eşiği saklar. Ancak akşam dedenin anlattığı, kervan için eşiğin ne kadar önemli bir yerinin olduğundan bahseden hikâye, onları bundan vaz geçirir. Sabah göç manilerle yola düzülür.

3.2.1.38. Bölüm 38

Kervan yola çıkmıştır ancak Yaman dede hala hastadır. Yolculuk bu yüzden zor ilerlemektedir. Mola verdiklerinde köyden doktor getirirler. O da dedeye yürümenin, yorulmanın iyi gelmeyeceğini söyler. Dede ise göçün beklemesinin göç yolunda olan otlakların kuruması yüzünden hayvanların telef olmasına neden olacağını söyler. Maysa'nın aklına karıncalardan esinlendiği bir fikir gelir. Diğer çocuklarla bir çeşit sedye yaparlar. Ancak sedyenin güvenliği konusunda emin olamazlar. Konak yerine geldiklerinde Devran'ın da bir at arabası getirdiğini görürler. Çok mutlu olmuşlardır. Dedeyi çocukların yaptığı sedyeye at arabasına taşır, yola koyulurlar.

3.2.1.39. Bölüm 39

Kervan yoluna devam etmektedir. Yaman dede atın çektiği araba ile yolculuğunu sürdürür. Yolu biraz uzatarak Yaman dedenin dostu Yusuf emmiyi ziyarete giderler. Maysa ziyaretin sebebi olarak söylenen “vefa borcu” sözünü yanlış anlar. Dedesi de ona bu borcun parayla ödenen bir borç olmadığını ders veren bir hikâye anlatır. Eski dostlar ayrılır, kervan yeniden yola koyulur.

3.2.1.40. Bölüm 40

Yolculuk hep birlikte söylenen “Göç Destanı” ile devam etmektedir. Çocuklar yolda karşılaştıkları dereye oynarlar. Kervanın geçeceği ince köprünün hasarlı olduğunu anlarlar. Köprünün altında suyu geçebilecekleri bir taş yol olduğu halde köprüyü tamir etmeye karar verirler. Bu kendilerinden sonra geçecekler için “bir iyilik olsun” diyerdir. Erkekler ve çocuklar hep birlikte köprüyü onarırlar. Sonra da onarılan köprüden geçip giderler.

3.2.1.41. Bölüm 41

Maysa, Kiraz’ın bebeğini Kınalı’dan kurtarınca, ona bez bebekleri çok beğendiğini söyler. Kiraz da bebekleri Maysa’ya vermek ister. Bunun için akşam bir temsil hazırlarlar. Bulut davulla tellallık yapıp herkesi temsilin yapılacağı çadıra davet eder. Bebeklerle kukla gösterisi yapılır. Temsil töreninden sonra Kiraz bebekleri Maysa’ya devrettiğini söyler. Maysa çok mutlu olur.

3.2.1.42. Bölüm 42

Kervan yolda ilerlerken ormandan kaçışan hayvanlara denk gelirler. Meğer orman yanmakta ve hayvanlar yangından kaçmaktaymış. Ormancı dereden su çektiği motoru bozulunca yalnız kalır. Ormandaki yangını söndürmeye tek başına yetemez. Oba halkı sıraya girip dereden suyu elden ele taşır ve yangını söndürürler. Geceyi orada geçirirler. Sabah da yangının çıktığı yere, yanan ağaçların yerine, yeni fidanlar dikerler.

3.2.1.43. Bölüm 43

Çocuklar, Perçem ve Yaman dedeyle birlikte değirmene un almaya giderler. Un yapmak için değirmen taşına buğday atarlar. Değirmen eskidiği için yavaşlamıştır, bu yüzden bütün gün orada beklerler. Un yeterince çıktığında çuvallara doldurup obaya dönerler. Bu arada değirmenci çocuklardan, yerden topladığı unları ne yapacağını, bulmalarını ister. Maysa sürekli cevabı düşünür.

Yaman dede yavaşlayan değirmen için bir çözüm bulur. Kuzey ve Devran ile birlikte değirmene dönerler. Nehirde akan su azaldığı için yavaşlayan değirmene, rüzgârda dönen kollar ekleyerek sistemi değiştirirler. Değirmenci çok memnun olmuştur. Çocuklara sorduğu bilmeceyi de cevaplar: Dökülen unlardan ekmek yapıp kuşlara verdiğini söyler.

3.2.1.44. Bölüm 44

Tellal, davul çalarak gelip yarın olacak panayırı haber verir. Giderken de çocuklara bir bilmece sorar: Geceleri fener, gündüzleri söner.

Bulut, Yaman dededen gece otlağına gitmek için izin ister. Dede de Çınar ile gidebileceğini söyler. Ancak gece uykuya dalan ikili koyunları kaybederler. Yaman dede panayıra giderken Bulut ve Çınar'ın kalıp koyunları bulmaları gerektiğini söyler. Onlar arayıp dururlar ancak koyunları bulamazlar. Bu arada panayırda koşturan Maysa'nın aklına bir fikir gelir. Tahta bacaklarıyla uzun bir boya sahip olan göstericiyle Çınar ve Bulut'un yanına gider. Adam yukarıdan bakar ve koyunları görür. Koyunlar bulununca hep birlikte panayıra giderler. Bulut önceki gün bilmeceyi soran kişiye cevabı söyler: Yıldız. Böylece ödül olarak farklı gösteren aynaların odasına giderler. Dede onlara insanın kendini bilmesiyle ilgili bir hikâye anlatır.

3.2.1.45. Bölüm 45

Gelen davet üzerine Karabürçek Obası'na aşık atışmasına giderler. Bora da atışmaya katılmak ister. Dedenin Koca Halil Ağa'yı ziyarete gittiği sırada Maysa bir tavşanın peşinden koşmaya başlar, Çınar da onun peşinden. Çınar ve Maysa

kaybolur ve hava kararınca korkmaya başlarlar. Maysa ve Çınar ormandaki sesleri bastırmak ve cesaret bulmak için şarkı söylemeye başlarlar. Bu arada obadakiler onları aramaya çıkmışlardır. Maysa ve Çınar'ın şarkıları sayesinde onları bulurlar. Obaya geldiklerinde dede onlara müziğin önemi ile ilgili bir hikâye anlatır.

3.2.1.46. Bölüm 46

Dinlenecekleri derenin kenarında çöp yüzünden çok kötü kokular vardır. Bu yüzden kokunun sebebi olan çöpleri toplamaya karar verirler. El birliğiyle etrafı temizlerler.

Derenin suyu hem hayvanlar hem de kendileri için çok kirli olduğundan Çınar ve Bulut temiz su getirmeye gider. Giderken kuzu kirli sudan içer. Bu yüzden de hastalanır. Kuzuya Güneş ananın hazırladığı ilacı verirler. Sabah olduğunda kuzu iyileşmiştir. Artık her yer çöplerden temizlenmiştir. Çöp çuvallarını yol üstündeki köylerden birinin çöplüğüne bırakmak üzere develere yüklerler.

3.2.1.47. Bölüm 47

Seher, yaşı geçtiği halde yürümeyi öğrenemeyen oğlu için endişelidir. Ancak bu endişe boşunadır. Çünkü Maysa, çadırın önünden geçerken bebeğin kendi kendine yürüdüğünü görmüştür. Güneş ana bunu duyunca hemen Seher'e söyler. Seher çok sevinir. Perçem'in de yardımını alarak "adım çöreği" yaparlar. Çöreği dağıtmadan önce bebeğin ayağına bir ip bağlar, daha sonra da ipi keserler. Bebek yürümeye, diğer çocuklar da koşarak yarışmaya başlar. Yaman dede her şeyin bir zamanı olduğunu ve bunu sabırla beklemek gerektiğini söyleyen bir hikâye anlatır.

3.2.1.48. Bölüm 48

Kervan yağmur yağınca mola verir. Yağmur yağarken karşı tepede heyelan olunca çocuklar çok telaşlanır. Ancak dede onları sakinleştirir.

Yağmurdan sonra çıkan ebemkuşağına doğru koşan Maysa, Çınar ve Bulut tarihi bir yapının kalıntılarına rastlarlar. Aşağı inerler ancak toprak kayınca yolları kapanır. Aşağıda tarihi eserler bulmuşlardır. Aşağıda mahsur kalan çocukları

bulduktan sonra Yaman dede, Devran'ı haber vermesi için kaymakamlığa gönderir. Gelen uzmanlar bölgeyi inceler, buldukları eşyaları da müzeye götüreceklerini söylerler.

3.2.1.49. Bölüm 49

Sabah kümesten yumurta almaya giden Maysa, gurka giren tavuğun altındaki yumurtayı almaya çalışır. Tavuk da onu kovalar. Dede bütün canlıların yavrusu için her şeyi yapabileceğini, bu yüzden annelerin hakkının ödenemeyeceğini söyler.

Maysa'nın annesi pekmez yerken kar tatlısını hatırlar ve canının ondan istediğini söyler. Bunun üzerine Maysa, annesine kar getirmek için Kiraz ve Bulut ile birlikte karşıdaki erimeyen karların olduğu dağlara gider. Kar getirirler. Annesi ve diğerleri pekmez katıp kardan yerler. Maysa annesini çok mutlu etmiştir.

Yaman dede "Anne Balığın Hikayesi" yle annelerin yavruları için her şeyi göze alabileceğini anlatır.

3.2.1.50. Bölüm 50

Gece, herkes ürken hayvanların sesiyle uyanır. Sabah olunca hep birlikte etraftaki izleri görürler. İzler çok büyüktür. İzleri takip ederek nehre kadar ilerlerler. İzin sahibi hayvan orada değildir. Geri dönerken, çamaşır yıkayan Günseli ve Seher'in yanındaki nehirde fili görürler. Devran fil için şehre haber götürür. Meğer fil, hayvanat bahçesine götürülürken arabanın kilidi kırıldığı için kaçmış ve ormanda kaybolmuş. Filin bakıcısı gelip fili hayvanat bahçesine götürür. Çocuklar ona alışmıştır, çok üzülürler. Yaman dede de çocuklara fillerle ilgili hikâye anlatır.

3.2.1.51. Bölüm 51

Tepedeki kırmızı çiçeklerini izleyen Günseli'nin yanına gelen Güneş Ana, Günseli'ye o çiçekleri kilim dokumada kullandıklarını söyler. Günseli'ye artık tek

başına kilim dokuyabilirsin, der. Günseli çiçeklerden toplar, iplikleri boyar. Kendi kilimini dokur. Kiliminde obayı anlatır. Çocuklar kilimi beğenmediklerini söylerler. Dede bunun üzerine bir hikâye anlatır. Hikayeden sonra fikrini değiştiren Maysa, ben çok beğendim, der.

3.2.1.52. Bölüm 52

Obada yapılan kilimler sabah satıcıya götürülecektir. Herkes yorgun olduğundan erkenden yatar. Ancak sabah Devran amca uyanamaz. Bulut da Çınar'la birlikte deveye kilimleri yükler. Yola koyulurlar. Ancak yükü düzgün yükleyemediklerinden kilimler bataklığa düşer ve kirlenir. Yardıma gelen dede ve diğer erkekler kilimleri toplarlar. Obanın kadınları, kirlenen kilimleri meşe odunu kömürüyle yıkarlar. Temizlenen kilimler satılır.

3.2.1.53. Bölüm 53

Devran emmi, Çınar ve Bulut koyunları otlatmaya gittikleri yerde mantar toplayıp yeme planı yaparlar. Obada kalan kadınlar ise tarhana mayalamışlardır. Onu güneşe sererler. Devran çocuklardan ateş yakmak için kuru odunlardan getirmelerini isterler. Ancak Bulut ve Çınar yoruldukları için yolda buldukları ıslak odunları getirirler. Gelirlerken hava bozar. Devran çocuklarla birlikte sürüyü Islak Mağara'ya götürür. Çocuklar üşür ancak odunları kuru olmadığı için yakamazlar. Geceyi koyunların arasında geçirirler. Fırtınada tarhana da uçar. Kuşlara yem olur. Sabah olunca obaya dönerler. Çorba içip ısınırlar.

3.2.1.54. Bölüm 54

Gece karanlığında ozan hasta oğluyla birlikte obaya gelir. Güneş Ana oğlanı çadıra alır ve sirkeli su ile çocuğun ateşini düşürmeye çalışır. Bu sırada Devran ve Bulut doktoru getirmek için şehre giderler. Yolda atın nalındaki mih düşer. Atla ilerleyemeyince yola yürüyerek devam ederler. Geç de olsa doktoru obaya getirirler. Doktor hastalığın bir salgından kaynaklı olduğunu söyler. Maysa'ya mikropları anlatır.

3.2.1.55. Bölüm 55

Obada yeni göçülen kışlağa yerleşme çalışmaları vardır. İşler yardımlaşma ile yapılmaktadır. Dede, Bulut'tan akşam kaval çalmasını ister. Bulut ve Maysa koyunları otlatmaya götürürler. Burada Maysa düşünce kaval kırılır. Maysa ve Bulut kavalı onarmak için çeşitli yollar dener ama başaramazlar. Akşam, Bulut kavalı çalamayınca dede bir hikâye anlatır. Sonra da babası Bulut'a yeni bir kaval hediye eder.

3.2.1.56. Bölüm 56

Bulut bir sonbahar gününde koyun otlatmaya gitmektedir. Babası, atlet giymediği ve kepenegi omzuna almadığı için onu uyarır. Buna rağmen Bulut kepenegini ağaca asar ve gider. Kuzey ise yardıma ihtiyacı olan göçebelere obanın bütün hayvanlarını verir. Ancak daha önceden getirdikleri su güğümlerini, keçi kırdığı için susuz kalırlar. Su getirmek için kullandıkları eşegi bile verdiği için bütün suları obaya sırtında getirmek zorunda kalır. Yağmur yağdığından ıslanan Bulut, kepenegin; Kuzey de bütün suyu sırtında getirdiği için eşegin kıymetini anlar. Yaman dede konuyla ilgili bir hikâye anlatır.

3.2.1.57. Bölüm 57

İzci, odun toplamak için kampından ayrılmıştır. Ayağı kayınca da düşer ve sesini Bulut duyar. Bulut, Çınar ve Maysa'nın yardımıyla obadan getirdiği ipi kullanarak izci Ayhan'ı kurtarır. Ayhan'ın kampını aramaya başlarlar. Ancak yolu bulamazlar. O sırada Yaman dedeyle karşılaşırlar. Yaman dede onlara izleri takip etmeyi öğretir. Ayak izlerine ve ezilen otlara bakarak Ayhan'ı kampa götürürler. Yaman dede bakmak ve görmek arasındaki farkı anlatan bir hikâye anlatır.

3.2.1.58. Bölüm 58

Kiraz kabakulak olmuştur. Annesi bulaşmasın diye kardeşini Perçemlere bırakır. Maysa onunla ilgilenir. Ademler Köyü'nden gelen adam getirdikleri tayı eğitmelerini ister. Yaman dede kabul eder. Eğitirlerken Devran'ın elinden kaçan at az daha dışarıdaki Bulut, Maysa ve Gökay'a çarpacaktır. Sonunda at ehlileşir.

3.2.1.59. Bölüm 59

Bulut, koyunları kırmaktadır. Kuzey, Bulut'tan koyun kırma işini Çınar'a da öğretmesini ister. Bulut işin ayrıntılarını iyice anlatmadan makası Çınar'a verir. Çınar, koyunun canını acıtınca, koyun ellerinden kaçar. Bu sırada Mustafa oba halkını düğüne davet eder. Hep birlikte öbür obaya düğüne giderler. Seher düğün keşkeğini yapar, yaparken de oba kadınlarına ayrıntılarıyla nasıl keşkek yapılacağını anlatır. Dede; öğrenmede, ustanın maharetini çırağa aktarmasının önemini anlatan bir hikâye anlatır.

3.2.1.60. Bölüm 60

Bilim adamı takip cihazında sorun olduğuna dair bir uyarı görür ve vaşağın peşine düşer. Vaşağı Maysa ve Bulut bulmuştur. Ancak vaşak hastadır. Kuzey onu alır ve obaya götürür. Bilim adamı da obaya gelir. Vaşağı kontrol etmek için çocukları çadırdan gönderir. Maysa uyur ve rüyasında vaşağı görür. Uyandığında vaşak iyileşmiştir. Bilim adamı vaşağı da alır, obadan ayrılır.

3.2.1.61. Bölüm 61

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.62. Bölüm 62

Maysa, annesinin çadırı süpürürken bulup kenara koyduğu boncuğunu aramaktadır. Boncuk kaybolmuştur. Bu sırada Maysa, sandıkta eski fotoğrafları bulur. Fotoğrafın ne olduğunu bilmediği için annesine sorar. O da Erez amcanın makinesi ile çekilen fotoğraflar olduğunu söyler. Maysa'nın dikkatini çeker. Erez amca gelerek ona fotoğraf makinesini tanıtır, nasıl kullanılacağını anlatır. Maysa da gidip Bulut'la birlikte hatıra fotoğrafları çeker. Makinedeki filmler bitince makine bozuldu zannedip Erez amcanın yanına gelirler. Filmler bittiği için karanlık ortamda fotoğrafları banyo ettirirler. Çekilen fotoğrafları incelerken Maysa'nın kaybolan boncuğunun sakanın ağzında olduğunu görürler. Sabah olunca gidip kuşun yuvasından boncuğu alırlar.

3.2.1.63. Bölüm 63

Maysa sabah uyandığında kar yağmıştır. Dışarı çıktığında seslenir ve herkesi uyandırır. Bu sırada Erez amca kızakla kayarak yanlarına gelir. Çocuklar kızığın etrafına toplanırlar. Erez amca çocuklarla kızak yarışı yapmaya karar verir. Çocuklara kızak yapar, yamaca çıkar, kaymaya başlarlar. Bu sırada dede kış için ayırdığı balı bulamamıştır. Ormana gider. Yerde bal izlerine rastlar. İzler onu mağaradaki ayya götürür. Bulut kızakla kayarken arkasından çığ gelir ve kar ayının mağarasının önünü kapatır. Hep birlikte karı temizlerler. Obaya dönerler.

3.2.1.64. Bölüm 64

Maysa anlamsız birtakım sesler kullanarak yavru deve ile konuşmaktadır. Bu seslere "devece" demektedir. Bu sırada onun yanında olan Çınar ve Bulut birbirleriyle şakalaşırlar. Çınar kaçar, Bulut kovalar. Çınar, ayağı taşa takılınca düşer ve Bulut ile Maysa'nın yardımıyla ağacın altına oturur. Bu sırada Japon turistleri görürler. Dillerini anlamazlar ama gülümseyip onları obaya davet ederler. Turistleri obada ağırlarlar. Sabah olunca yeniden yola çıkan ikili Maysa'ya sözlük verir. Maysa da onlara boncuğunu verir.

3.2.1.65. Bölüm 65

Çocuklar ormanda koştururken bazı çöp ve eşyaların arasında yıpranmış bir gazete bulurlar. Gazetenin nereden gelmiş olabileceğini düşünürler. Konuyla ilgili obadakilerle röportaj yaparlar. Herkes görüşünü söyler. Sonra da Yaman dede bir hikâye anlatır ve çocuklar beyin fırtınası ile gazetenin çıkan fırtınada aşağıdaki Çamlık Köyü'nden gelmiş olabileceğini anlarlar. Bunu anlatmak için kendileri de bir gazete hazırlar. Gazetenin adı "Akçaoba Gazetesi"dir.

3.2.1.66. Bölüm 66

Hava fırtınalı olduğu için çocuklar çadırdaki oturmuş beş taş oynamaktadır. O sırada Maysa gelir ve radyodan müzik açıp dinler. Dinledikleri müzik onlara da, çaldıkları müzik aletlerini kullanarak, bir grup kurma fikri verir. Herkes müzik aletini çalar ancak uyumsuz sesler çıkar. Sonra da dede durumla ilgili bir hikâye

anlatır ve çocuklar hatalarının ne olduğunu anlar. Bunun üzerine şarkılarını yapmada başarılı olurlar.

3.2.1.67. Ak Keçi Kara Keçi

Yaz geldiği için oba yaylaya göçecektir. Hazırlıklar tamamlanmış ve Akçaoba halkı yola çıkmıştır. Yaylaya giden yol heyelan yüzünden kapanmıştır. Bu yüzden Yaman dedenin bildiği Kara Vadi yolu kullanılır. Ancak bu yol oldukça çetindir. Yolculuk çok zorlu geçmiştir. Vardıklarında herkes rahatlamış ve çok mutlu olmuştur.

3.2.1.68. Kırmızı Heybe

Maysa, Güneş anadan kendisine bir heybe yapmasını ister. Ancak heybenin iplerini renklendirmek için kök boya bitkileri yoktur. Maysa, Yaman dede ve Bulut ile ormanda kök boya bitkisi aramaya gider. Bulmakta zorlansalar da sonunda dedenin yardımı ve yönlendirmeleriyle bitkiyi bulurlar. Maysa ormanda, derede beyaz bir at görür. Ninesine, heybeye yiğitlik/kahramanlık anlamına gelen o beyaz at motifini işlemesini söyler. Nine heybeyi işler.

3.2.1.69. Kayıp Kolye

Maysa, sürünün başındaki Bulut'un yanına giderken kolyesini düşürür. Sonra aramak için geri döner. Bulut da onu yalnız bırakmaz. Birlikte kolyeyi ararlarken Duman sürüyü yalnız başına obaya götürür. Yağmur başlayınca Maysa ve Bulut obaya dönemezler bu yüzden yıkık değirmene sığınır. Bulut'un aklına obaya haber göndermek için güvercini kullanmak gelir. Bir mektup yazıp güvercinle gönderirler. Paçalı'yı bulan dede ve Devran not yardımıyla çocukları bulurlar.

3.2.1.70. Hoş Geldin Zıdır

Maysa güne kümesteki hayvanları beslemeyle başlamıştır. Sonra da Bulut'la sürüyü otlatmaya götürmüştür. Bulut ve Maysa bir sürü böğürtlen yiyince Bulut uyuklar. Bu sırada obaya dönüş vakti gelmiştir. Ancak yavrusu doğmak üzere olan Fistan, ortada yoktur. Ararken Fistan ve yeni doğmuş yavrusunu

yüksek bir tepede görürler. Kurtaramayınca Devran ve dedeye haber verirler. Devran fistan ve yavrusunu bir ip ve kutu yardımıyla aşağı indirirken ip kopar. Köpek, kutu yere düşmeden ipi yakalar. Hayvanları obaya götürürler. Fistan'ın sütü gelmemiştir. Bunun için Yaman dede keçi sedef lapası yapıp Fistan'a yedirir. Maysa, bu sırada aç kalan yavruyu şişeyle besler. Sonunda Fistan'ın sütü gelir.

3.2.1.71. Cura

Bulut, Maysa ile birlikte sürüyü otlatmaya götürmektedir. Ancak köpek Duman bir türlü yerinden kalkmaz. Çünkü sırtında bir yara çıkmıştır. Yaman dede onu tedavi etmek için yarasına ardıc katranı sürer. Bu sırada da Maysa'ya ardıc katranı hakkında bilgi verir. Maysa, sürünün başındayken yine o beyaz atı görür. Beyaz atın da dizi yaralanmıştır. Maysa öğrendiği bilgiyi hatırlar. Obadan getirdiği ardıc katranını atın dizine sürer. Beyaz atı Bulut'a göstermek ister. Ancak gelip Bulut'a haber verdiği sırada at yine gitmiştir. Bulut da ona inanmaz.

3.2.1.72. Bölüm72

Paçalı yanına gelince Maysa uyanır. Kahvaltısını yapar ve beyaz atı görebilmek için kendisini dışarı atar. Koşar, koşar. Otlakta sürüyle eğlenen Bulut'la karşılaşır. Bulut'a beyaz atı aradığını söyler. Bulut beyaz atın varlığına inanmamakla birlikte eğer böyle bir at varsa, atın bölgedeki tek su kaynağı olan Akça Dere'ye su içmek için gelebileceğini söyler. Birlikte dere kenarına gidip saklanarak atı beklemeye başlarlar. Ancak at gelmez. Zıpır çocukları takip etmiştir. Suya atlar. Bulut ise onu kurtarmak için suya girer ve Zıpır'ı sudan çıkarır. Bu sırada kavalı akıntıya kapılır ve gider. Obaya gelip olayı dedelerine anlatınca dede de Bulut'a yaptığı kahramanlıktan dolayı curasını (bağlama) hediye eder. Ertesi sabah Paçalı Maysa'yı ormana çağırır. Maysa gidince beyaz atla karşılaşır ama Bulut'a atı yine gösterememiştir.

3.2.1.73. Yıldızlı Çan

Maysa çadırda Paçalı ile birlikte boncuk oyunu oynamaktadır. Bu sırada annesi gelir ve dedesine giderek bakracı getirmesini ister. Maysa dedesinin çadırına gittiğinde Yaman dede orada değildir. Maysa, yerde yıldızlı bir çan bulur. Dede gelir ve o çanın, kendi keçisi Cabbar ile ilgili olan, hikayesini anlatır. Ardından Maysa, Bulut'un yanına gider. Bulut sürüyü otlatmaktadır. Birlikte yukarılara kenger toplamaya giderler. Bu sırada gökyüzünde bir atmaca görürler. Atmaca, Paçalı'ya saldırır. Paçalı yere düşer ve Maysa'nın uzağındadır, Maysa çok korkar, üzülür. Atmaca tekrar Paçalı'ya doğru gelir. O sırada keçi Toraman atmacıyı uzaklaştırır. Obaya gelip olanları anlatırlar. Yaman dede Paçalı'ya bitki lapası sürer. Kahramanlığından dolayı Toraman'a yıldızlı çanı takar.

3.2.1.74. Sevgi Parlar

Kışlık hazırlıkları yaparken Maysa da Güneş ananın yanındadır. Bu sırada Kiraz gelip Güneş anadan yazma oyası örneği ister. Birlikte sandıktaki örneklerden seçerler. Güneş ana örnekler hakkında bilgi verir. Kiraz'ın en sevdiği yazmayı, gönül dolabı modellenmiş olanı, Kiraz'a hediye eder. Sonra Güneş ana, Maysa ile hediyeleşmenin önemi hakkında sohbet eder. Maysa da en sevdiği şeyi, boncuklarını, beyaz ata hediye etmeye karar verir. Boncuktan kolye yapar. Paçalı ile birlikte ormanda beyaz atı ararlar. Yaşadıkları sorunlara rağmen beyaz atı bulup kolyeyi ona takar. Atın da bu hediyeden mutlu olduğunu atın yüzünün parlamasından anlar.

3.2.1.75. Bölüm 75

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.76. Aşure

Güneş ana, aşure hazırlığı yapmaktadır. Cevizin bittiğini anlayınca Devran'dan ceviz toplayıp getirmesini ister. Devran ve Maysa ağacın yanına giderler. Orada Esme nine ile karşılaşırlar. Esme nine onları evine davet eder.

Esme ninenin evinden kalktıktan sonra cevizleri obaya getirirler. Aşure pişirilir. Yaman dede aşurenin hikayesini anlatır. Pişen aşure dağıtılır. Maysa da Esme nineye götürmek için bir tencereye aşure koyup yola düşer. Ancak götürene kadar hepsini döker. Yine de Esme nine hatırlandığı için mutlu olur. Maysa'yı alıp obaya götürür. Obada oturup aşurelerini yerler.

3.2.1.77. Tahin ile Pekmez

Maysa ve Bulut otlakta Zıpır ile oynamaktadır. Bu sırada Maysa beyaz atı görmek için oradan uzaklaşır. Ama at için bıraktığı kuru incirler yerinde durmaktadır. Maysa beyaz atın uzaklara gittiğini düşünür ve buna çok üzülür. Obada o gün bağ bozumu günüdür. Hep birlikte üzümler toplanır, toplanan üzümlerle pekmez yapılır. Maysa hâlâ atını düşünmektedir. İncirleri kontrol etmeye gider. Bulut'un incirleri aldığını görür ve ona küser. Dede, Bulut'u dinler. Bulut'un Maysa'yı mutlu etmek için bunu yaptığını öğrenir. Maysa Bulut'la barışır. Akşam ailecek tahin pekmez yerler.

3.2.1.78. Kelebek Toka

Maysa bebeği Saçaklı ile oynamaktadır. O sırada Maysa, Zıpır'ı arayan Bulut'un sesini duyar ve ona dahil olur. En sonunda Zıpır'ı bulup getirip yıkarlar. Sonra da Yaman dede ile mısır toplamaya giderler. Dönüşte Maysa kelebek tokasını düşürür. Akşam ateş başında mısır pişirip yerler. Mısırların püskülleri ile bebeği Saçaklı'nın saçlarını uzatıp kelebek tokayı takmak isteyince Maysa tokasını kaybettiğini anlar. Buna çok üzülür. Beyaz at için mısır ve incir bırakıp uyumaya gider. Uyandığında tokası yanındadır. At tokasını düşürdüğünde görmüş ve Maysa'ya geri getirmiştir.

3.2.1.79. Yangın

Perçem, yarın obada yapılacak olan şenlik için keşkek hazırlamaktadır. Güneş ana ise Maysa'ya sandığından çıkardığı püsküllü şimşir kaşıkları hediye eder. Hediyeye çok sevinen Maysa kaşıkları göstermek için incir toplayan Bulut'un yanına gider. Bulut'un topladığı bütün incirler, beyaz at gizlice yediği için, sepetten kaybolmaktadır.

Maysa ve Bulut Şenlik için bir sürpriz hazırlamayı planlar. Ertesi akşam Şenlikte Paçalı def, Maysa Şimşir kaşık, Bulut ba lama ve Zıpır davul  alıŐıŐlar ve obadakileri e lendirmiŐlerdir. E lenceden sonra Maysa beyaz ata yemiŐ bırakmak için ormana gider. Ancak ormandaki yangının ortasında kalır. Yangın giderek büyür. Babası ona ulaŐamaz. Maysa'yı ve yangında kalan kaplumba ayı beyaz at kurtarır. Ve yine ortadan kaybolur. Dede, Bulut'a yangın hakkında orman görevlilerine haber vermesini söyler.

3.2.1.80. Bölüm 80

Maysa ve Bulut birlikte sürüyü dereye su içmeye götürmektedir. Hayvanlar su içerken arkadan bir ses gelir, hepsi irkilir. Çalıların arkasından çıkan hayvan beyaz attır. Maysa gidip onu sever. Bulut da yanlarına doğru gidince at korkup kaçar. Maysa da beyaz atın peşinden gider, atı bulur. Oynamaya başlarlar. Maysa ata bir ad vermek ister. Ancak uygun adı bulamaz.

Akşam Yaman dede gökyüzündeki en parlak yıldız olan "Şira"yı anlatır. Sabah olduğunda Maysa beyaz atı bekler, geldiğinde onunla oyunlar oynar, vakit geçirirler. Beyaz atın yelesinin altındaki yıldız izini görünce de ata "Şira" ismini vermeye karar verir.

3.2.1.81. Bölüm 81

Maysa ve Bulut sürüyü otlatmaktadır. Bu sırada Duman ortalarda görünmez. Bulut "İki Őık Őık/ Bir tık tık/ Yanıma gel/ çalınca ısıık" tekerlemesini söyleyerek Duman'ı çağırır ve Duman gelir. Maysa'nın aklına Şira'yı da böyle çağırmak gelir. Şira 'ya gider, ısı ı öğretmeye çalışır ancak başarılı olamaz. Nasıl yapacağını öğrenmesi için dedesi ona aklındaki soruların cevabını aramasını söyler. Maysa sonunda ısı ı nasıl   retece ini anlar. Şira'ya önce ısıık çalıp sonra yiyecek  d l  verir.

Zıpır obadan uzaklaŐmıŐtır. Maysa onu bulur. Bu arada bir kurt ortaya çıkar. Maysa ısıık çalar ve Şira gelip Maysa ve Zıpır'ı kurttan kurtarır.

3.2.1.82. Bölüm 82

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.83. Bölüm 83

Oba ve çevresinde susuzluk başlamıştır. Dede, Bulut'un kırılan bağlamasını tamir etmek için uğraşırken, Bulut sandıkta üstünde "N.E." yazan bir bağlama bulur. Dede bu bağlamanın hikayesini anlatır. Seneler evvel obayı ziyaret ettiğinde bu bağlamayı Neşet Ertaş'ın kendine hediye ettiğini söyler. Bulut bağlamanın kendisinin olmasını ister. Yaman dede de uzaktaki kaya çeşmesinden bir testi su getirirse bağlamayı alabileceğini söyler. Maysa, Şila, Duman ve Bulut yola koyulurlar. Sonunda çeşmeyi bulurlar. O çeşmenin de suyu azalmıştır. Testiyi doldurup yola koyulurlar. Yolda bazı hayvanların susuz kaldığını görürler. Bağlama için suyu obaya götürmek istese de hayvanlara acır ve suyu onlara verir Bulut. Obada dedeye olanları anlatırlar. Bağlamadan ümidi kesmiştir. Ancak dede yaptığı vicdani hareketten sonra bağlamayı hak ettiğini söyler ve bağlama Bulut'un olur.

3.2.1.84. Bölüm 84

Zıpır ile oynayan Maysa, babasının atı tımarladığını görür. Babası tımarın atlara faydasını anlatır. Maysa'nın da aklına Şira gelir. Ancak Şira yabani bir at olduğundan bir türlü onu ikna edip tımarlayamaz. Bulut da dener ama o da yapamaz.

Maysa keçilerden süt sağarken annesine yardım etmek ister. Ancak Fistan Maysa'dan kaçır. Bulut'un bağlama sesini duyunca sakinleşen Fistan Maysa'ya izin verir. Maysa, tımarlamak için Şira'ya da müzik dinletebileceğini düşünür. Gerçekten de öyle olur. Şira bağlama sesiyle sakinleşir ve tımarlanabilir.

3.2.1.85. Bölüm 85

Maysa ve Bulut vişne toplayıp yemektirler. Zıpır Maysa'nın çantasına vişne suyu sıçratır. Maysa temizlemek için kil almaya Güneş ananın çadırına gider. Ancak Güneş ana orada değildir. Bu sırada Zıpır çadırdaki bir çuvalı karıştırır ve çadırdan bir kutu düşer. Güneş ana gelir, Maysa kutunun içinde ne olduğunu çok

merak etmiştir. Anahtarını arar, bulamazlar. Güneş ana Maysa'ya "Yarın bir daha gel." der. Maysa bütün gün çok meraklanmıştır. Ertesi sabah gider kutuyu açarlar. Kutudan eski fotoğraflar çıkar. Fotoğraflardan biri at üstündeki Güneş anaya aittir. Güneş ana, çocukken çok iyi at binebildiğini anlatır. Maysa da gidip bunu Şira'yla paylaşır.

3.2.1.86. Bölüm 86

Güneş ana, Maysa'ya sağdığı keçi sütünden verir. Verirken de bu sütün onun uzamasına yardım edeceğini söyler. Maysa bu sözlerden çok etkilenir. Sürekli keçi sütü içmek ve bir anda büyümek ister.

Zıpır, Bulut'un proje defterini kaybeder. Bulut her yerde arar ve bulamaz. Çok üzgündür. Maysa, Şira ile oynarken defteri Şira bulur. Maysa defteri Bulut'a verir. Bulut'un son projesi bir ağaç evdir. Devran, Yaman dede ve Bulut birlikte ağaç evi yaparlar. Maysa ve Bulut çok mutlu olmuşlardır.

3.2.1.87. Bölüm 87

Maysa ve Yaman dede civcivler hakkında sohbet ederlerken dede kümesin tellerinin açıldığını fark eder.

Maysa, ağaç evde oyun oynayan Bulut'un yanına gider. Birlikte hayali dürbünle obayı izlerler. Maysa bu oyunu çok sever. Ertesi gün yine Bulut, ağaç evdeyken bir tilkinin kümese doğru gittiğini görür. Koşarak gelir ve kümesteki açıklıktan tavuklara doğru gelen tilkiyi kovalar. Yaman dede ve Devran emmi bu davranışından dolayı Bulut'u gerçek bir dürbünle ödüllendirirler. Böylece Bulut'un hayali gerçekleşir.

3.2.1.88. Bölüm 88

Maysa, yanına Paçalı ve Duman'ı alarak ormana, yaban meyvelerinden toplamaya, gider. Topladığı bir sepet meyveyi ağaç evdeki Bulut'un yanına getirir. Onlar birlikte meyveleri yerken Maysa, Şira'yı çağırır ve ona da meyve verir. Maysa uyur, rüyalara dalar. Rüyasında Şira ile yıldızlara gittiğini görür. Maysa uyandığında Şira'nın sırtına binmek ister. Ancak Şira onu sırtına bindirmez. Bulut

da bunu dener, Şira onu da sırtından atar. Bu durum Maysa'yı çok üzer. Dedesi ise Şira'nın yabani bir at olduğunu bu yüzden özgürlüğüne düşkün olduğunu söyleyerek Maysa'yı teselli eder.

3.2.1.89. Bölüm 89

Maysa heybesinin içini düzenlerken nenesinin fotoğrafı rüzgarla uçar. Maysa peşinden koşar. Fotoğrafın çadıra girdiğini görür ve onu orada bulur. Çadırdaki eğeri de çok beğenir.

Bu arada Bulut ağaç ev için makaralı asansör tasarlamış ve yapmıştır. Sepetle Zıpır'ı yukarı taşır. Maysa'nın onu çağırmasının ardından Bulut da gelip çadırdaki eğeri görür. Maysa neneden Şira için eğeri ister. Ancak ne kadar uğraşsalar da neneden alınan eğeri bir türlü Şira'ya takamazlar. Şira'ya eğeri takmanın yolunu düşünüp dururlar. Maysa rüyasında bile bunu görür. Sonunda Bulut, icat ettiği makaralı asansör ile takabileceğini düşünür. Bunun için hazırlanırlar. Şira gelir. Maysa Şira'nın sırtındaki eğerin kayışını takar. Ancak Şira mutsuz olur. Oradan kaçar. Kaçarken de boncuklarını düşürür.

3.2.1.90. Bölüm 90

Maysa, ağaç evde oturmuş ısıklıkla Şira'yı çağırmaktadır. Ancak Şira, Maysa'nın yanına gelmez. Maysa onu aramaya gider ve bulamaz. Bu durum Maysa'yı çok üzer. Yaman dede Maysa'ya umutlu olması gerektiğini telkin eder.

Ertesi sabah Maysa ve Bulut Şira'yı bulmak için ipuçlarını takip ettikleri bir dedektiflik oyunu oynamaya başlarlar. Maysa'nın aklına Şira'yı ilk gördüğü yere bakmak gelir. Bulut'la birlikte oraya giderler, orada da bulamazlar. Etrafa bakınırken daha önce kayboldukları yeraltı şehrini görürler. Birlikte mağaraya girerler ve Şira oradadır ancak çok üzgündür.

3.2.1.91. Bölüm 91

Maysa yaralı olan Şira için dedesinden yardım istemeye obaya koşar. Sonra Yaman dedeyle mağaraya giderler. Meğer Şira'nın sırtı eğer yüzünden yaralanmıştır. Şira'yı obaya getirirler, sırtına dedenin hazırladığı merhemden

sürerler. Maysa, Şira'ya yiyecek getirir. Onun hem kalbini hem yarasını iyileştirmek için uğraşır. Sonunda Şira iyileşir ve ayaklanır. Maysa'yı da affetmiştir beyaz at. Maysa çok mutlu olur.

3.2.1.92. Bölüm 92

Maysa annesinin solan şakayık çiçeğinin yerine yenisini bulmak için Çamlıdağ'a gider. Vardığında çiçeği ararken çok susadığı için oturur. Bu sırada Şira, Paçalı ve Zıpır da susamıştır. Suyunu onlarla paylaşır. Kendisi susuz halde uyuyakalır. Dağ keçisi matarasını alınca uyanır ve onun peşinden gider. Matarasını aldığı yerde horoz şakayığını bulur. Eve dönerlerken rüzgârdan nehre düşen şakayığın peşinden Maysa da nehre atlar. Boğulmak üzereyken Şira onu suyun altından çıkarır. Bunu yaparken Maysa'yı sırtına almıştır. Maysa'yı obaya sırtında getirir.

3.2.1.93. Bölüm 93

Burnuna gelen güzel kokunun peşine düşen Maysa; yolda, tahta araba üzerinde tasarladığı değişiklikleri yapan Bulut'la karşılaşır. Şira ve Paçalı ile kokunun peşinden gitmeye devam eder. Kokunun geldiği mor çiçekleri bulurlar. Aldığı demeti Güneş anaya gösterir ve Güneş ana ona bunların lavanta olduğunu söyler. Ertesi sabah Bulut'un tasarladığı tahta arabayla lavanta toplamaya giderler. Yanlarında Yaman dede ve Güneş ana da vardır. Topladıkları lavantaları kurutup keselere koyarlar. Keseleri güzel koku versin diye çadırın içine yastıkların arasına yerleştirirler. Yaman dede Şira için de lavanta yağı yapar. Maysa tımandan sonra ona sürer.

3.2.1.94. Bölüm 94

Obadakiler hep birlikte, yetiştirdikleri domatesleri toplamaktadırlar. Maysa ve Bulut domates toplama yarışına girerler. Kazanan en büyük salçalı ekmeği alacaktır. Toplanan domates iş birliği ile salça yapılır. Çocuklar salçalı ekmek için sabırsızlardır. Bekledikleri sırada Şira gelir. Şira, Maysa'ya bir şey anlatmaktadır. Ancak Maysa onu anlamaz. Yemek, su, oyun, tımar... Hiçbiri Şira'nın isteği

değildir. Akşam Güneş ana çocuklara hikâye anlatır. Maysa hikâyeden hareketle Şira'nın onu sırtına almak istediğini anlar.

3.2.1.95. Bölüm 95

Maysa, nenesine kirkit götürürken yolda hayvanlarla top oynayıp eğlenen Bulut'la karşılaşır. Nenenin yanına gelince onunla dokunan kilim hakkında konuşurlar. Dokumanın anlamını merak eden Maysa'ya Güneş ana, bunun bir sır olduğunu söyler. Maysa'ya binicilik dersi verirler. Nenenin dokuduğu eğeri Şira'nın sırtına koyarlar. Şira'ya dizginler takılır. Maysa sırtına biner ve ilk sürüşlerini yaparlar.

3.2.1.96. Bölüm 96

Maysa at binme derslerine devam etmektedir. Nenesi dağlardaki adetten bahseder. Buna göre bir çocuk alıç tepesine gidip alıç toplayıp oraya bir hediye bırakarak dönerse at binmeyi öğrenmiş sayılırmış. Maysa çok heyecanlanır. Ancak yol zordur. Şira ve Maysa giderlerken nehrin üzerinde kırık bir köprüye denk gelirler. Başta korksalar da Şira atlar ve karşı tarafa geçerler. Sonunda alıç tepesine varmışlardır. Ama Maysa hediye bırakacağı mendili kaybetmiştir. Üzüntüyle uykuya dalar. Uyandığında Şira mendili bulmuştur. Maysa, alıç toplar. Maysa hediye bırakır ve dönerler. Maysa pes etmeden azimle sınavı geçmiştir.

3.2.1.97. Bölüm 97

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.98. Bölüm 98

Maysa annesi ile birlikte keçileri sağmaktadır. Maysa; sağdığı sütü kazana boşalttıktan sonra, annesinden, Zıpır'ı yıkamak için dere kenarına gitmek üzere izin ister. Bu sırada Zıpır, Maysa'nın elinden kaçar. Maysa, Bulut'tan yardım ister ve birlikte Zıpır'ı aramaya koyulurlar. Sonunda onu ağacın tepesinde bulurlar. Birlikte dere kenarına gider, hayvanları Şira ve Zıpır'ı yıkarlar. Maysa ve Bulut işleri bitince dere kenarında karpuz yer ve kabuklarından gemi yapıp yarıştırlar.

Uyudukları sırada Zıpır kaçar. Uyanıp Zıpır'ı ararlar onu hasta bir biçimde yerde yatarken bulurlar. Obaya geldiklerinde Yaman dede, Zıpır'ın zehirlendiğini ve onu saparna kökü ile iyileştirebileceğini söyler. Maysa, Şıra ile gidip kökü kasabadan getirebileceğini söyler.

3.2.1.99. Bölüm 99

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.100. Bölüm 100

Maysa; annesinin yaydığı ayrandan tarlada çalışan Bulut, Yaman dede ve babasına götürür. Onlar da içip serinlerler. Maysa, buğdayın ne kadar çok olduğunu görüp sevinince dedeyle "bereket" konusunda sohbet eder. Toprakta alınan buğdaylar değirmene götürülür ve un yapılır. Ertesi gün de Maysa ve annesi o undan ekmek yapar. Maysa o ekmekleri herkese tattırır. Yaman dede de ekmeğin serüveninden hareketle Aşık Veysel'in "Benim Sadık Yarım Kara Topraktır" türküsünü anar. Bölüm Aşık Veysel'in türküsü ile biter.

3.2.1.101. Bölüm 101

Maysa, Duman ve Zıpır'a yoğurt verir. Duman iştahla yer, Zıpır da yoğurdu sıçratır ve Maysa kirlenir.

Maysa ve Bulut ağaç evdedir. Sonra birden ağacın dalı kendiliğinden kırılır ve düşer. Yaman dede gelir ve ağacı kontrol eder. Ağacın hasta olduğunu görürler. Dede; çözümün, yüksek rakımlı dağlardaki kırmızı karınca toprağının getirilerek ağacın etrafına koyulması olduğunu söyler. Böylece kırmızı karıncalar ağaçlardaki zararlı böceklerle savaşacaktır. Ayrıca çocuklara karıncalar ve karınca yuvalarını taşıma işi hakkındaki incelikleri anlatır.

Sabah gün doğmadan yola koyulurlar. Aradıkları karınca yuvasını bulup toprağı alarak ağacın altına getirirler. Günler sonra artık ağaç iyileşmiştir.

3.2.1.102. Bölüm 102

Maysa, Şira'yı aramaktadır. O sırada Bulut ormanda dut ağacı bulduğunu söyler. Birlikte gider, dut yedikten sonra uyurlar, uyandıklarında topladıkları bütün dutlar yenmiştir. Obaya gelirler ve obada da sebzelerin yendiğini görürler. Bulut olayı çözmek için işaretleri inceler. Gece nöbet tutmaya karar verir. Duyduğu seslerin üzerine etrafa bakınca Şira'yı görür.

3.2.1.103. Bölüm 103

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.104. Bölüm 104

Yaman dede, Maysa ve Bulut obadaki yiyeceklere kimin zarar verdiği hakkında konuşmaktadırlar. Bulut, Maysa üzülmesin diye gece gördüğü halde sebzeleri ezenin Şira olduğunu söylemez. Bulut, bütün gün iz peşinde dolaşır. Tarlada bir ata ait olan ayak izi ile Şira'nın bıraktığı izi ölçerek karşılaştırır. İzlerin aynı olduğunu görür. Olayı anlamak için bu gece de beklemeye karar verirler. Ancak sabaha kadar gelen giden olmaz. Ertesi gün Maysa, Şira'yı uzaktan görür. Onun peşinden giderler. Şira'nın yanında siyah bir yıldı daha vardır.

3.2.1.105. Bölüm 105

Yaman dede ve Bulut koyunları beslerken Maysa koşarak gelir ve yıldı sürüsü gördüğünü söyler. Birlikte gider ve tepeden onları izlerler. Şira, yıldılara önderlik etmektedir. Gece ateş başında dede ve Bulut yıldılar hakkında sohbet ederler. Şira'nın yıldı sürüsüyle gidip gitmeyeceğini konuşurlar. Ertesi sabah Maysa ağaç evde Şira'yı tımarlar. Ancak Şira çok huysuzdur. Tımarlanmak da Maysa'yı sırtına almak da istemez. Kaçıp gider. Maysa onu bulur. Şira, sürüsü ve Maysa'nın arasında kalmıştır. Sonunda sürüsünü tercih eder ve koşarak oradan ayrılırlar. Maysa çok üzülmüştür.

3.2.1.106. Bölüm 106

Sabah işlerini yapan annesi işleri bittikten sonra Maysa'yı arar. Ancak aramaya obadakilerin de katılmasına rağmen hiçbir yerde onu bulamazlar. Maysa, dağlarda Şira'yı aramaya gitmiştir. Yaman dede de böyle tahmin eder. Birlikte Maysa'yı aramaya devam ederler.

Maysa yolda bir yavru geyik görür. Geyik, Maysa'nın peşine takılır, Maysa ne yaptıysa da yanından ayrılmaz. Sonunda geyik sürüsü gelir ve yavru geyik onlara katılır. Maysa obadan habersiz ayrıldığı için pişman olmuştur. Ağacın altında uyuyakalır. Maysa'yı arayanlar onu orada bulurlar.

3.2.1.107. Bölüm 107

Obada sabah olmuştur. Herkes işleriyle meşguldür. Ancak Maysa yataktan çıkmak istememektedir. Bulut gelir ve Maysa'nın başında bağlama çalıp türkü söyler. Maysa yine de kalkmaz.

Yaman dede, Maysa ile dere kenarında karşılaşır ve konuşurlar. Maysa'ya etrafındaki güzellikleri anlatır. Ama Maysa, Şira'nın yokluğuna üzölmeye devam eder. Dedesi de ona durumu anlaması için "Gece baktım çok idi/ Sabah baktım yok idi" bilmecesini sorar. Maysa bütün gün cevabı arar. Sonunda gece Şira yıldızına bakarken cevabın "yıldız" olduğunu bulur. Dedesi de ona, atı Şira'nın da bu yıldızlar gibi görünmemesine rağmen var olmaya devam ettiğini söyler. Maysa umut dolmuştur. Ateşin başında uykuya dalar.

3.2.1.110. Bölüm 110

Maysa hastalanmış, öksürmektedir. Yaman dede, adaçayının iyi geleceğini söyler ve birlikte toplamaya giderler. Gittikleri yerde getirdikleri azıklarını yerler. Bu sırada Maysa su doldurmaya gider. Çeşme başında boynundaki oyalı yazma uçunca Maysa da onun peşinden gider. Yaman dede ve Bulut telaşlanırlar. Maysa'ya bakmak için çeşmeye giderler. Maysa yazmanın peşinden nehir boyunca koşar. Yazmayı sudan alabildiği yerde Şira ile karşılaşır. Şira da Maysa'nın kendisi

için yaptığı nakışlı eğeri bulmuştur. Maysa, Şira'nın sırtına biner. Kirlara doğru giderler.

3.2.1.111. Bölüm 111

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.112. Bölüm 112

Maysa uyanır ve acıktığı için kahvaltı hazırlamaya karar verir. Bunun için keçiye sağlar, bostandan sebze ve yeşillikler toplar. Herkes kahvaltayı çok beğenir.

Maysa, Şira'yla nehrin kenarına gider. Şira su içerken siyah bir yıldı gelir ve Şira onun peşinden bir mağaraya gider. Burada hasta bir yıldı atı vardır. Maysa obaya gelip dedesinden yardım ister. Dede gelir ve doğum yapan yıldıya yardım eder. Yavru çok güçsüzdür ve Maysa onun için endişelidir. Anne ata yiyecek ve su getirir. Sonunda yavru tay kuvvetlenmiştir. Maysa buna çok sevinir.

3.2.1.113. Bölüm 113

Maysa ve Bulut kızcık toplamış, oturup yemektedirler. Bu sırada dereden gelen bir ördek sesi duyarlar. Baktıklarında ağlara takılmış bir ördek bulurlar. Ördek uçamamaktadır. Çünkü kanadı yaralıdır. Ördeğı alıp obaya getirirler. Obada dede ördeğın yaralarına bakar. Maysa günlerce ördekle ilgilenir ve sonunda ördek iyileşir. Bulut, bağlamasıyla ördekle ilgili türkü çalıp söyler. Dede, Maysa'ya ördeğı göle bırakmasını söyler. Sonra ördeğı bırakmaya giderler ancak ördek Maysa'dan ayrılmak istemez. Sonunda ördek yanına gelen arkadaşı ile uçup gider.

3.2.1.114. Bölüm 114

Maysa, tavukları yemleyip yumurtaları topladıktan sonra Şira ile gezintiye çıkar. Ağaç evde Şira'yı tımarlarken Bulut gelir. Zıpır'ı aramaktadır. Maysa da ona katılır. Sonunda bulurlar. Obaya getirip onu ağıla kapatırlar. Yaman dede bunun bir işe yaramayacağını ancak çan sayesinde onun kaybolmasının önüne geçebileceklerini söyler. Ertesi gün birlikte kasabaya çan almaya giderler. Zıpır da

peşlerine takılmıştır. Çancıya geldiklerinde çancı, çocuklara mesleğin inceliklerinden bahseder. Her çan farklı bir tınıda ses çıkarmaktadır. Zıpır'a en uygun çan seçilir ve boynuna takılır.

3.2.1.115. Bölüm 115

Annesiyle keçileri sağarken Maysa'nın burnuna çorba kokusu gelir. Çorbayı Güneş ana, arkadaşı Yaren ana için yapmaktadır. Maysa ile oraya gidip çorba götürürler. Yaren ananın bostanını kargalar istila etmiştir. Bulut ve Maysa bostanı kargalardan korumak için çareler ararlar. Korkuluk fikri gelir Maysa'nın aklına. Bulut korkuluk projesi çizer. Maysa da korkuluk için kıyafetler bulur. Yaman dedenin de yardımıyla korkuluğu tamamlayıp Yaren ananın bostanına götürürler. Bostan artık kargalardan korunmaktadır.

3.2.1.116. Bölüm 116

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.117. Bölüm 117

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.118. Bölüm 118

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.119. Bölüm 119

www.trtcocuk.net.tr adresinde yayında olmadığından bölüm izlenememiştir.

3.2.1.120. Bölüm 120

Maysa, bir aşçı gibi tarifini anlatarak menemen yapar. Bulut'la oturup yerler. Sonra Maysa, yerde gördükleri at izlerini Şira ile takip eder. Bulut da yerde içinde fotoğraf olan bir kolye bulur. Kolyenin sahibini merak ederler. Bulut Maysa'nın gördüğü izlerle kolyenin bağlantısı olduğunu düşünmektedir. Akşam giderken kapattıkları kapıyı sabah ağaç eve geldiklerinde açık bulurlar. İyice telaşlanırlar. Maysa, yerde gördüğü izleri yine takip eder ve takip sırasında at üstünde küçük bir kızla karşılaşır.

3.3. Veri Toplanması

Verilerin toplanması aşamasında nitel veri araştırma tekniklerinden belge (doküman) incelemesi kullanılmıştır. Belge incelemesi, belgeler, arşiv kayıtları ve çeşitli materyalin araştırma konusu veriyi toplama ve çözümleme işlemidir (Gürbüz ve Şahin, 2018, s.430). Nitel araştırmalarda çeşitli yazılı kaynakların yanı sıra film, video ve fotoğraf gibi görsel malzemeler de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.189). Bu çalışma kapsamında www.trtcocuk.net.tr adresinden *Maysa ve Bulut* çizgi dizisine ait 120 bölüm izlenmiştir. Çalışmanın araştırma soruları kapsamında incelemeler yapılmış ve gerekli notlar veri formuna işlenmiştir. Araştırmacı ile birlikte 6 kişi de izledikleri bölümlerle ilgili yetkinlik ve temalar bağlamında tespitlerini forma işlemiştir. Katılımcıların hazırlayacağı formda çizgi filmde başlıkların yer alma durumlarını işaretleyecekleri bölümler bulunmaktadır. Katılımcılardan elde edilen verilerden ortak görüşün olduğu yetkinlik ve temalar belirlenmiş ve bulgular araştırmacı ve katılımcıların verilerinin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur.

Yetkinlikler, belirlendiği bölüm ve ilişkilendirilen olayla birlikte verilmiştir. Örneğin, Erez amcanın Almanya'dan geldiği 30. bölümde cebinden düşen Almanca sözlük Bulut'un dikkatini çekmiştir. Bunun üzerine Erez amca da "Almanya'nın dili farklı ya öğrenmeye çalışıyorum ben de." diye cevap verir. Sözlükten bazı kelimelerin Almanca karşılıklarını söyler. Bulut çok heyecanlanır. Erez amca "Eee, orası başka memleket ya dili de başka tabii, Almanca." der.

Ayrıca dil öğrenmenin küçük yaşlarda daha kolay olacağını da vurgular. Bölümde izleyiciye verilen mesaj yabancı dillerde iletişim yetkinliği ile ilişkilendirilmiştir.

Temaların tespitinde bölümün verdiği genel mesaj dikkate alınmıştır. Alt temanın tespitinde ise Türkçe Öğretim Programı'ndaki tema öneri çizelgesinden yararlanılmıştır. Örneğin 35. bölümde çocuklar bez bebek, uçurtma gibi oyuncakları yaparak onlarla vakit geçirme heyecanı içindedirler. Bölümün geneline hâkim olan bu durum 35. bölümün "çocuk dünyası" teması ve "geleneksel çocuk oyunları" alt teması ile ilişkilendirilmesine sebep olmuştur.

3.4. Geçerlilik ve Güvenirlik

Yapılan araştırmada geçerlik ve güvenirliliği arttırmak için bölümler farklı katılımcı öğretmenler ve araştırmacı tarafından izlenmiştir. İzlenen bölümle ilgili yetkinlik ve temalar bölüm gösterilerek incelenmiştir. Araştırmanın güvenirliliği hesaplanırken Miles ve Huberman (Miles ve Huberman, 1994, s.64) tarafından geliştirilen güvenirlilik formülü [$\text{Güvenirlilik} = (\text{görüş birliği}) / (\text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı})$] kullanılmıştır. Buna göre *Maysa ve Bulut'un* yetkinliklere ve Türkçe dersi temalarına uygunluğu konusunda yapılan araştırmada katılımcılar ve araştırmacı arasındaki uyum %77 olarak belirlenmiştir. Uyum sağlanılmayan bulgularla ilgili uzmanlarla yapılan görüşmeler sonucunda ortak sonuçlara ulaşılmıştır. Bu formülden elde edilen sonuca göre araştırmacı ve katılımcıların değerlendirmeleri arasındaki uyumun çalışmanın güvenirliliği açısından yeterli düzeyde olduğu görülmüştür (Miles ve Huberman, 1994, s.64). Katılımcıların izlediği bölümlere ait bilgi detaylı olarak aşağıda açıklanmıştır:

K1:1-19 arası bölümler

K2:20-39 arası bölümler

K3:40-59 arası bölümler

K4:60-79 arası bölümler

K5:80-99 arası bölümler

K6:100-120 arası bölümler

Araştırmacı:1-120 arası bölümler

Çizgi filme ait bütün bölümleri temsil ettiği varsayılan 70. bölümün senaryosu, ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygunluğunun tespiti için okunabilirlik açısından incelenmiştir. İnceleme sırasında kullanılan formül “Ateşman Okunabilirlik Formülü” olmuştur. Ateşman tarafından geliştirilen formülle, Türkçede kelime ve cümle uzunlukları esas alınarak metinlerin sınıflandırılmasını sağlamak amaçlanmıştır (MEB, 2021, s.22). İnceleme sonucunda senaryo metninin okunabilirliğinin orta güçlükte olduğu anlaşılmıştır. Buna göre *Maysa ve Bulut’un* ortaokul öğrencileri için uygun bir öğrenme materyali olabileceği sonucuna varılmıştır. Kullanılan formül aşağıdaki gibidir:

$$\begin{aligned} X - 1 &: \text{Hece olarak ortalama kelime uzunluğu} \\ X - 2 &: \text{Kelime olarak ortalama cümle uzunluğu} \\ \text{Okunabilirlik puanı} &= 198.825 - (40.175 \cdot [(X) - 1] - (2.610 \cdot X - 2)) \end{aligned}$$

Şekil 4. Ateşman’ın Okunabilirlik formülü

Okunabilirlik Sayısı	Okunabilirlik Düzeyi
90–100	Çok Kolay
70–89	Kolay
50–69	Orta Güçlükte
30–49	Zor
1–29	Çok Zor

Şekil 5. Ateşman’ın Okunabilirlik Formülünde Yer Alan Okunabilirlik Düzeyleri

Formüle göre yapılan işlem ise şu şekildedir:

$$198,25 - (40,175 \times 3326 / 1030) - (2,610 \times 1030 / 255) = 57,9775.$$

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmanın verilerinin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analizde; elde edilen veriler, daha önceden araştırma sorusu veya alt sorulardan yola çıkılarak belirlenmiş temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde ortaya koymaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2021, s.244).

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde çalışmanın amacı doğrultusunda oluşturulan çalışma sorularına ait elde edilen verilere yer verilmiştir.

4.1. Çalışma Sorularına Dair Elde Edilen Veriler

4.1.1. Maysa ve Bulut Çizgi Filminin İçerdiği Yetkinlikler

Bu bölümde *Maysa ve Bulut* çizgi filmi TDÖP’de yer alan hangi yetkinlikleri içermektedir?” sorusundan hareketle filmin 120 bölümü TDÖP’de (2019) yer alan yetkinlikler bağlamında incelenmiştir. Bölümlerde çeşitli olaylar, durumlar ve sonuçları yetkinlikler açısından değerlendirilmiş ve bölüm numarası ve bulgunun bölümdeki dakika bilgisi verilerek aktarılmıştır.

Tablo 1

Yetkinliklerin "Maysa ve Bulut" çizgi filminde yer alma durumları

Yetkinlik	Yer Aldığı Bölüm
Ana dilde iletişim	1,7,12,13,15,17,19,22,23,31,33,34,36,37, 39,44,45,47,49,50,51,52,53,55,56,57,58,59, 62,63,65,66,67,69,73,78,83,84,91,94,96,101,107
Yabancı dillerde iletişim	30,64
Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	8,33,38,57,60,62
Dijital yetkinlik	-
Öğrenmeyi öğrenme	3,21,51,54,56,68,70,71,74,81,94,95,96,100
Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	1,2,9,46,48,50,79,115

İnisiyatif alma ve girişimcilik	5,20,42,52,55,67,86,89,92,93,101,102,104,106, 112,113,115
---------------------------------	--

Kültürel farkındalık ve ifade	6,22,25,28,29,34,41,45,51,66,79,83,107,113, 114
-------------------------------	--

Tablo 1'e göre çizgi dizide "dijital yetkinlik" alanına ait herhangi bir bulgu yer almamaktadır. Çizgi dizide, bir grup çocuğun yaşadıkları ortamda büyüklerinden aldıkları tavsiyeler ve onları örnek almaları yoluyla birtakım becerileri öğrendiği görülmektedir. Bunun yanında dizide çeşitli kültürel aktarımlar ve onları ifade etmek için seçilen sanatsal yollar işlenmiştir. Sonuç olarak ise "Ana dilde iletişim", "öğrenmeyi öğrenme", "inisiyatif alma ve girişimcilik" ve "kültürel farkındalık ve ifade" yetkinlikleri daha çok bölümde görülmüştür.

4.1.1.1. Ana dilde iletişim yetkinliğine ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde ana dilde iletişim yetkinliğine ait 43 bulguya rastlanılmıştır.

Yaman dede her hava koşulunun insan için gerekli olduğunu söyleyen "Rüzgâr ile Kabayel Hikâyesi"ni anlatır (1. Bölüm-07.45). Güneş ana; Günseli'ye hayatın sadece kendi obalarından ibaret olmadığını, yeni şeyler keşfetmesi gerektiğini anlatır (7. Bölüm-03.34). Yaman dedenin anlattığı hikâye sayesinde Maysa dişinin düşmesinden korkmayıp bunun büyüdüğü için olduğunu anlar (12. Bölüm-06.55). Ozan türkülerin ve hikayelerin yaşanmaları ifade etmede büyük öneme sahip olduğunu "İki Keklik" türküsünün öyküsü ile anlatır (13. Bölüm-03.30). Sırrı ağzından kaçırarak Maysa çok üzüldüğü için dedesi ona bazen böyle şeylerin olabileceğini söyleyen "Hüthüt Kuşunun Hikâyesi"ni anlatır (15. Bölüm-07.24). Güneş ana göç için işaret olan "cemre"nin havaya, suya ve toprağa düşüşünü konu alan bir hikâye anlatarak Maysa'yı bununla ilgili bilgilendirir (17. Bölüm-07.25). Yaman dede göç yola çıkarken maniler okur (19. Bölüm-00.57). Elini dere kenarında yengeç ısırdığı için yarın gidip bütün yengeçleri toplayacaklarını söyleyen Maysa'ya; Güneş ana, doğadaki her canlının doğal

denge için gerekli olduğunu vurgulayan bir hikâye anlatır (22. Bölüm-6.55). Hıdırellez Günü'nde toplanan takıların yeniden verilmesi sırasında takı sahipleri günün anlamına uygun maniler okur (23. Bölüm-06.26). Çınar, nesli tükenen hayvanlarla ilgili bir kitap okumaktadır. Bunun üzerine Yaman dede, alacalarla ilgili gençlik yıllarına ait anısını anlatır. Çocuklar anıdan sonra alacanın insanlar tarafından bilinçsizce avlandığı için sayılarının azalmış olduğunu öğrenir (31. Bölüm-07.40). Güneş ana, yırtılan kıyafeti için çok üzülen Kiraz'a üzerimizdeki kıyafetin olduğundan fazla önemsenmemesi gerektiğini vurgulayan Nasreddin Hoca fıkrası anlatır (33. Bölüm-07.10). Obadaki etkinlik günü Güneş ana; kişilerin yaptığı hatalardan ders çıkarmasını ve oğlanların babanın yerini alacak nesiller olduğunu vurgulayan Dede Korkut hikayelerinden "Deli Dumrul"u anlatır (34. Bölüm-07.58). Yaman dede, Kiraz'ın kibirli davranışları ve Çınar'ın kendisini işlerde yetersiz görmesi üzerine tavus kuşunun hikayesini anlatarak onlara hatalarının ne olduğunu vurgular (36. Bölüm-07.33). Maysa ve Bulut, dede hastayken göç yoluna çıkmasınlar diye eşeği saklarlar. Bunu gören Devran babasından kervanı çeken eşeğin hikayesini anlatmasını ister. Bunun üzerine dede, eşeğin kervanın göçü için ne kadar önemli olduğunu söyleyen bir hikâye anlatır (37. Bölüm-08.20). Yaman dede eski dostunu ziyaret sebebi olan vefa borcunun ne demek olduğunu açıklamak için bir hikâye anlatır (39. Bölüm-06.34). Panayırı haber vermeye gelen adam çocuklara bilmece sorar. Aynaların çocukları farklı şekillerde göstermesi üzerine Yaman dede, insanın kendini bilmesinin önemli olduğunu açıklayan bir hikâye anlatır (44. Bölüm-01.57/09.09). Yaman dede, çocuklara müziğin önemi ile ilgili bir hikâye anlatır (45. Bölüm-07.51). Yaman dede; Seher'e, oğlunun geç yürümesi konusunda telaşa kapılması sebebiyle yaşadığı sabırsızlık konusunda bir hikâye anlatır (47. Bölüm-08.12). Yaman dede, annelerin yavruları için her türlü fedakarlığı göze alabileceklerini vurgulayan bir hikâye anlatır (49. Bölüm-08.07). Bakıcıları tarafından filin götürülmesinin ardından Yaman dede çocuklara fillere ilgili bir hikâye anlatır (50. Bölüm-09.10). Yaman dede, Günseli'nin dokuduğu kilimi beğenmeyen Maysa ve Kiraz'a "Ressam ve Çırağının Hikâyesi"ni anlatarak önemli olanın tenkit etmek değil yapıcı konuşmak olduğunu vurgular (51. Bölüm-07.58). Yaman dede, her işin bir püf noktası olduğunu "Camcı ve Çırağının Hikâyesi" ile anlatır (52. Bölüm-07.25). Çınar ve Bulut mantar toplamaya

gittiklerinde kuru odunlar yerine kolay buldukları ıslak odunları getirince fırtınada ateşsiz kalırlar. Bunun üzerine Yaman dede “Ardıç Kuşunun Hikâyesi” ile kolaycılığın yanlış olduğunu anlatır (53. Bölüm-08.22). Bulut kırılan kavalını eski haline getiremediği için çalamaz. Bunun üzerine Yaman dede kırılan, bozulan eşyaların eskisi gibi olamayacağını bir hikâye ile anlatır (55. Bölüm-07.16). Yaman dede bir şeyin kıymetinin ancak ona ihtiyaç duyulduğunda anlaşılacağını konu edinen bir masal anlatır (56. Bölüm-07.55). Kaybolan izciyi kampına götüren Maysa, Bulut ve Yaman dede kampta otururlarken dede onlara “önemli olanın bakmak değil detayları görmek” dediği bir hikâye anlatır (57. Bölüm-07.11). Yaman dede, çocuklara emaneti ehline teslim etmenin önemi hakkında bir hikâye anlatır (58. Bölüm-05.45). Bulut, Çınar’a koyun kırkma konusunda incelikleri tam olarak anlatmaz. Bu yüzden Çınar koyunları elinden geçirir. Bunun üzerine Yaman dede; onlara ustanın marifetinin, çırağına bildiği işi iyi anlatması, olduğunu hikâyesiyle anlatır (59. Bölüm-06.40). Yaman dede bazı kuşların parlayan nesnelere ilgi duyduğunu anlatan bir anısını paylaşır (62. Bölüm-08.45). Kaybolan balın izlerini takip ederken çığın altında kalan ayıyı kurtarırlar. Bunun üzerine Yaman dede bazı hayvanların kış uykusuna yatması konusunda bir hikâye anlatır (63. Bölüm-07. 30). Yaman dede çocukların ormanda buldukları gazetenin nereden gelmiş olduğunu anlamaları için onlara ipuçlarını takip etmelerinin gerekliliği konusunda bir hikâye anlatır (65. Bölüm-05.35). Müzik yaparken çocukların birbirine uyum sağlayamamaları üzerine, hatalarını göstermek için Yaman dede bir masal anlatır (66. Bölüm-07.05). Obadakiler, göç yolunda hep birlikte maniler söylerler (67. Bölüm-04.28). Yağmur yağınca ormandaki yıkık değirmende mahsur kalan Maysa ve Bulut mektup yazarak güvercin Paçalı ile obadakilere gönderirler. Bu fikir sayesinde kurtulurlar (69. Bölüm-07.17). Yaman dede, Maysa’nın çadırdaki bulduğu yaldızlı çanın, Cabbar isimli keçiyle ilgili, hikâyesini anlatır (73. Bölüm-02.45). Güneş ana, akşam ateş başında mısır yerken tokası kaybolduğu için çok üzülen Maysa’yı neşelendirmek için maniler okur (78. Bölüm-06.56). Yaman dede, Maysa ve Bulut’a ait olan bağlamayla ilgili anısını anlatır (83. Bölüm-03.50). Maysa hayvanlarla iletişim kurabilmede müziğin ve tatlı dille iletişimin işe yaradığını keşfeder (84. Bölüm-09.40). Maysa, Şıra’yı iyileştirmek için onunla devamlı iletişim kurar, konuşur, ona kendini anlatır. Bu

sayede araları düzelir (91. Bölüm-07.37). Güneş ana, akşam ateş başında küçük yörük kızının atıyla olan hikayesini anlatır ve Maysa'ya Şira'yı anlaması konusunda yol gösterir (94. Bölüm-08.05). Yaman dede, Maysa'ya at binme konusunda kendini geliştirmesinin azimle çalışmasına bağlı olduğunu "Ayrana Düşen Kurbağa Hikâyesi"yle anlatır (96. Bölüm-01.56). Yaman dede, Maysa ve Bulut'a hasta ağaç için dağlardan getirecekleri kırmızı karıncalar ve onları taşımanın incelikleri hakkında bilgi verir (101. Bölüm-04.13). Yaman dede, Şira ile ilgili üzüntüsünü dindirmek için Maysa'ya bilmece sorar. Böylece onu teselli etmeye çalışır (107. Bölüm-05.26).

Obanın görmüş geçirmiş kişileri olarak hayat tecrübelerini aktarmada hiçbir fırsatı kaçırmayan Yaman dede ve Güneş ananın anlattığı hikâye ve anılar, obadakileri bazen eğitmiş bazen de eğlendirmiştir. Göç sırasında söylenen maniler, eğlendirmek amacıyla sorulan bilmeceler ve anlatılan hikayeler ana dilde iletişim yetkinliğine sahip olmanın önemini ortaya koymuştur. Yetkinlik; özellikle duygu, düşünce ve kavramların sosyal ve kültürel bağlamda aktarımında ana dilde iletişimin ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır.

4.1.1.2. Yabancı dillerde iletişim yetkinliğine ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde yabancı dillerde iletişim yetkinliğine ait 2 bulguya rastlanılmıştır.

Cebinden Almanca sözlüğün düşmesinin ardından Erez amca, diğer milletlerin dillerinin farklılığından ve bu dilleri öğrenmenin öneminden bahseder. Bulut da sözlükten Almanca kelimeler öğrenmeye çalışır (30. Bölüm-03.57/04.32). Obanın yakınlarına gelen Japon turistlerle Maysa ve diğerleri iletişim kurmaya çalışırlar. Güler yüz ve el-kol hareketleriyle birbirlerini anlarlar. Turistler sözlük kullanarak konuşmaya çalışmaktadır (64. Bölüm-06.11/07.04).

Obayı bırakarak yurt dışına giden Yaman dedenin oğlu Erez'in yabancı dil öğrenmeye çalışması ve Bulut'la Çınar'a da bunu özendirmesi bu yetkinliğe sahip olmanın önemini ortaya koymuştur. Ayrıca obaya gelen turistlerle yapılan iletişim de anlaşmada dilin önemini ortaya koymuştur. Yabancı dillerde iletişim yetkinliği

özellikle farklı topluluklarla iletişim kurabilmek için gerekli olması yönüyle vurgulanmıştır.

4.1.1.3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliklere ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinliklere ait 6 bulguya rastlanılmıştır.

Çocuklar, okuldan verilen “ışık” konulu bilim deneyini yaparak ışığın renklerle ilgisini öğrenirler (8. Bölüm-03.21). Bulut ve Çınar, kaybolduklarında yönlerini bulmak için karınca yuvası ve Kutup Yıldızı’ndan faydalanmak isterler (33. Bölüm-00.59). Maysa karıncalardan ilham alarak, dedeyi yatar vaziyette göç ettirecek bir sedyeyi hayal eder ve diğer çocuklarla bunu gerçekleştirecek tasarımı yaparlar (38. Bölüm-08.27). Kampından odun toplamak için ayrılan izci dönüş yolunu hatırlayamaz ve kaybolur. Ona rastlayan çocuklar izci çocuğu kampa götürmek için Yaman dedeyle birlikte izleri takip ederler: ayak izleri, geçilen yerlerde bırakılan izler (57. Bölüm-05.19). Bilim adamı soyu tükenmekte olan vaşığı takip cihazı ile takip eder. Vaşak hastalandığında onu iyileştirerek doğal yaşamı korumak için bilimi kullanır (60. Bölüm-06.09). Maysa, fotoğraf makinesini tanır ve Erez amcadan makineyi kullanma becerisini, makinenin düğmelerini, ayarlarını, fotoğraf çektikten sonra banyo ettirmeyi ayrıntılarıyla öğrenmiştir (62. Bölüm-02.40/07.16).

Çizgi dizide bilim okuldan öğrenilen bir yetkinlik olarak anlatılmasının yanı sıra büyüklerden edinilen bir gelenek olarak da aktarılmıştır. Çocuklar yaptıkları deneyin sonucunu yorumlarken de yine dedenin ve diğerlerinin birikimlerinden yararlanmışlardır. Çocuklar öğrendikleri bilgi ve becerileri problemlere uyarlayabilmişlerdir. Doğanın korunması ve canlıların devamlılığı için bilimin gerekliliğine ve makinelerin kullanımının anlatıldığı bölümde teknolojik aletlere vurgu yapılmıştır.

4.1.1.4. Öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde öğrenmeyi öğrenme yetkinliğine ait 14 bulguya rastlanılmıştır.

Bulut, Çınar, Günseli ve Kiraz kış mevsimini geçirmek için geldikleri yeri keşfe çıkarlar (3. Bölüm-00.46). Bulut kendi başına aldığı yanlış karar neticesinde hastalanan koyunu iyileştirme yollarını arar. Problemi çözemeyince obaya gitmekten çekinmez ve büyüklerinden yardım ister (21. Bölüm-05.43/08.45). Günseli şimdiye kadar kilim dokuma işine hep yardım etme yoluyla dahil olmuştur. Ama artık büyüdüğü için kilim dokumanın tüm aşamalarında öğrendiklerini uygulama zamanı gelmiştir (51. Bölüm-01.15). Güneş ana, ozanın hasta oğlunun sirke ile ateşini düşürmesi suretiyle var olan bilgilerini karşılaşılan duruma uyarlar (54. Bölüm-02.24). Bulut, koyun otlatmaya giderken babası Kuzey'i dinlemeyerek kepeneği almaz. Yağmur bastırınca ıslanarak hasta olur. Babası da yardıma ihtiyacı olan başka göçebelere obanın hayvanlarının hepsini ödünç verince ihtiyaç olan suyun tamamını taşımak zorunda kalır. İkisi de tedbirli olmanın önemini edindiği tecrübelerden sonra öğrenirler (56. Bölüm-04.42/06.55). Maysa ve Bulut, heybe işlemek için lazım olan kök boyalara ait bitkileri Yaman dededen öğrenmektedirler. Yaptıkları hatalara rağmen dede onları sabırla, doğruyu bulmaları konusunda yönlendirmektedir (68. Bölüm-03.36). Bulut ve Maysa, yeni doğum yapan keçi Fistan ve yavrusuna bakım yapmak için dededen ayrıntıları öğrenirler. Keçinin sütünün gelmesi için keçi sedefi lapası yaparlar. Maysa yavruyu şişeye besler (70. Bölüm-07.26). Yaman dede Duman'ın sırtındaki yarayı Ardıç katranı ile tedavi eder. Maysa'ya ardıç katranı hakkında bilgi verir. Maysa'da bu bilgileri ormanda gördüğü beyaz atın dizindeki yarayı iyileştirmek için kullanır (71. Bölüm-08.10). Kiraz yazma oyası kenarı örneklerini Güneş anadan, Bulut da sürülerle ilgili bilgileri Yaman dededen öğrenmeye isteklidir. Onların bilgilerini, tecrübelerini öğrenip uygularlar (74. Bölüm-01.45/03.32). Maysa, Şira'ya ısıklık yanına gelmeyi öğretmek için gereken bilgiyi araştırıp sorgular. Cevabı gözlemlerine dayanarak bulmuştur. Bu bilgiyi Şira'ya uyarlamıştır (81. Bölüm-05.55/06.22). Maysa, Şira'nın anlatmak istediğini anlamayınca nenesi bir anısını anlatarak ona yol gösterir. Böylece Maysa Şira'nın yaptığı hareketin ne anlama

geldiğini öğrenir (94. Bölüm- 10.30). Güneş ana ve Yaman dede, Maysa'ya at binmenin inceliklerini anlatırlar. Maysa bu yeni bilgileri kullanarak at binmeyi öğrenir (95. Bölüm-10.20). Maysa, binicilik konusunda Yaman dede ve Güneş ananın rehberliğinde kendini geliştirir böylece gelenekselleşmiş sınavı geçer (96. Bölüm-10.18). Maysa dedesiyle yaptığı sohbetten sonra bereketin ne olduğunu, annesiyle birlikte yaptığı ekmeklerden sonra da unun ekmeğe dönüşümünü öğrenir. Yaptıkları ekmekleri herkese ikram eder (100. Bölüm-03.36/06.04).

Öğrenmeyi öğrenme yetkinliği, kişilerin kendi başına öğrenme eylemini gerçekleştirirken kendini tanımasını; imkanların, ihtiyaçların ve süreçlerin farkında olmasını ifade eder. Çizgi dizide birlikte keşfetme arzusu, öğrenmek için azim gösterme, bilgi için büyüklere başvurma gibi örneklerle seyirciye öğrenmenin önemi vurgulanmıştır. Öğrenmenin sonucunda elde edilen haz, çizgi dizinin öğrenme konusunda seyirci için teşvikler barındırdığını göstermektedir.

4.1.1.5. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliklere ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinliklere ait 8 bulguya rastlanılmıştır.

Obadakiler havanın soğumasıyla birlikte "göç"e hazırlanırlar. Bunun için herkes üzerine düşen görevi yerine getirir (1. Bölüm-04.03). Obadakiler göç yolunda ve konak yerine geldiklerinde obadaki rollerine uygun görevlerini yerine getirirler. Sorunlara yapıcı çözümler üretirler (2. Bölüm-06.23). Obadaki kadın-erkek herkes bireysel ve toplu işlere iş birliği içinde katılırlar (9. Bölüm-03.08). Obadakiler, Yaman dedenin önerisini dinleyerek dere kenarında bulunan çöpleri toplar, kirlenen doğayı temizlerler (46. Bölüm-02.14). Çocukların rastgele bir şekilde buldukları tarihi mekânın korunması, araştırılması için Devran, kaymakamlığa giderek yetkili kurumlara haber verir (48. Bölüm-08.28). Obadakiler; fili bulduklarında, onun o bölgeye ait olmadığını bildiklerinden koruma altına alınması için yetkililere haber verirler (50. Bölüm-07.49). Yaman dede, orman yangınına orman yetkililerine haber verme konusunda Bulut'u yönlendirir (79. Bölüm-10.26). Maysa ve Bulut, Güneş ananın arkadaşı Yaren ananın

bostanını karga istilasından kurtarmak için çözüm ararlar. Sonunda korkuluk yapıp bostana koyarlar (115. Bölüm-07.18).

Birlikte yaşayan oba sakinleri, topluluk olmanın gereği olarak yapılacak işlere yapıcı ve etkin bir biçimde katılım gösterip sosyal yetkinliklere sahip olmanın önemini vurgulamışlardır. Başkalarının sorunlarını önemseyip ona çözüm üretme davranışı özellikle kişilerarası bir yetkinlik olarak dikkat çekmektedir. Tarihi ve doğal varlıklarımızın korunması ile ilgili bilinçle bir vatandaş olarak yetkililere haber vermenin önemi de çizgi dizide öne çıkarılmıştır.

4.1.1.6. İnisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde inisiyatif alma ve girişimcilik yetkinliğine ait 17 bulguya rastlanılmıştır.

Bulut, babasına daha fazla yardım etme düşüncesiyle obaya gereken çalı çırpıyı toplamaya gider (5. Bölüm-04.59). Bulut bütün yünleri kesilse bile koyuna bir şey olmayacağını ispatlamak için bir koyunun yünlerini kesip onu saklar (20. Bölüm-06.22). Oba halkı hep birlikte ormanı söndürmek için su taşırlar. Yangından sonra da fidan dikerek ormanı yeniden yeşertmeye çalışırlar (42. Bölüm-05.33/09.10). Bulut, Devran amca gelmeyince kendi başına kilimleri deveye yükleyip yola çıkar. Ancak bu konuda yeterli olmadığından aldığı risk başarısızlıkla sonuçlanır (52. Bölüm-02.58/03.43). Maysa ve Bulut, kırılan kavalın tamiri için yollar aramaktadır. Bunun için yapıştırmak, yeniden yapmak gibi yollar denemişler, başarılı olamamışlardır (55. Bölüm-06.18). Oba halkı yaylaya giden göç yolunun heyelanla kapanması yüzünden çok çetin olan Kara Vadi'yi kullanmaya karar verirler. Bu yolda yaşadıkları zorluklardan planlama ve birliktelik yoluyla kurtulmuşlar, hedefe ulaşmışlardır (67. Bölüm-05.38). Bulut, ağaç ev yapmak için önceden konu ile ilgili proje çizer. Malzemeleri planlar. Daha sonra da bu planları hayata geçirir (86. Bölüm-02.16/08.50). Bulut, ağaç eve çıkabilmeyi kolaylaştıracak makaralı bir asansörü tasarlar ve projesini gerçekleştirir. Bu asansörü Şıra'ya eğer takarken de kullanır (89. Bölüm-03.20/10.00). Maysa annesini mutlu etmek için her türlü riski göze alarak Çamlıdağ'a şakayık toplamaya gider. Hedefe ulaşmak için elinden geleni yapar (92. Bölüm-07.39).

Bulut, tahta arabayı geliştirmek için tasarım planları yapar ve bunlara uygun ilerleyerek amacına ulaşır (93. Bölüm- 01.37). Yaman dede ve çocuklar, ağacı kurtarmak için kırmızı karınca yumurtası yuvası toprağı getirirler. Bunun için gereken adımları titizlikle atarlar (101. Bölüm-09.10). Bulut, kaybolan ve ezilen sebze meyvelere ne olduğunu anlamak için etrafı inceler. Belirtiler üzerine gece nöbet tutmayı planlayıp bunu gerçekleştirir (102. Bölüm-07.07/09.10). Yaman dede ve çocuklar, obadaki yiyeceklerle verilen zararın sebebini öğrenmek için gece boyu beklerler. Bulut, at izlerini karşılaştırır (104. Bölüm-05.20). Maysa, Şıra'yı bulabilmek için bütün risklere rağmen dağlara gider (106. Bölüm-02.28). Maysa, hasta yıldı için Yaman dededen yardım ister. Yavru tayın güçlenmesi için onun bakımını üstlenir (112. Bölüm-06.30/10.02). Maysa, dereadaki ağlar yüzünden yaralanan ördeğın bakımını üstlenir (113. Bölüm-04.50). Bulut, bostan için yapacağı korkuluğı tasarladığı bir proje çizer. Maysa da korkuluğı mutlu bir ağız ekler (115. Bölüm-04.07/04.49).

Kişilerin fikirlerini eyleme dönüştürmelerini ifade edildiğı bir yetkinlik olan inisiyatif alma ve girişimcilik, izlenilen bölümlerde yaratıcılık, risk alma, planlama yapma ve proje oluşturma konusundaki örneklerle yer almıştır.

4.1.1.7. Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ait bulgular

Maysa ve Bulut çizgi filminin incelenen bölümlerinde kültürel farkındalık ve ifade yetkinliğine ait 15 bulguya rastlanılmıştır.

Bulut, sürüyle daha etkili bir iletişim kurabilmek ve sıkıntısını giderebilmek için kaval çalmaya başlar (6. Bölüm-06.58). Maysa ve Kiraz, dere kenarından topladıkları taşları boyayarak onlardan balık, yengeç, kaplumbağı yaparlar (22. Bölüm-09.50). Çocuklar, ressam ile birlikte resim yaparak hayallerini anlatırlar (25. Bölüm-00.42). Obadaki çocuklar sahur, iftar, karagöz gibi ramazan ayı adetlerini öğrenir, bunlardan keyif alırlar (28. Bölüm-03.08/07.00). Çocuklar, dini bayramlarla ilgili gelenekleri büyüklerinden öğrenirler ve yaşatmaya da isteklidirler (29. Bölüm-02.00). Oba halkı geleneksel oyunlar yoluyla neşelerini ortaya koyarlar (34. Bölüm-01.25). Bez bebeklerin Maysa'ya verilmesi için Kiraz ve diğerkleri bir temsil organize ederler. Bez bebekleri kullanarak kukla gösterisi

yaparlar. (41. Bölüm-06.50). Maysa ve Çınar, ormanda kaybolmaları sırasında cesaretlerini toplayabilmek için birlikte şarkı söylerler (45. Bölüm-06.15). Güneş ana, Günseli'ye kilim dokuma yoluyla hikayelerini anlattıklarını söyler. Günseli de dokuduğu kilimde obadaki hayatı anlatır (51. Bölüm-06.17). Radyoda dinledikleri müzikten hareketle çocuklar da çalabildikleri müzik aletleri ile bir müzik grubu kurmaya karar verirler. Başlangıçta beceremezler ama aralarındaki uyumu sağlayarak şarkılarını yaparlar (66. Bölüm-10.14). Maysa ve Bulut şenlikte şimşir kaşık ve bağlama ile mutluluklarını aktarır, obayı eğlendirirler (79. Bölüm-06.30). Bulut, Neşet Ertaş bağlamasını alabilmek için çok zorlu olmasına rağmen kaya çeşmesine gidip suyu getirmeye çalışır. Bulut, bağlaması ile Neşet Ertaş gibi türküler çalmaya isteklidir (83. Bölüm- 12.08). Bulut, canı sıkkın olduğu için yataktan çıkmak istemeyen Maysa'ya, onu eğlendirmek için bağlama çalıp türküler söyler (107. Bölüm-02.40). Bulut yaralı ördeğin iyileşmesi üzerine sazıyla türküler çalar ve söyler. Sevincini müzikle ifade eder (113. Bölüm-07.07). Çancı, çıkardığı farklı tınılardan kaybolduğunda Zıpır'ın bulunmasını kolaylaştıracak en uygun olan canı bularak önerir (114. Bölüm-10.31).

Kültür unsurlarını Akçaoba isimli hayali bir yörük aile üzerinden anlatan *Maysa ve Bulut* çizgi dizisi; kendimizi ifade etmek için kullandığımız resim, müzik, kilim dokuma ve temsil gibi yollara bölümlerinde yer vermiştir. Oba halkı neşelerini, üzüntülerini bazen tecrübelerini aktarmak için çeşitli sanatsal ifade yolları kullanmışlardır. Yaman dedenin en büyük hayali olan ve gittiği her yerde aradığı ozana, obanın hikayesini anlatarak anıları kalıcı hale getirme fikri de bu yetkinlik açısından değerlendirilebilir.

4.1.2. Maysa ve Bulut Çizgi Filminin İlgili Olduğu Temalar

Bu bölümde *Maysa ve Bulut* çizgi filmi TDÖP'de önerilen hangi temalarda kullanılabilir?" sorusundan hareketle filmin 120 bölümü, TDÖP'de (2019) önerilen temalarla uyumluluğu bağlamında incelenmiştir.

TDÖP'de 16 tema ve bunlar için konu önerilerinde bulunulmuştur. *Maysa ve Bulut* çizgi filminin incelenen bölümlerinin bu temalardan 15'i ile bağlantılı olduğu tespit edilmiştir. Her bir tema ile kurulan ilgiler, bölüm numaraları ve konu

önerileri belirtilerek tablolar halinde çalışmada yer almıştır. Bölümlerin temaya uygunluğu belirlenirken bölümün genelinde verilen mesaj dikkate alınmıştır. Ancak bazı bölümler içerisindeki ileti tek olmadığından onlar birden fazla tema için önerilmiştir. Bu bölümler, tabloda bölüm numaraları *(yıldız) ile işaretlenerek belirtilmiştir. Programa göre her sınıf düzeyinde işlenmesi zorunlu olan “Erdemler, Millî Kültürümüz ve Millî Mücadele ve Atatürk” temalarından “Erdemler” ve “Millî Kültürümüz” temalarıyla çizgi filmin bölümleri arasında ilişki kurulmuştur. “Millî Mücadele ve Atatürk” temalarıyla ilgili bölümlere inceleme sırasında rastlanılmamıştır.

17. bölümün iletmek istediği fikir net olmadığından belli bir temaya uygunluğu belirlenememiştir.

4.1.2.1. Erdemler Teması

Tablo 2

Erdemler teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Erdemler	4	Paylaşma
	27	Yardımlaşma
	30	Sılayırahim
	37	Merhamet
	38*	Merhamet
	39	Vefa
	40	İyilikseverlik
	43*	Yardımlaşma
	47	Sabır

49*	Sevgi
56	Tedbirli olmak
67*	Dayanışma
70*	Merhamet
74*	Hediyeleşme
76*	Paylaşma
	Sılayırahim
92	Paylaşma
94*	Yardımlaşma
98*	Sevgi
106*	Sadakat
110	Sadakat
112*	Merhamet
113*	Merhamet
115*	Yardımlaşma

Tablo 2' de *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Erdemler" teması ile ilgisi tespit edilen 23 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Erdemler teması ile ilgisi tespit edilen 76. bölüm ise iki farklı konu ile ilişkilendirilmiştir. Bölümlerde 5 merhamet; 4 yardımlaşma; 3 paylaşma; 2 sılayırahim, sevgi, sadakat ve bir dayanışma, vefa, iyilikseverlik, tedbirli olmak, sabır konuları işlenmiştir. Yapılan incelemede en fazla bölüm ile ilgisi kurulan tema "Erdemler" teması olmuştur.

4.1.2.1.1. Merhamet konusuna ait bulgular

Yaman dede kendisi de çok hasta olmasına rağmen hasta olan ağaca bakım yapmak için yataktan kalkar. Maysa ve Bulut ise dedeyi hasta hasta yola çıkarmak istemediklerinden göçü geciktirmek için eşeği saklarlar (37. Bölüm). Maysa göç sırasında hastalıktan ilerlemekte zorlanan dede için sedye tasarlar (38. Bölüm). Maysa, Fistan'ın yeni doğan yavrusunu aç kaldığı için şişeyle besler (70. Bölüm). Maysa, Şıra'nın gösterdiği mağaradaki yılının doğum yapmak üzere olduğunu görünce Yaman dedeye haber verir ve birlikte giderek yılkiya yardım ederler. Ona güçlenmesi için yiyecek ve su getirirler (112. Bölüm). Maysa ve Bulut, gölde ağlara takıldığı için yaralanan bir ördek bulur ve onu obaya getirip iyileştirene kadar bakımını yaparlar (113. Bölüm).

4.1.2.1.2. Yardımlaşma konusuna ait bulgular

Obadakiler koku ve reşel yapmak için gül toplamaya hep birlikte giderler (27. Bölüm). Yaman dede, Devran ve Kuzey artık çok yavaşlayan değirmenin sistemini değiştirerek değirmenin hızlanmasını sağlamışlardır (43. Bölüm). Obadakiler hep birlikte domatesleri toplayıp onlardan salça yaparlar (94. Bölüm). Maysa, Yaren ananın bahçesini kargalardan korumak için Bulut'la birlikte korkuluk yapar (115. Bölüm).

4.1.2.1.3. Paylaşma konusuna ait bulgular

Maysa, Kiraz'a hediye etmek için Bulut'un istediği boncukları Bulut'a verir (4. Bölüm). Pişirilen aşure dağıtılır (76. Bölüm). Maysa, matarasındaki suyunu susuz kalan hayvanlarla paylaşır (92. Bölüm).

4.1.2.1.4. Sılayırahim konusuna ait bulgular

Bayram günü Erez amca obaya gelerek ailesini ziyaret eder (30. Bölüm). Devran ve Maysa, ceviz toplarken karşılaştıkları Esme ninenin evine gider, onun hatırını sorarlar (76. Bölüm).

4.1.2.1.5. Sevgi konusuna ait bulgular

Maysa, annesinin canı pekmezli kar istediği için karşıdaki karlı dağa giderek annesine kar getirir (49. Bölüm). Maysa, Şira ile birlikte hastalanan Zıpır için kasabadan saparna kökü getirmeye gider (98. Bölüm).

4.1.2.1.6. Sadakat konusuna ait bulgular

Dağlarda Şira'yı aramaya giden Maysa, yolda yavru bir geyikle karşılaşır. Geyik, Maysa'nın peşinden bir yere ayrılmaz (106. Bölüm). Şira, Maysa'yla karşılaştığında onu yeniden bırakamaz ve sırtına alıp kırlara doğru giderler (110. Bölüm).

4.1.2.1.7. Dayanışma konusuna ait bulgular

Göç sırasında oba halkı zorlukları dayanışma sayesinde yenerler (67. Bölüm).

4.1.2.1.8. Vefa konusuna ait bulgular

Göç yolundaki oba, Yaman dedenin eski dostuna vefa borcunu ödemek için yolu uzatma pahasına ziyarette bulunurlar (39. Bölüm).

4.1.2.1.9. İyilikseverlik konusuna ait bulgular

Obanın erkekleri ve çocukları, göç yolunda karşılaştıkları köprüyü, altta geçecek taş yol olduğu halde, kendilerinden sonra geçecekler için hep birlikte tamir ederler (40. Bölüm).

4.1.2.1.10. Tedbirli olmak konusuna ait bulgular

Bulut koyun otlatmaya giderken kepeneğini almadığı için yağmurda ıslanır. Babası da yardıma ihtiyacı olan başka göçebelere obanın bütün hayvanlarını verince suyu kendisi taşımak zorunda kalır. İkisi de tedbirsiz davranmıştır (56. Bölüm).

4.1.2.1.11. Sabır konusuna ait bulgular

Seher, yaşı geldiği halde yürüyemeyen oğlu için çok üzgündür. Sabırsızca yürümesini beklemektedir (47. Bölüm).

4.1.2.2. Milli Kültürümüz teması

Tablo 3

Milli kültürümüz teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Milli Kültürümüz	11	Gelenekler
	23	Gelenekler
	28	Gelenekler (Ramazan adetleri)
	29	Dini bayramlar
	34	Geleneksel sporlar
	47*	Gelenekler
	76*	Kültürel miras
	77	Kültürel miras
	79*	Kültürel miras
	83*	Milli değerlerimiz
	96*	Gelenekler

Tablo 3'te *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Milli Kültürümüz" teması ile ilgisi tespit edilen 11 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu

adlarına yer verilmiştir. İnceleme neticesinde 5 gelenekler; 3 kültürel miras; bir dini bayramlar, geleneksel sporlar ve milli değerlerimiz konularının bölümlerde işlendiği görülmüştür.

4.1.2.2.1. Gelenekler konusuna ait bulgular

Kiraz'ın kardeşinin ilk dişi için diş buğdayı yaparlar. Gelenler bebeğe hediye verir. Bebeğin önüne koyulan eşyalardan birini seçmesini beklerler (11. Bölüm). Obada Hıdırellez kutlanır. Bunun için üç gün sabaha karşı yaprakların üstünden çiğleri toplarlar. Bu sularla "var ve yok yoğurdu" yaparlar (23. Bölüm). Ramazan ayı geldiği için obada sahur, iftar hazırlıkları vardır. İftardan sonra köyde erkekler teravihe, kadınlar ve çocuklar da karagöz çadırına giderler. Şerbetçiden şerbet alıp içerler (28. Bölüm). Seher'in yürümeyi öğrenen oğlu için adım çöreği yaparlar. Çöreği dağıtırlar. Bu arada bebeğin ayağına ip bağlayıp sonra da keserler. Bebek yürümeye çocuklar da koşmaya başlarlar (47. Bölüm). Maysa, at binmeyi öğrendiği sırada Güneş ana ona dağlarda uygulanan bir adeti yaptırır. Buna göre Maysa alıç tepesine atla gider oraya bir hediye bırakır ve gelirken de alıç getirirse at binmeyi öğrenmiş sayılacaktır (96. Bölüm).

4.1.2.2.2. Kültürel miras konusuna ait bulgular

Güneş ana aşure pişirir. Pişen aşure dağıtılır (76. Bölüm). Obada hep birlikte bağ bozumu yapılır. Üzümlerden pekmez yapılır. Akşam hep birlikte tahin pekmez yerler (77. Bölüm). Obadaki şenlik için Perçem keşkek hazırlar (79. Bölüm).

4.1.2.2.3. Dini bayramlar konusuna ait bulgular

Ramazan Bayramı gelmiştir. Erkekler sabah bayram namazına giderler. Kadınlar baklava yaparlar. Büyüklerin elleri öpülür. Küçüklere hediyeler verilir (29. Bölüm).

4.1.2.2.4. Geleneksel sporlar konusuna ait bulgular

Obadaki eğlence gününde al satarım bal satarım, körebe, eşek yarışı, güreş gibi oyunlar oynanır (34. Bölüm).

4.1.2.2.5. Milli değerlerimiz konusuna ait bulgular

Bulut, Yaman dededeki Neşet Ertaş'a ait olan bağlamayı alabilmek için birtakım zorlu görevleri yerine getirir (83. Bölüm).

4.1.2.3. Birey ve Toplum teması

Tablo 4

Birey ve Toplum teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Birey ve Toplum	43	Meslekler
	114	Meslekler
	115	Dayanışma

Tablo 4'te *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Birey ve Toplum" teması ile ilgisi tespit edilen 3 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 2 bölümün meslekler ve bir bölümün dayanışma konusu ile ilgili olduğu görülmüştür.

4.1.2.3.1. Meslekler konusuna ait bulgular

Çocuklar Yaman dede ve Perçem ile birlikte gittikleri değirmende, değirmenciden buğdayı un yapma işini öğrenirler (43. Bölüm). Yaman dede ile birlikte Zıpır'a çan almak için kasabaya giden Maysa ve Bulut, çancıdan çanların tını farklılıklarını ve bunun hangi amaçlar için kullanıldığını öğrenirler (114. Bölüm).

4.1.2.3.2. Dayanışma konusuna ait bulgular

Maysa, Yaren ananın bahçesini kargalardan kurtarmak için tasarladığı korkuluğu yapmak için herkesten yardım alır. Sonuca birlikte ulaşırlar (115. Bölüm).

4.1.2.4. Okuma Kültürü teması

Tablo 5

Okuma Kültürü ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Okuma Kültürü	57	Doğa Okuryazarlığı

Tablo 5'te *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Okuma Kültürü" teması ile ilgisi tespit edilen 1 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Belirlenen bölüm doğa okuryazarlığı konusu ile ilişkilendirilmiştir.

4.1.2.4.1. Doğa okuryazarlığı konusuna ait bulgular

Yaman dede, kampına döneceği yolu bulamayan izciye yardım etmek için izleri nasıl takip edeceklerini anlatır. İzlere bakarak izciyi kampına götürürler (57. Bölüm).

4.1.2.5. İletişim teması

Tablo 6

İletişim ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
İletişim	15	Kitle iletişim araçları
	58	Diğer canlılarla iletişim
	59	İletişim becerileri
	64*	Kültürler arası iletişim
	65	Kitle iletişim araçları

69	Haberleşme araçları
74*	Diğer canlılarla iletişim
80*	Diğer canlılarla iletişim
81	Diğer canlılarla iletişim
84	Diğer canlılarla iletişim
91	Diğer canlılarla iletişim
94*	Diğer canlılarla iletişim

Tablo 6'da *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "İletişim" teması ile ilgisi tespit edilen 12 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 7 bölümün diğer canlılarla iletişim; 2 kitle iletişim araçları ve bir iletişim becerileri, kültürler arası iletişim, haberleşme araçları konularına dair bulgulara rastlanılmıştır.

4.1.2.5.1. Diğer canlılarla iletişim konusuna ait bulgular

Yaman dede, Ademler Köyü'nden getirdikleri yabani tayı eğitip ehlileştirir (58. Bölüm). Maysa, Şira'ya en sevdiği boncukları hediye edince onun mutluluğunu gözlerinin parlamasından anlar (74. Bölüm). Maysa, beyaz ata seyerek yaklaşınca Maysa ve beyaz at çok iyi anlaşır, arkadaş olurlar (80. Bölüm). Bulut, köpeği Duman'ı, Maysa da atı Şira'yı ısıklık çalarak çağırır (81. Bölüm). Maysa Şira'yı tımarlayabilmek için onu sakinleştirmelidir. Bunun için ona müzik dinletir (84. Bölüm). Sırtı Maysa'nın taktığı eğer yüzünden yaralanan Şira, Maysa'nın ona yardımı ve bakımı sayesinde iyileşir. Şira'nın kırgın kalbi ise Maysa'nın şefkati sayesinde onarılır (91. Bölüm). Maysa, Şira'nın ona anlatmak istediğini bir türlü anlayamaz. İsteğin ne olduğunu anlamak için her yolu denemiştir (94. Bölüm).

4.1.2.5.2. Kitle iletişim araçları konusuna ait bulgular

Maysa Geyikli Mağara'da bulduğu mektuptan sonra mektubu öğrenir. Amcası Erez'e mektup yazar (15. Bölüm). Çocuklar ormanda çöplerin arasında buldukları gazeteden hareketle Akçaoba Gazetesi hazırlarlar (65. Bölüm).

4.1.2.5.3. İletişim becerileri konusuna ait bulgular

Bulut, koyun kırkmanın detaylarını Çınar'a tam olarak anlatmadığı için Çınar işi beceremez, koyunu elinden kaçıır (59. Bölüm).

4.1.2.5.4. Kültürler arası iletişim konusuna ait bulgular

Oba halkı, obada misafir ettikleri Japon turistlerle güler yüz sayesinde anlaşılır (64. Bölüm).

4.1.2.5.5. Haberleşme araçları konusuna ait bulgular

Ormanda yıkık değirmende yağmurda mahsur kalan Maysa ve Bulut güvercinin ayağına bağlayıp gönderdikleri mektup ile obaya haber gönderirler (69. Bölüm).

4.1.2.6. Hak ve Özgürlükler teması

Tablo 7

Hak ve Özgürlükler teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Hak ve Özgürlükler	24	Hayvan hakları
	70*	Hayvan hakları
	71*	Hayvan hakları
	73*	Hayvan hakları

Tablo 7’de *Maysa ve Bulut* çizgi filminin “Hak ve Özgürlükler” teması ile ilgisi tespit edilen 5 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adına yer verilmiştir. Tema ile ilgisi görülen bölümlerde sadece hayvan hakları konusu işlenmiştir.

4.1.2.6.1. Hayvan hakları konusuna ait bulgular

Obadaki çocuklar, kanadı yaralı olduğu için uçamayan leyleği alıp obada iyileştirerek diğer leyleklerle uçup gitmesini sağlarlar (24. Bölüm). Devran, yeni doğum yapan Fistan ve yavrusunu bulundukları tepeden indirir. Fistan’ın sütü gelmediği için ona sedef lapası yaparlar. Aç kalan yavruyu da şişeyle beslerler (70. Bölüm). Yaman dede, ardıç katranı ile Duman’ın yaralı sırtını iyileştirir. Maysa’da aynı ilacı Şira’nın yaralı dizinde kullanır (71. Bölüm). Maysa atmacanın saldırdığı Paçalı için çok endişelenir. Yaman dede Paçalı’ya bitki lapası sürer, onu iyileştirir (73. Bölüm). Maysa ve Bulut’un elinden kaçtığı sırada yediği bitki yüzünden zehirlenen Zıpır için Maysa, kasabadan gidip saparna kökü getirmeye gönüllü olmuştur (98. Bölüm).

4.1.2.7. Kişisel Gelişim teması

Tablo 8

Kişisel Gelişim teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Kişisel Gelişim	3	Öğrenmeyi öğrenme
	9*	Çalışkanlık
	32	Sorumluluk
	36	Beceri

44*	Sorumluluk
51*	Beceri
52	Yeterlilik
55	Sorumluluk
68*	Öğrenmeyi öğrenme
71*	Öğrenmeyi öğrenme
74*	Öğrenmeyi öğrenme
95	Öğrenmeyi öğrenme
96*	Öğrenmeyi öğrenme

Tablo 8’de *Maysa ve Bulut* çizgi filminin “Kişisel Gelişim” teması ile ilgisi tespit edilen 14 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 6 bölümün öğrenmeyi öğrenme; 3 sorumluluk; 2 beceri; bir çalışkanlık ve yeterlilik konusu ile ilgili olduğu görülmüştür.

4.1.2.7.1. Öğrenmeyi öğrenme konusuna ait bulgular

Bulut, Günseli, Çınar ve Bulut kış mevsimini geçirmek için yeni göçtükleri yeri keşfe çıkarlar (3. Bölüm). Güneş ana Maysa için bir heybe işleyecektir. Ancak ellerinde kök boya bitkileri yoktur. Maysa ve Bulut Yaman dede ile birlikte ormana giderler. Doğru bitkiyi bulmak için Yaman dede onları yönlendirir. Yanlış yapa yapa doğrusunu bulurlar (68. Bölüm). Yaman dede ardıç katranını Duman’ın sırtındaki yarayı iyileştirmek için kullanmıştır. Maysa da dedesinden öğrendiği bu bilgiyle Şıra’yı iyileştirir (71. Bölüm). Kiraz yazma oyası örneklerini, örneklerin hikayelerini Güneş anadan öğrenir. Bulut da sürülerle ilgili dededen yeni şeyler öğrenme konusunda isteklidir (74. Bölüm). Maysa, Yaman dede ve Güneş anadan binicilik konusunda dinlediklerini uygulayarak ata binmeyi öğrenir (95. Bölüm).

Maysa, binicilik konusunda Yaman dede ve Güneş anayı dinleyerek kendini geliştirir ve ona uyguladıkları geleneksel sınavı geçer (96. Bölüm).

4.1.2.7.2. Sorumluluk konusuna ait bulgular

Devran, Boncuk'u zamanında yıkamadığı için Boncuk hastalanır. Seher de Bora'nın sökülen cebini dikmeyi erteler ve Bora'nın cebinden harita düştüğü için Bora kaybolur (32. Bölüm). Bulut ve Çınar gece otlağında, uyudukları için koyunları kaybederler. Yaptıkları hatanın bedelini ödemek içinse herkesle beraber panayıra gitmeyip koyunları ararlar (44. Bölüm). Yeni göçülen kışlağa yerleşme çalışmaları sırasında obadaki herkes kendi üzerine düşen görevi yerine getirmektedir (55. Bölüm).

4.1.2.7.3. Beceri konusuna ait bulgular

Çınar pancardan araba yapamadığı için çok üzülür. Kiraz ise her şeyi yapabildiğini düşündüğünden kibirli davranır. Sonunda ikisi de herkesin başarılı olduğu bir konu olduğunu anlar (36. Bölüm). Günseli kırmızı çiçeklerinden toplayarak ipleri boyar, tek başına obayı anlattığı kendi kilimini dokur (51. Bölüm).

4.1.2.7.4. Çalışkanlık konusuna ait bulgular

Obadaki herkes üzerine düşen görevleri bireysel ya da toplu olarak yerine getirir. Tatil bile yapmadan çalışırlar (9. Bölüm).

4.1.2.7.5. Yeterlilik konusuna ait bulgular

Bulut ve Çınar uyuyakalan Devran yerine satıcıya götürülecek kilimleri eşeğe yükleyip yola çıkarlar. Ancak yükü yükleyemediklerinden bütün kilimler devrilir ve kirlenir (52. Bölüm).

4.1.2.8. Bilim ve Teknoloji teması

Tablo 9

Bilim ve Teknoloji teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Bilim ve Teknoloji	8	Bilim okuryazarlığı
	33	Bilim okuryazarlığı
	38*	Tasarım
	86	Tasarım
		Proje
	89	Keşif ve icatlar

Tablo 9’da *Maysa ve Bulut* çizgi filminin “Bilim ve Teknoloji” teması ile ilgisi tespit edilen 5 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 2 bölümde bilim okuryazarlığı ve tasarım, bir bölümde ise proje ile keşif ve icatlar konusu işlenmiştir.

4.1.2.8.1. Bilim okuryazarlığı konusuna ait bulgular

Çocuklar okulda verilen “ışık” konulu deneyi yaparlar (8. Bölüm). Bulut ve Çınar kaybolduklarında karınca yuvası ve kutup yıldızından faydalanmak isterler (33. Bölüm).

4.1.2.8.2. Tasarım-Proje konusuna ait bulgular

Maysa, hasta olduğundan yürümekte zorlanan Yaman dede için karıncalardan esinlendiği bir sedye tasarlar (38. Bölüm). Bulut, bir ağaç ev tasarlar. Devran emmi ve Yaman dede birlikte ağaç ev projesini gerçekleştirirler (86. Bölüm).

4.1.2.8.3. Keşif ve İcatlar konusuna ait bulgular

Bulut, ağaç ev için makaralı bir asansör tasarlamış ve yapmıştır. Bu makaralı asansörü Şira’nın sırtına eğer takmak için kullanmışlardır (89. Bölüm).

4.1.2.9. Sağlık ve Spor teması

Tablo 10

Sağlık ve Spor teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Sağlık ve Spor	12	Sağlıklı yaşam
	16*	Bulaşıcı hastalıklar
	54	Sağlıklı yaşam
	63	Kış sporları

Tablo 10'da *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Sağlık ve Spor" teması ile ilgisi tespit edilen 4 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Bunlardan 2'si sağlıklı yaşam; birer konu ise bulaşıcı hastalıklar ve kış sporları ile ilgilidir.

4.1.2.9.1. Sağlıklı yaşam konusuna ait bulgular

Büyüdüğü için Maysa'nın ilk süt dişi düşmüştür (12. Bölüm). Güneş ana, ozanın hasta olan oğlunu iyileştirmek için sirkeli su kullanır. Kasabadan doktoru getirirler. Doktor Maysa'ya mikropları anlatır (54. Bölüm)

4.1.2.9.2. Bulaşıcı hastalıklar konusuna ait bulgular

Maysa, kızamık olduğu için okula gidemez (16. Bölüm).

4.1.2.9.3. Kış sporları konusuna ait bulgular

Kar yağdığında Erez amca çocuklarla yamaca çıkarak kızakla kayarlar (63. Bölüm).

4.1.2.10. Zaman ve Mekân teması

Tablo 11

Zaman ve Mekân teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Zaman ve Mekân	14	Çevremiz
	62*	Geçmiş şimdi gelecek
	64*	Gezginler
	93*	Çevremiz

Tablo 11’de *Maysa ve Bulut* çizgi filminin “Zaman ve Mekân” teması ile ilgisi tespit edilen 4 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 2 bölümün çevremiz, birer bölümün ise geçmiş şimdi gelecek ve gezginler konusu ile ilgili olduğu görülmüştür.

4.1.2.10.1. Çevremiz konusuna ait bulgular

Çocuklar çevrelerini tanıma amaçlı Geyikli Mağara’ya giderler (14. Bölüm). Maysa burnuna gelen güzel kokunun mor renkli lavantalara ait olduğunu görür. Hep birlikte topladıkları lavantaları kurutup keselerle yastıkların arasına koyarlar. Ayrıca Yaman dede, Şira’ya tımandan sonra sürmek için lavanta yağı yapar (93. Bölüm).

4.1.2.10.2. Geçmiş Şimdi Gelecek konusuna ait bulgular

Maysa, çadırdaki bulduğu eski fotoğraflara bakarak büyüklerinin geçmiş halleri hakkında bilgi sahibi olur (62. Bölüm).

4.1.2.10.3. Gezginler konusuna ait bulgular

Obada, dillerini anlamadıkları Japon turistleri ağırlarlar (64. Bölüm).

4.1.2.11. Duygular teması

Tablo 12

Duygular teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Duygular	6*	Bağışlama
	49*	Sevgi
	72	Sevgi
	73*	Sevgi
	80*	Sevgi
	90	Umut
		Sevgi
	106*	Veda
	107	Özlem

Tablo 12’de *Maysa ve Bulut* çizgi filminin “Duygular” teması ile ilgisi tespit edilen 8 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre “Duygular” teması ile ilgili 5 bölümün sevgi; birer bölümün ise bağışlama, umut, veda ve özlem konuları ile ilgili olduğu görülmüştür.

4.1.2.11.1. Sevgi konusuna ait bulgular

Maysa çok sevdiği annesi için karlı dağdan kar getirir (49. Bölüm). Maysa önceden karşılaştığı beyaz atı çok sevmiştir ve her yerde onu aramaktadır (72. Bölüm). Maysa; çok sevdiği Paçalı’ya, atmaca zarar verdiği için çok üzülür ve onu iyileştirmek için elinden geleni yapar (73. Bölüm). Maysa beyaz atla vakit

geçirmeyi çok sevmektedir. Ona bir isim vermek ister ve yelesinin altındaki yıldız şekli ona Şira ismini çağrıştırır (80. Bölüm). Maysa ısıyla Şira'yı çağırmasına rağmen Şira ortalıkta görünmez. Maysa, sevgisinin karşılık bulmadığını düşündüğü için çok üzgündür (90. Bölüm).

4.1.2.11.2. Bağışlama konusuna ait bulgular

Yaptığı hatadan sonra obaya gelmekten çekinen Bulut geceyi Geyikli Mağara'da geçirecektir. Ancak herkes onu merak etmiş, hatasını da bağışlamışlardır (6. Bölüm).

4.1.2.11.3. Umut konusuna ait bulgular

Maysa, Şira'yı hiçbir yerde bulamayınca çok üzülür. Yaman dede de ona umutlu olmasını telkin eder (90. Bölüm).

4.1.2.11.4. Veda konusuna ait bulgular

Maysa, kendisini bırakıp giden Şira'yı çok özlemiştir. Onu aramak için obadan ayrılmış, dağlara gitmiştir (106. Bölüm).

4.1.2.11.5. Özlem konusuna ait bulgular

Maysa Şira'yı çok özlemiş bu yüzden hiç yataktan çıkmak istememektedir. Hayatta hiçbir şey ona güzel gelmemektedir (107. Bölüm).

4.1.2.12. Doğa ve Evren teması

Tablo 13

Doğa ve Evren teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Doğa ve Evren	10	Kar
	18	Hayvanlar

20	Hayvanlar
21	Canlılar
22	Hayvanlar
24*	Hayvanlar
26	Hayvanlar
31	Hayvanlar (Nesli tükenen hayvanlar)
42	Doğal afetler
46	Çevrenin korunması
50	Hayvanlar
53	Doğa olayları
60	Hayvanlar (Nesli tükenen hayvanlar)
70	Hayvanlar
88	Hayvanlar
93*	Bitkiler
101	Doğa
104	Hayvanlar
105	Hayvanlar
112*	Hayvanlar
113*	Çevrenin korunması

Tablo 13'te *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Doğa ve Evren" teması ile ilgisi tespit edilen 21 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 13 bölüm hayvanlar; 2 bölüm çevrenin korunması ve bir bölüm ise canlılar, kar, doğal afetler, doğa olayları, bitkiler, doğa konusu ile ilişkilendirilmiştir.

4.1.2.12.1. Hayvanlar konusuna ait bulgular

Yaman dede devenin doğumuna yardım eder. Obaya gelen buduk herkesi çok mutlu etmiştir (18. Bölüm). Koyunların tüylerini kırkma zamanıdır. Bulut, bu işi sık sık yapmaktan şikayetçidir. Bunun koyuna zarar vermeyeceğini ispatlamak için bir koyunun tüylerini çok kısaltır ve kimse görmesin diye de onu saklar (20. Bölüm). Balık tuttıkları yerde Maysa'nın elini yengeç ısırınca Maysa bütün yengeçleri toplamak ister. Ama Güneş ananın hikayesiyle yengeçlerin balıklar için faydalı olduğunu anlar ve fikrinden vaz geçer (22. Bölüm). Çocuklar, yaralı leyleği iyileştirmek için onunla ilgilenirler (24. Bölüm). Maysa ve Günseli, kelebeklerin kozadan çıkışını izlemeye giderler (26. Bölüm). Bulut ve Çınar'ın okuduğu nesli tükenen hayvanlarla ilgili kitaptan sonra Yaman dedenin anlattığı anıdan hareketle hep birlikte Anadolu parsını konuşurlar (31. Bölüm). Obada gece hayvanları ürküten, büyük izlere sahip hayvanı ararlar. Meğer o, hayvanat bahçesine giderken kaçan fildir (50. Bölüm). Üzerinde takip cihazı olan vaşağı Maysa ve Bulut bulup obaya getirmişlerdir. Bilim adamı, onu takip cihazı sayesinde obada bulur ve gelip kontrol eder (60. Bölüm). Devran, yeni doğum yapan Fistan ve yavrusunu tepeden indirmek için bir ip ve kutu kullanır. Ancak ip kopar ve yavrusuyla Fistan'ı Duman kurtarır (70. Bölüm). Maysa, çok sevdiği Şira ile vakit geçirir, meyve yer. Maysa onun sırtına binmek ister. Ancak Şira yabani bir at olduğundan buna izin vermez (88. Bölüm). Şira, diğer yatkılarla obadaki yiyecekleri yemektedir. Bulut bunu yerde gördüğü izler sayesinde anlar (104. Bölüm). Şira, yatkılara liderlik etmektedir. Maysa bunu gördüğünde Şira'nın onu bırakmasından endişe duyar. Sonunda Şira yatkıları tercih eder ve Maysa'yı bırakır (105.bölüm). Şira Maysa'yı mağaradaki doğum yapan yatkının yanına götürür. Maysa ve Yaman dede yatkıya ve yeni doğan yavrusuna yardım ederler (112. Bölüm).

4.1.2.12.2. Canlılar konusuna ait bulgular

Maysa, diktiği kayısı ağacını sular. Bulut, bütün tüylerini kestiği için hastalanan koyunu, iyileştirmek için obaya getirir (21. Bölüm)

4.1.2.12.3. Kar konusuna ait bulgular

Kar yağdığı için okula gidemeyen çocuklar obada karın tadını çıkarmışlar, karlı pekmez yemişlerdir (10. Bölüm).

4.1.2.12.4. Doğal afetler konusuna ait bulgular

Kervan yolda giderken ormandaki yangına rastlarlar. Yangını söndürmede ormancıya yardım ederler. Ertesi gün yanan ağaçların yerine yeni ağaçlar dikerler (42. Bölüm).

4.1.2.12.5. Çevrenin korunması konusuna ait bulgular

Göç sırasında dinlenme alanındaki dere kenarında çevreye yayılan kötü kokunun sebebi etraftaki çöplerdir. Derenin suyu bile kirlenmiş, içilemez haldedir. Bunun için hep birlikte çöpleri toplayıp etrafı temizlerler (46. Bölüm). Deredeki ağlara takılarak kanadı yaralanan ördeği iyileştirmek için obada onunla ilgilenirler (113. Bölüm).

4.1.2.12.6. Doğa olayları konusuna ait bulgular

Mantar toplamaya giden Devran, Çınar ve Bulut; yağmur ve fırtına yüzünden obaya dönemezler ve sürüyle beraber bir mağaraya sığınır. Fırtınada obada yapılan tarhana da uçar (53. Bölüm).

4.1.2.12.7. Bitkiler konusuna ait bulgular

Maysa burnuna gelen güzel kokuyu takip eder ve bulduğu mor çiçeklerden toplayıp Güneş anaya götürür. Güneş ana bu çiçeklerin lavanta olduğunu söyler (93. Bölüm).

4.1.2.12.8. Doğa konusuna ait bulgular

Ağaç evin olduğu ağacın dalı birdenbire kırılır. Yaman dede, ağacın hasta olduğunu ve çözümün yüksek rakımlı dağlarda bulunan kırmızı karınca toprağının ağacın etrafına koymak olduğunu söyler. Toprak getirildikten sonra ağaç iyileşir (101. Bölüm)

4.1.2.13. Sanat teması

Tablo 14

Sanat teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Sanat	6*	Müzik
	25	Resim
	41	Tiyatro (Kukla gösterisi)
	45	Müzik
	51	Geleneksel sanatlar (Kilim dokuma)
	62*	Fotoğraf
	66	Müzik
	68*	Geleneksel sanatlar (Dokuma)
	79*	Müzik
	83*	Müzik

Tablo 14'te *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Sanat" teması ile ilgisi tespit edilen 10 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına

yer verilmiştir. Buna göre 5 bölümün müzik; 2 bölümün geleneksel sanatlar; 1 bölümün ise resim, tiyatro, fotoğraf konusu ile ilgili olduğu görülmüştür.

4.1.2.13.1. Müzik konusuna ait bulgular

Bulut çalmaya yeni başladığı kavalı daha iyi çalabilmek çok uğraşır. Sonunda istediği gibi çalınca hemen babasına dinletmek ister (6. Bölüm). Ormanda kaybolduklarında korkuya kapılan Maysa ve Çınar, orman seslerini bastırmak için şarkı söylerler (45. Bölüm). Radyodan dinledikleri müzikten sonra çocukların aklına “çalabildikleri müzik aletlerini kullanarak bir grup kurma” fikri gelir. Birçok deneme ve Yaman dedenin tavsiyelerinden sonra uyumlu bir biçimde çalmayı öğrenirler (66. Bölüm). Şenlikte Maysa şimşir kaşık, Bulut bağlama, Paçalı def ve Zıpır davul çalarak obadakileri eğlendirmişlerdir (79. Bölüm). Yaman dede, Bulut’un kırılan sazını tamir eder. Bu arada Bulut, Neşet Ertaş’ın bağlamasını Yaman dededen alabilmek için zorlu bir görevi yerine getirir (83. Bölüm).

4.1.2.13.2. Geleneksel Sanatlar konusuna ait bulgular

Günseli, artık kendi başına kilim dokuyabilmiştir (51. Bölüm). Güneş ana, Maysa için heybe dokuyacaktır. Bunun için Maysa ve Yaman dede, dokumada ihtiyaç olan kök boya bitkilerini bulmaya giderler (68. Bölüm).

4.1.2.13.3. Resim konusuna ait bulgular

Çocuklar, daha önce ormanda karşılaştıkları ressamla buluşup tuvallere resim yapmış bu sayede hayallerini anlatmışlardır (25. Bölüm).

4.1.2.13.4. Tiyatro konusuna ait bulgular

Kiraz, Maysa’ya bez bebeklerini vereceği bir kukla gösterisi hazırlar. Hazırlanan temsilde herkes çadırdaki toplanmıştır (41. Bölüm).

4.1.2.13.5. Fotoğraf konusuna ait bulgular

Erez amca, Maysa’ya fotoğraf makinesini anlatır ve fotoğraflar çekmesi için makineyi ona verir. Maysa, Bulut’la hatıra fotoğrafı çeker. Sonunda çekilen fotoğrafları karanlık ortamda banyo ettirip çıkarırlar (62. Bölüm).

4.1.2.14. Vatandaşlık teması

Tablo 15

Vatandaşlık teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Vatandaşlık	1	Göç
	2	İş birliği
	5	Sorumluluk
	19	Göç
	67*	Göç
	79*	Sorumluluk
	100	Üretme

Tablo15'te *Maysa ve Bulut* çizgi filminin "Vatandaşlık" teması ile ilgisi tespit edilen 7 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Buna göre 3 bölümün göç; 2 bölümün sorumluluk; birer bölümün ise iş birliği ve üretme konusu ile ilgili olduğu görülmüştür.

4.1.2.14.1. Göç konusuna ait bulgular

Sonbahar geldiği için göç yola düşer. Kiraz, bu göçte ilk kez kervanbaşı olmuştur (1. Bölüm). Yolda yaşadıkları ufak tefek aksiliklere rağmen oba kışı geçireceği yere varmıştır (19. Bölüm). Gidecekleri yolu heyelan kapattığı için çok tehlikeli olan Kara Vadi'yi kullanırlar. Yaylaya vardıklarında herkes çok rahatlamış, sevinmiştir (67. Bölüm).

4.1.2.14.2. Sorumluluk konusuna ait bulgular

Sadece sürüyü otlatmak Bulut'a sıkıcı gelmektedir. Babasına daha fazla yardımcı olmak için eşekle çalı çırpı toplamaya gider. Ancak eşeğe fazla çalı çırpı yüklediği için eşek devrilir (5. Bölüm). Yaman dede, ormanda çıkan yangını yetkililere haber vermesi için Bulut'u gönderir (79. Bölüm).

4.1.2.14.3. İş birliği konusuna ait bulgular

Obadakiler, göç yolunda ve konakladıkları yerlerde yapılacak bütün işleri birlikte yaparlar. Birbirlerine yardımcı olurlar (2. Bölüm).

4.1.2.14.4. Üretim konusuna ait bulgular

Topraktan alınan buğdayları değirmene götürür, un yaparlar. Daha sonra Maysa ve annesi bu unla ekmek yapar (100. Bölüm).

4.1.2.15. Çocuk Dünyası teması

Tablo 16

Çocuk Dünyası teması ile "Maysa ve Bulut" çizgi filminin uyum durumu

Tema adı	İlgili bölüm	Önerilen konu
Çocuk Dünyası	13	Geleneksel çocuk oyunları
	16*	Keşif
	35	Oyuncak
	44*	Panayır
	78*	Oyuncak (Bez bebek)
	85	Merak

87	Hayal
102	Merak
120	Merak

Tablo 16’da *Maysa ve Bulut* çizgi filminin “Çocuk Dünyası” teması ile ilgisi tespit edilen 9 bölümün numarası ve bölümlerle ilgili programda önerilen konu adlarına yer verilmiştir. Tema ile ilgisi görülen 3 bölümde merak; 2 bölümde oyuncak ayrıca birer bölümde ise geleneksel çocuk oyunları, keşif, panayır ve hayal konuları işlenmiştir.

4.1.2.15.1. Merak konusuna ait bulgular

Maysa, Güneş ananın çadırında bulduğu kilitli kutunun içinde ne olduğunu çok merak eder. Anahtarı bulana kadar meraktan uyuyamaz (85. Bölüm). Bulut’un topladığı dutlar uyuduğu sırada kaybolmuştur. Obada ise bazı sebzelerin yendiğini görürler. Bulut nedenini merak etmiş, olayı çözmek için etraftaki işaretleri incelemiştir (102. Bölüm). Maysa, Şira ile gezerken yerde at izleri görür ve izleri takip eder. Yerde içinde fotoğraf olan bir kolye bulur. İzler ile fotoğrafın bir ilgisi olduğunu düşünür. Fotoğraftaki kişiyi çok merak etmiştir (120. Bölüm).

4.1.2.15.2. Oyuncak konusuna ait bulgular

Kiraz, Maysa için bez bebek örmekte, Bulut ve Çınar ise uçurtma yapmaktadır (35. Bölüm). Maysa, bez bebeği Saçaklı ile oynamaktadır. Topladıkları mısırların püskülleri ile onun saçlarını uzatmaya çalışır (78. Bölüm).

4.1.2.15.3. Geleneksel çocuk oyunları konusuna ait bulgular

Obaya misafir olan ozanın oğlu ile obadaki çocuklar birlikte kulaktan kulağa, gece gündüz gibi oyunlar oynamaktadır (13. Bölüm).

4.1.2.15.4. Keşif konusuna ait bulgular

Bulut mağarada buldukları ayakkabıdaki mesajın sırrını çok merak ettiği için Çınar'la yeniden mağaraya gider. Etrafı inceler, iz ararlar (16. Bölüm).

4.1.2.15.5. Panayır konusuna ait bulgular

Gelen tellal sayesinde haberdar oldukları panayıra giden çocuklar, burada çok eğlenirler (44. Bölüm).

4.1.2.15.6. Hayal konusuna ait bulgular

Maysa ve Bulut, ağaç evde hayali dürbünle etrafı izlerler (87. Bölüm).

İncelenen bölümlerde çizgi film ile tema ve yetkinliklere yönelik birçok ilgi kurulmuştur. Bireylere eğitim yoluyla kazandırmak istenilen çeşitli erdemlerden, dijitalleşen dünya ile birlikte unutulmaya başlanılan kültürel unsurlara, el sanatlarına, sağlık-spor gibi konulara, çocuk oyunlarına kadar çok çeşitli konuları işleyen *Maysa ve Bulut* çizgi filmi, ilgileri tespit edilen temalarda eğitim materyali olarak kullanılabilir. Türkçe ders kitaplarında dinleme/izleme metni olarak yer alabilir. Metinlerin amaç değil dil becerilerinin öğretiminde araç olarak kullanıldığı (Güneş, 2013, s.622) yapılandırmacı eğitim anlayışında öğrencilere farklı yollarla kazandırılmak istenen kültür ve değer bilinci *Maysa ve Bulut* aracılığıyla aktarılabilir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇ

Maysa ve Bulut çizgi dizisi, TDÖP’de yer alan yetkinlikler ve temalar bağlamında incelenmiştir. 61, 75, 82, 97, 99, 103, 108, 109, 111, 116, 117, 118, 119. bölümler yayında olmadığından çalışmaya dahil edilememişlerdir. Yetkinliklerin çizgi dizideki işlenişi, olaylar üzerinden aktarılmıştır. Bir bölümde birden fazla yetkinliğe ait örnek olaya rastlanıldığı gibi bazı bölümlerde hiçbir yetkinlik tespit edilememiştir. Dizi, temalar bakımından incelenirken bölümün izleyiciye verdiği genel mesaj dikkate alınmıştır. Bu yönüyle bölüm içlerinde geçen hikâye, anı ve tavsiye konuşmaları temaların seçiminde yönlendirici olmuştur.

TDÖP’de bulunan 8 yetkinlikten dijital yetkinlik dışındaki bütün yetkinliklere ait bulguların, izlenen 120 bölüm içerisinde yer aldığı görülmüştür. Çalışmada bulgular; yetkinlik ile ilişkilendirilen olayın yer aldığı bölüm numarası ve olayın bölümde gerçekleşme zamanı ile birlikte yer almıştır. Ana dilde iletişim (43), inisiyatif alma ve girişimcilik (17), kültürel farkındalık ve ifade yetkinlikleri (15) ile öğrenmeyi öğrenme (14) en çok bölümde görülen yetkinlikler olmuştur. Bunları sırasıyla sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler (8), matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide yetkinlikler (6), yabancı dillerde iletişim (2) takip etmektedir. 20 bölümde (1, 22, 33, 34, 45, 51, 55, 56, 57, 62, 66, 67, 79, 83, 94, 96, 101, 107, 113 ve 115. bölümler) birden fazla yetkinlik yer alırken 3 bölümde (15, 59 ve 65. bölümler) aynı yetkinlik (ana dilde iletişim) 2 ayrı olayla örneklenmiştir. 25 bölümde (4, 10, 11, 14, 16, 18, 24, 26, 27, 32, 35, 40, 43, 72, 76, 77, 80, 85, 87, 88, 90, 98, 105, 110, 120. bölümler) ise herhangi bir yetkinlikle ilgili bulguya rastlanılmamıştır.

Çizgi dizideki yaşamın bir yaylada, modern dünyadan uzak bir biçimde sürdüğü düşünüldüğünde dijitalleşmeye dair örneklerle yer verilmemiş olması olağan bir sonuçtur.

Kültürüne bağlı ve sürekli çocuklarla iç içe geçen bir hayatın anlatıldığı çizgi dizide sayıca fazla olan yetkinliklerin var olma durumlarını bir tesadüf olarak

görmek hata olacaktır. Çünkü çocukların büyüklerinden rol model olarak öğrendikleri şeyleri, bireysel olarak tecrübe ettikleri zamanlarda, zorluklarla başa çıkacak biçimde uygulayabildikleri görülmüştür. Başta Yaman dede ve Güneş ana olmak üzere büyükler, çocukları bireysel tecrübeler ve sorumluluklar konusunda cesaretlendirmektedir. Özellikle anlatılan hikayelerin olaylara acemice yaklaşan, duygularını kontrol etmekte zorlanan büyük-küçük herkeste yön bulma konusunda büyük işe yaradığı görülmektedir. Birlikte yaşamının gereği olarak saygı ve iş birliği temelli bir ilişki tarzı hemen her bölümde örneklenmiştir. Herkes üzerine düşen görevi yerine getirmekte, aksi halde ortaya çıkan sonuçlarla başa çıkmaktadırlar. Bunun yanında tarihî eserlerin korunması konusunda attıkları adım da millî değerlere verilmesi gereken önemi izleyiciye sunmaktadır. Nesli tükenen hayvanların bilimsel tekniklerle korunması, bu konuda uzmanlara verilen destek hayvan sevgisi aşılama; yanan ormanın söndürülmesi sırasındaki çaba, yanan bölgenin yeniden ağaçlandırılması ise dizinin doğa bilinci oluşturmada izleyiciyi yönlendirdiğini göstermektedir. Baştan sona kültürel unsurlarla örülü olan çizgi dizide bunun ifade edilmesi konusunda müzik, resim, dokuma gibi sanat dallarının kullanıldığı örneklerle yer verilmiştir.

TDÖP’de önerilen 16 tema bulunmaktadır. Çalışma sırasında incelenen *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinde bunlardan “Millî Mücadele ve Atatürk” teması dışında kalan bütün temalarla bölümler arasında uygunluk olduğu görülmüştür. Önerilen temalar ve işlenen konuların uyumunun incelendiği araştırma bölümünde, 23 bölüm ile en çok “Erdemler” teması ile bağlantı tespit edilmiştir. “Erdemler” temasında birbirinden farklı konular işlenmekle birlikte en çok “yardımlaşma” ve “dayanışma” konuları görülmüştür. Tamamen doğal bir hayat sürdüren Akçaobalıların anlatıldığı *Maysa ve Bulut*’ta Doğa ve Evren teması ile 21 bölümde ilgi kurulmuştur. Maysa’nın arkadaşlık ettiği hayvanların varlığı sebebiyle Doğa ve Evren teması içinde “hayvanlar” en çok bölümde işlenen konu olmuştur. Tespit edilen diğer temalar ise sırasıyla Kişisel Gelişim (14 bölüm), İletişim (12 bölüm), Milli Kültürümüz (11 bölüm), Sanat (10 bölüm), Çocuk Dünyası (9 bölüm), Duygular (8 bölüm), Vatandaşlık (7 bölüm), Hak ve Özgürlükler (5 bölüm), Bilim ve Teknoloji (5 bölüm), Sağlık ve Spor (4 bölüm), Zaman ve Mekân (4 bölüm), Birey ve Toplum (1 bölüm) olmuştur. 6, 8, 16, 24, 38, 43, 44, 47,

49, 51, 62, 64, 67, 68, 70, 71, 73, 74, 76, 79, 80, 83, 93, 94, 96, 98, 106, 112, 115. bölümlerin birden fazla tema ile ilişkili olduğu görülmüştür.

Birey ve Toplum temasında değirmencilik ve çancılık mesleklerinden söz edilmiştir. Bu mesleklerin incelikleri anlatılmıştır. Böylece izleyiciler kökleri geçmişte olan bu meslekler hakkında bilgi sahibi olabilmişlerdir. Doğa ve Evren temasında işlenen hayvanlar genellikle Maysa'nın arkadaşlık kurduğu Şıra, Kınalı, Zıpır, Boncuk, Paçalı, Duman, Fistan olmuştur. Ancak sadece yakınındaki hayvanlar değil, 30. bölümde sözü geçen Anadolu parsı ve 60. bölümde bilim adamı tarafından takip edilen vaşak aracılığıyla nesli tükenen hayvanlar hakkında da izleyici bilgi edinmektedir. Bunun yanı sıra etraftaki çöpler yüzünden kirlenen sudan içerek zehirlenen kuzunun olduğu 46. bölüm ile deredeki çöpler yüzünden yaralanan ördeğin olduğu 113. bölüm de çevrenin korunması konusuyla ilgili iletiler taşımaktadır. Bu durum, çizgi dizinin ilgili bölümlerini izleyen çocukların doğaya karşı daha bilinçli bir tavır takınması için önemli bir adım olarak görülmektedir.

Sanat teması ile ilişkilendirilen geleneksel sanatlarımızdan olan kilim dokuma konusu 51 ve 68. bölümlerde işlenmiştir. Bölümler konuyla ilgili iplerin boyanması, boyama için gereken bitkilerin seçilmesi, dokuma motifleri ve motiflerin anlamları hakkında bilgiler vermektedir. Bu da kültür aktarımında çizgi dizinin taşıdığı rolün önemini ortaya koymaktadır.

Çocuk dünyası teması için uyumlu görülen bölümlerde yer verilen geleneksel çocuk oyunları, izlenildiğinde oyunların öğretiminde etkili olacaktır. 13. bölümde kulaktan kulağa ve gece gündüz; 32. bölümde çember; 34. bölümde koyun aşırma, al satarım bal satarım, saklambaç, körebe; 35. bölümde uçurtma ve oyuncaklardan bez bebek gibi dijital oyunların arkasında unutulmaya yüz tutan geleneksel oyunlara yer verilmiştir.

UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Listesinde (2024) yer alan âşıklık geleneği, Karagöz, yağlı güreş, geleneksel tören keşkeği, Türk kahvesi, Hıdırellez, Nasreddin Hoca fıkraları ve iftar geleneklerine çizgi dizide yer verilerek işlenmiştir. İzleyicinin çocuklar olduğu düşünüldüğünde bu önemli mirasın aktarımının

yapılmasının milli kültürümüz açısından önemi yadsınamaz. Bu yüzden *Maysa ve Bulut* çizgi dizisini sadece çocukların vakit geçirmek, eğlenmek amacıyla izledikleri bir içerik olarak düşünmemek gerekir. Eğitim ve öğretim amacıyla birçok kazanımı vereceği gerçeğiyle çizgi dizi, uygun konu ve temalarda öğrencilerin karşısına çıkarılmalıdır.

Millî mücadele döneminde memleket tehlikeye girdiğinde vatan için savaşmaları yörüklerin nasıl bir kültürle yetiştirildiklerini göstermektedir. Yörük Ali Efe, Demirci Efe gibi kahramanların vatan savunmasındaki efsaneleri tarih sayfalarını doldurmaktadır. Ancak yörük kültürünü anlatma konusunda aldığı rol düşünüldüğünde *Maysa ve Bulut'un* "Millî Mücadele ve Atatürk" temasına ilişkin bir içerikten bahsetmemesi, ilgili tema ile bağlantı kurulacak bir ileti sunmaması çizgi film açısından büyük bir eksiklik olarak görülmektedir.

5.2. TARTIŞMA

Türkçe derslerinde dört temel dil becerisinden biri olan dinleme/izleme, ders kitaplarında genellikle sadece dinleme becerisiyle sınırlı kalmaktadır. Halbuki Karasakaloğlu ve Bulut'un (2012) da ortaya koyduğu gibi okullarımızda yürütülen dinleme etkinliklerinin de öğrencilerin dinlediklerini daha iyi anlayıp yorumlayabilmeleri açısından görsel materyallerle desteklenmesi gerekmektedir. Bu açıdan TDÖP'de de belirtildiği gibi millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel, sosyal değerlere önem vermelerinin sağlanması, millî duygu ve düşüncelerinin güçlendirilmesi amaçlanan Türkçe derslerinde, kültürel yönü yapılan çalışmalarla da tespit edilen *Maysa ve Bulut* çizgi dizisinin, dinleme ve izleme metni olarak kullanılması doğru bir yaklaşım olacaktır. Türkçe ders kitaplarında metin ya da etkinlik olarak bulunması kültür aktarımına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Alan yazınında yapılan çalışmaların sonuçları incelendiğinde, *Maysa ve Bulut* çizgi dizisini doğrudan yetkinlikler ve Türkçe dersi temalarına uygun olma bakımlarından ele alan bir çalışma bulunmadığı görülmüştür. Ancak *Maysa ve Bulut* konusunda yapılan çalışmalardan, özellikle dizinin kültürel aktarım yönüne vurgu yapan çalışmalar dikkat çekmiştir. Güven (2023), TRT Çocuk kanalında yayınlanan söz konusu animasyon dizi üzerinden çocuklara kültürel değerlerin

aktarıldığı sonucuna ulaşmıştır. Dizinin eğlendirici ve bilgilendirici olduğunu, kötü unsurlardan uzak tutan bir içeriğinin bulunduğunu vurgulamıştır. Bu yönüyle bu çalışma kapsamında ulaşılan sonuçlara paralellik göstermektedir.

Nesilden nesile aktarımın baskın olduğu kültür ediniminde çocukların izlediği medya metinlerinin de etkisi kaçınılmazdır. *Maysa ve Bulut'u* incelediği araştırmasında sözlü kültüre ilişkin uygulamalar, yemek kültürüne ilişkin uygulamalar, kültüre dayalı eğlence etkinlikleri, kültüre dayalı ritüeller/şölenler, kültüre dayalı sağlık uygulamaları ve kültüre dayalı el sanatları olmak üzere altı alt kategoriye ulaşan Sel (2022) okullarda verilen formal kültür eğitimine bu tarz medya ürünlerinin destek verebileceğini ortaya koymuştur. Teknolojiyle bağların artışının gözlemlendiği öğrencilerde popüler kültür günlük hayatın asıl yönlendiricisi olmaya başlamıştır. Yapılan bu çalışmada yozlaşan sevgi, saygı, yardımlaşma gibi erdemlerin, kültürel farkındalıkların, sosyalleşmenin gereklerinin çizgi dizide verilen mesajlar arasında olduğu görülmüştür. Aralarında bağlantı olduğu tespit edilen Milli Kültürümüz teması ve önerilen gelenekler, türküler, aile bağları, bayramlar, misafirperverlik gibi konular göstermiştir ki dinleme-izleme materyali olarak kullanılabilecek olan dizi, kültür aktarımında öneme sahiptir.

Dursun ve Uzuner Yurt'un (2017) çalışmasında da *Maysa ve Bulut'taki* gelenek ve görenekler, oyunlar, dil gibi başlıklar altında yerel kültürel unsurlar belirlenmiş ve bu unsurların kültürel mirasın aktarımında katkısı olduğu tespit edilmiştir.

Diğer bir benzer sonuca da *Maysa ve Bulut* isimli animasyon çizgi filmin, kültür aktarımı ve somut olmayan kültürel mirasın korunması yönünden önemli bir yapım olduğunun tespit edildiği Karakuş'un (2016) çalışmasında ulaşılmıştır. Bunların dışında çizgi dizide yer alan geleneksel dokuma motiflerinin ve yemek kültürünün incelendiği yalnızca *Maysa ve Bulut'u* materyal olarak kullanmaktan ortaklığın bulunduğu çalışmalarda da çizgi dizinin çocuklar için önemli bir kültürel zenginlik barındırdığı görülmüştür (İslim ve Kılıçarslan, 2020; Erdem, 2020).

Temalarla ve yetkinliklerle ilgili olan çalışmalarla yapılan karşılaştırmalarda *Maysa ve Bulut'u* konu edinmedikleri için herhangi bir çıkarım yapılamamıştır.

5.3. ÖNERİLER

Dijitalleşme ile birlikte çocukların ekran karşısında kitaplarla olduğundan daha fazla zaman geçirdiği görülmektedir. O halde önemli olan içerik konusunda zenginleşmektir. Çocukların karşısına çıkan içerikler, bizi biz yapan bütün milli ve kültürel zenginliklerimizle bezenmiş olmalıdır. Bu yüzden yapımcılara *Maysa ve Bulut* gibi kültürel yönü ağır basan başka çizgi diziler hazırlamaları ayrıca televizyon kanallarına da bu tarz içerikleri bulunan yapımları yayımlamaya öncelik vermeleri önerilmektedir.

Çocukların ekran sürelerini sadece televizyon başında doldurmadıkları düşünüldüğünde kültür aktarımı yapacak film, dizi, çizgi dizi, video ya da dijital oyunların sayısının artması konuyla ilgili yerine getirilmesi gereken önemli bir adım olacaktır.

Türkçe ders kitabı yazarları, komisyonlar; içerisinde birçok yetkinlik barındıran ve temalarla uygunluğu tespit edilen *Maysa ve Bulut'a* ders kitaplarında dinleme/izleme metni ya da etkinlik olarak yer vermeleri önerilmektedir.

Yörük kültürüyle yoğrulmuş içeriğine rağmen bu görünüşle bağdaşmayacak bir biçimde "Millî Mücadele ve Atatürk" konusunda iletiler içermeyen *Maysa ve Bulut'un* ilerleyen bölümlerinde vatan, vatan sevgisi, milli mücadele, Atatürk gibi milli bilinç aşılayacak içeriklere de yer verilmesi tavsiye edilmektedir.

KAYNAKÇA

- Abdul Halim, Nur Mukminatien ve Mirjam Anugerahwati. (2018) He students' perceptions towards authentic materials for reading and listening activities. *Getsempena English Education Journal*, 5(2), 150-161. <https://doi.org/10.46244/geej.v5i2.854>
- Abuzahra, N., Farrah, M., & Zalloum, S. (2015). Using cartoon in language classroom from a constructivist point of view. *Arab World English Journal (AWEJ)*. <https://ssrn.com/abstract=2822995> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2822995>
- Akay, S., Kana, F. (2023). Samed Behrengi'nin Küçük Kara Balık adlı eserinin inisiyatif alma ve girişimcilik yetkinlik alanı açısından incelenmesi. Hulusi Geçgel (Ed.), *Türkçe eğitimi araştırmaları VI* (s.59-72.) Holistence Publications.
- Yavuz (2021) Ateşman Okunabilirlik Formülü. 19 Kasım 2024 tarihinde https://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2021_04/15195812_ders_kita_plarinda_okunabilirlik_2021.pdf adresinden edinilmiştir.
- Aykaç, B. (2023). 2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı Ortaokul Kazanımlarının Anahtar Yetkinlikler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi* (11), 69-87. <https://doi.org/10.47994/usbad.1238319>
- Bayraktar, A. (2022). *Türkçe ders kitaplarında yer alan millî kültür temasına ilişkin metinler üzerine bir içerik analizi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Bursalı, H. ve Topçuoğlu Ünal, F. (2015) Çizgi dizilerin 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin söz varlığına katkısı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 12(29) 60-74 <https://trdizin.gov.tr/publication/paper/detail/TVRrME1UUTFOUT09>
- Demiral, U., Yamaner, E., Süklüm, N. (2016). Çizgi filmlerde verilen eğitimsel mesajlar; trt çocuk kanalı örneği. *Journal of International Social Research*. Vol. 9 Issue 45, p536-544. 9p. DOI:10.17719/jisr.20164520632

- Durdu Zor, S., (2017). Yörük çizgi filmi "Maysa ve Bulut"un giysi özelliklerinin incelenmesi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*. 18. 1987-2000
- Dursun, Z. ve Uzuner Yurt, S. (2017). Popüler kültür karşısında yerelliğin sunumu: "Maysa ve Bulut" örneği. *EKEV Akademi Dergisi*. 0 (69). 117-129. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sosekev/issue/71366/1147534>
- Ene dilim. *Maysa*. 16 Haziran 2025 tarihinde <https://enedilim.com/sozluk/soz/ma%C3%BDsa> adresinden edinilmiştir.
- Erdem, G. (2020). "Maysa ve Bulut" örneğinde yemek kültürü inşası. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*. 4 (1). 82-99. <https://dergipark.org.tr/en/pub/adea/issue/55367/735439>
- Gül, M., Y. (2013). *Maysa ve Bulut 1-120*. Bölüm. [Video]. <https://www.trtcocuk.net.tr>
- Güneri, Ç. (2023). *7. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi.
- Güneş, F. (2013). Türkçe'de metin öğretimi yerine metinle öğrenme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı: 11. 603-637. DOI: 10.14520/adyusbd.454
- Gürbüz, S. Ve Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. (5. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Güven, K. (2023). "Maysa ve Bulut" animasyon dizisinin somut olmayan kültürel miras öğeleri bağlamında incelenmesi. *Türk Dünyası ve Türkçe Öğretim Dergisi*. 2(2.) 187-204.
- İslim, F., (2021), *Maysa ve bulut animasyon dizisinde yer alan dokumalardaki motiflerin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.

- İslim, F. ve Kılıçarslan, H. (2020). Maysa ve Bulut Çizgi Dizisi Yapıcı Eleştiri Bölümünün Geleneksel Dokuma Kültürü Açısından İncelenmesi. *Art-e Sanat Dergisi*. 13 (25). 422-442. DOI: 10.21602/sduarte.685188
- İşler,A. (2004). Sanat eğitiminde disiplinlerarası-tematik yaklaşım. *Milli eğitim dergisi*. Sayı 163
[https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli Egitim Dergisi/163/isler.htm](https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/163/isler.htm)
- Kana, F. ve Kiler, B. (2021). Ortaokul Türkçe ders kitaplarının öğretim programındaki anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 10(2), 741-755.
- Kaplan, M. (2005). *Kültür ve dil*. (19. Baskı) İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kara, O. ve Altunbay, M. (2020). İlköğretim öğrencilerinin çizgi film izleme durumları üzerine bir inceleme. *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks*. 12(2), 155-168.
- Karakuş, N. (2016). Maysa ve Bulut isimli animasyon çizgi filmin kültürel öğeler açısından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(34).
- Karacakaloğlu, N. ve Bulut, B. (2012). Görsel destekli dinleme metinlerinin anlamaya etkisi. *Education Sciences*, 7 (2), 722-733.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsaedu/issue/19816/211963>
- Kavruk, H. ve Aykaç, N. (2022). Çocuk medyası ürünlerinde değer aktarımı (Tozkoparan dizisi örneği). *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 9(86), 1584-1603. <http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3159>
- Kaya, M. ve Gül, B. (2023). Çocuk edebiyatı tercüme ofisi (Çeto) dergisinin 2019 Türkçe dersi öğretim programdaki anahtar yetkinlikler bakımından incelenmesi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 8(1), 23-49.
<https://doi.org/10.54979/turkegitimdergisi.1271540>

- Köseoğlu, M. (2022). *Maysa ve Bulut çizgi filminin Unesco yaşayan evrensel değerler bağlamında incelenmesi*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Kurtoğlu Zorlu, Ö. (2021). Metinlerin temalara uygunluğu bakımından Türkçe ders kitapları üzerine bir inceleme. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 7(1), 1-11. <https://doi.org/10.24289/ijsser.797498>
- Maden, S., ve Durmaz, N. (2023). Türkçe ders kitaplarının anahtar yetkinlikler açısından incelenmesi (8. sınıf örneği). *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 12(3), 1201-1220. <https://doi.org/10.7884/teke.1360029>
- MEB. (2023). Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği. 27 Ekim 2023 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr> adresinden edinilmiştir.
- Meral Sürmeli, B. (2023). *2019 (ortaokul) Türkçe dersi öğretim programında yer alan temalara göre Dîvânü Lugâtî't-Türk'ün incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage Publications.
- MEB. (2019). Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MYK. (2015). Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi. 04 Haziran 2023 tarihinde <https://www.myk.gov.tr> adresinden edinilmiştir.
- Özgen, K. (2022). *Bilim çocuk dergisinde yer alan çizgi roman türündeki metinlerin Türkçe ders kitaplarında kullanılabilirliği ve temalara uygunluğu*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Giresun Üniversitesi.
- Satılmış, S. (2022). *Çocuk dergileri metinlerinin Türkçe dersi öğretim programındaki kök değerler ve yetkinlikler açısından incelenmesi (2018-2020)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trabzon Üniversitesi.

- Sel, B. (2022). Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretim programı kapsamında kültürel mirasın animasyon çizgi dizilerle aktarımı: Bir yörük hikâyesi Maysa ve Bulut. *Milli Eğitim Dergisi*. 51 (236). 2969-3000. DOI: 10.37669/milliegitim.1052307
- Türk Dil Kurumu. *Çizgi Film*. 16 Temmuz 2025 tarihinde <https://sozluk.gov.tr> adresinden edinilmiştir.
- Türk Dil Kurumu. *Tema*. 3 Mayıs 2024 tarihinde <https://sozluk.gov.tr> adresinden edinilmiştir.
- Türk Dil Kurumu. *Yetkinlik*. 06 Haziran 2023 tarihinde <https://sozluk.gov.tr> adresinden edinilmiştir.
- Temizkan, M., & Atasoy, A. (2016). Söz varlığının gelişimi açısından çizgi filmler üzerine bir değerlendirme (Trt çocuk ve Minika çocuk örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 577-599. <https://dergipark.org.tr/en/pub/milliegitim/issue/36140/406048>
- TRT Çocuk. İlkeler. 10 Nisan 2024 tarihinde <https://www.trtcocuk.net.tr/hakkimizda> adresinden edinilmiştir.
- TRT HABER. TRT Çocuk. 10.04.2024 tarihinde <https://www.trthaber.com/trtden-haberler/trt-cocuk-2022yi-de-zirvede-tamamladi-713.html> adresinden edinilmiştir.
- Ugan, F. (2023). *Türkçe ders kitaplarının tema öğretimi açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- UNESCO somut olmayan kültürel miras. 13 Aralık 2024 tarihinde <https://www.unesco.org.tr/Pages/126/123/UNESCO-Somut-Olmayan-K%C3%BClt%C3%BCrel-Miras-Listeleri> adresinden edinilmiştir.
- Ülger, E. (2022). *İlkokul (1, 2, 3 ve 4. Sınıf) Türkçe ders kitaplarındaki etkinlik ve metinlerin Türkiye yeterlilikler çerçevesinde yer alan anahtar yetkinlikleri karşılama durumu* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.

- Yavuz, B. (2022). *Bilgin Adalı'nın bilim kurgu türü eserlerinin yetkinlikler bakımından incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Yavuz, Z. (2024). *Maysa ve Bulut örnekleminden elektronik kültür ortamında halk kültürünün yeniden üretilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul kültür Üniversitesi.
- Yener, Y., Yılmaz, M. ve Şen, M. (2021). Çizgi filmlerde değer eğitimi: TRT Çocuk örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*. 7 (2). 114-128. DOI: 10.24289/ijsser.846419
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (12. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, U. M. (2023). *"Trt çocuk" ve "Minika go" dergilerinin kök değerler ve yetkinlikler bağlamında incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kafkas Üniversitesi.
- Yılmaz, İ. (2017). TRT Çocuk Çocukla Çocuklaşmak. *TRT Akademi*. 2(4), 584-597.

EKLER

KATILIMCILARIN VERİ İNCELEME FORMLARI

K₁

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	1.BÖLÜM	2.BÖLÜM	3.BÖLÜM	4.BÖLÜM	5.BÖLÜM	6.BÖLÜM	7.BÖLÜM	8.BÖLÜM	9.BÖLÜM	10.BÖLÜM	11.BÖLÜM	12.BÖLÜM	13.BÖLÜM	14.BÖLÜM	15.BÖLÜM
ERDEMLER				X											
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ											X				
MİLLİ MÜCADELE VE ATATÜRK															
BİREY VE TOPLUM	X														
OKUMA KÜLTÜRÜ															
İLETİŞİM															X
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER							X								
KİŞİSEL GELİŞİM			X		X										
BİLİM VE TEKNOLOJİ								X							

K₁

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
SAĞLIK VE SPOR												X			
ZAMAN VE MEKÂN														X	
DUYGULAR						X									
DOĞA VE EVREN										X					
SANAT															
VATANDAŞLIK		X													
ÇOCUK DÜNYASI													X		

K₁₂

SAĞLIK VE SPOR		16	17	18	19	20
ZAMAN VE MEKÂN						
DUYGULAR						
DOĞA VE EVREN						
SANAT						
VATANDAŞLIK						
ÇOCUK DÜNYASI						

EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU
YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
1. BÖLÜM								
2. BÖLÜM								
3. BÖLÜM								
4. BÖLÜM								
5. BÖLÜM								
6. BÖLÜM								
7. BÖLÜM								
8. BÖLÜM								
9. BÖLÜM								
10. BÖLÜM								

K2
EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU

YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
1. BÖLÜM								X
2. BÖLÜM	X							
3. BÖLÜM	X							
4. BÖLÜM								
5. BÖLÜM	X							
6. BÖLÜM								
7. BÖLÜM								
8. BÖLÜM								
9. BÖLÜM	X							
10. BÖLÜM								

K2₁

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	1. BÖLÜM	2. BÖLÜM	3. BÖLÜM	4. BÖLÜM	5. BÖLÜM	6. BÖLÜM	7. BÖLÜM	8. BÖLÜM	9. BÖLÜM	10. BÖLÜM	11. BÖLÜM	12. BÖLÜM	13. BÖLÜM	14. BÖLÜM	15. BÖLÜM
ERDEMLER															
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ															
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK															
BİREY VE TOPLUM															
OKUMA KÜLTÜRÜ															
İLETİŞİM															
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER															
KİŞİSEL GELİŞİM															
BİLİM VE TEKNOLOJİ															

K21

SAĞLIK VE SPOR	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
ZAMAN VE MEKÂN															
DUYGULAR															
DOĞA VE EVREN	+				+	+				+	+				
SANAT					+	+									
VATANDAŞLIK															
ÇOCUK DÜNYASI															+

K22

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
ERDEMLER					+	+									
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ															
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK															
BİREY VE TOPLUM															
OKUMA KÜLTÜRÜ															
İLETİŞİM															
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER															
KİŞİSEL GELİŞİM															
BİLİM VE TEKNOLOJİ		+													

K2

36 37 38 39 40

SAĞLIK VE SPOR		+																	
ZAMAN VE MEKÂN																			
DÜNGULAR																			
DOĞA VE EVREN																			
SANAT																			
VATANDAŞLIK																			
ÇOCUK DÜNYASI																			

K2

EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU

YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
21. BÖLÜM							+	
22. BÖLÜM								+
23. BÖLÜM	+							+
24. BÖLÜM								+
25. BÖLÜM								
26. BÖLÜM								
27. BÖLÜM								+
28. BÖLÜM								+
29. BÖLÜM								
30. BÖLÜM		+						

2
EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU
YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
1. BÖLÜM	+							
2. BÖLÜM								
3. BÖLÜM			+					
4. BÖLÜM								
5. BÖLÜM								+
6. BÖLÜM	+							
7. BÖLÜM	+							
8. BÖLÜM			+					
9. BÖLÜM	+							
10. BÖLÜM						+		

3
TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	1. BÖLÜM	2. BÖLÜM	3. BÖLÜM	4. BÖLÜM	5. BÖLÜM	6. BÖLÜM	7. BÖLÜM	8. BÖLÜM	9. BÖLÜM	10. BÖLÜM	11. BÖLÜM	12. BÖLÜM	13. BÖLÜM	14. BÖLÜM	15. BÖLÜM	16. BÖLÜM
ERDEMLER																
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ							X	X								
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK																
BİREY VE TOPLUM			X													
OKUMA KÜLTÜRÜ																
İLETİŞİM																
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER																
KİŞİSEL GELİŞİM				X								X				
BİLİM VE TEKNOLOJİ																

	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
SAĞLIK VE SPOR														X	
ZAMAN VE MEKÂN															
DUYGULAR									X						
DOĞA VE EVREN		X				X				X			X		
SANAT	X				X						X				
VATANDAŞLIK															
ÇOCUK DÜNYASI															X

23
TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	51 BÖLÜM	52 BÖLÜM	53 BÖLÜM	54 BÖLÜM	55 BÖLÜM	56 BÖLÜM	57 BÖLÜM	58 BÖLÜM	59 BÖLÜM	60 BÖLÜM	61 BÖLÜM	62 BÖLÜM	63 BÖLÜM	64 BÖLÜM	65 BÖLÜM
ERDEMLER	X														
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ															
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK															
BİREY VE TOPLUM															
OKUMA KÜLTÜRÜ		X													
İLETİŞİM															
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER															
KİŞİSEL GELİŞİM															
BİLİM VE TEKNOLOJİ															

EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU

YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
51.BÖLÜM	X	+	+	+	✓	+	+	+
52.BÖLÜM						+		
53.BÖLÜM	✓							
54.BÖLÜM							X	
55.BÖLÜM					✓			
56.BÖLÜM					✓			
57.BÖLÜM			✓					
58.BÖLÜM	✓							
59.BÖLÜM	✓							
60.BÖLÜM			✓					

K4(1)

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	61.BÖLÜM	62.BÖLÜM	63.BÖLÜM	64.BÖLÜM	65.BÖLÜM	66.BÖLÜM	67.BÖLÜM	68.BÖLÜM	69.BÖLÜM	70.BÖLÜM	71.BÖLÜM	72.BÖLÜM	73.BÖLÜM	74.BÖLÜM	75.BÖLÜM
ERDEMLER															
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ															
MİLLİ MÜCADELE VE ATATÜRK															
BİREY VE TOPLUM															
OKUMA KÜLTÜRÜ															
İLETİŞİM				✓	✓				✓						
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER											✓				
KİŞİSEL GELİŞİM												✓			
BİLİM VE TEKNOLOJİ															

64(1)	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
SAĞLIK VE SPOR			✓												
ZAMAN VE MEKÂN															
DUYGULAR															
DOĞA VE EVREN												✓			
SANAT		✓				✓									
VATANDAŞLIK							✓	✓							
ÇOCUK DÜNYASI															

64(2)

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	1. BÖLÜM	2. BÖLÜM	3. BÖLÜM	4. BÖLÜM	5. BÖLÜM	6. BÖLÜM	7. BÖLÜM	8. BÖLÜM	9. BÖLÜM	10. BÖLÜM	11. BÖLÜM	12. BÖLÜM	13. BÖLÜM	14. BÖLÜM	15. BÖLÜM	16. BÖLÜM
ERDEMLER																
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	✓	✓														
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK																
BİREY VE TOPLUM																
OKUMA KÜLTÜRÜ																
İLETİŞİM																
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER																
KİŞİSEL GELİŞİM																
BİLİM VE TEKNOLOJİ																

24
EK 2: UZMANLARIN KULLANACIĞI VERİ TOPLAMA FORMU
YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
+ 71 BÖLÜM					✓			
+ 72 BÖLÜM	-	-	-	-	-	-	-	-
+ 73 BÖLÜM	✓							
- 74 BÖLÜM	-	-	-	-	-	-	-	-
75 BÖLÜM								
- 76 BÖLÜM							✓	
+ 77 BÖLÜM	-	-	-	-	-	-	-	-
+ 78 BÖLÜM	✓							
- 79 BÖLÜM						✓		
+ 80 BÖLÜM	-	-	-	-	-	-	-	-

K5 (1)

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	81 BÖLÜM	82 BÖLÜM	83 BÖLÜM	84 BÖLÜM	85 BÖLÜM	86 BÖLÜM	87 BÖLÜM	88 BÖLÜM	89 BÖLÜM	90 BÖLÜM	91 BÖLÜM	92 BÖLÜM	93 BÖLÜM	94 BÖLÜM	95 BÖLÜM
ERDEMLER		*													
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ															
MİLLİ MÜCADELE VE ATATÜRK															
BİREY VE TOPLUM															
OKUMA KÜLTÜRÜ															
İLETİŞİM	+		+							+			+		
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER															
KİŞİSEL GELİŞİM															+
BİLİM VE TEKNOLOJİ					+		+								

K5 (2) 96 97 98 98+ 100

SAGLIK VE SPOR																				
ZAMAN VE MEKAN																				
DUYGULAR																				
DOGA VE EVREN																				
SANAT																				
VATANDAŞLIK																				
ÇOCUK DÜNYASI																				

K5 (1)
EK 2: UZMANLARIN KULLANACI VERİ TOPLAMA FORMU
YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
1. BÖLÜM		+						
2. BÖLÜM	-							
3. BÖLÜM	+							+
4. BÖLÜM	X							
5. BÖLÜM								
6. BÖLÜM							+	
7. BÖLÜM								
8. BÖLÜM								
9. BÖLÜM							+	
10. BÖLÜM								

K5 (2)

EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU

YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
+ 91BÖLÜM	+							
+ 92BÖLÜM							+	
+ 93BÖLÜM							+	
+ 94BÖLÜM	+							
+ 95BÖLÜM					+			
+ 96BÖLÜM					+			
+ 97BÖLÜM								
- 98BÖLÜM					+			
+ 99BÖLÜM								
+ 100BÖLÜM					+			

K6

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	101BÖLÜM	102BÖLÜM	103BÖLÜM	104BÖLÜM	105BÖLÜM	106BÖLÜM	107BÖLÜM	108BÖLÜM	109BÖLÜM	110BÖLÜM	111BÖLÜM	112BÖLÜM	113BÖLÜM	114BÖLÜM	115BÖLÜM
ERDEMLER															
MİLLİ KÜLTÜRÜMÜZ			Bölüm yok					Bölüm yok							
MİLLİ MÜCADELE VE ATATÜRK			Bölüm yok					Bölüm yok							
BİREY VE TOPLUM															
OKUMA KÜLTÜRÜ															
İLETİŞİM															
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER															
KİŞİSEL GELİŞİM															
BİLİM VE TEKNOLOJİ															

K61

	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115
SAĞLIK VE SPOR															
ZAMAN VE MEKÂN															
DUYGULAR		✓				✓	✓						✓		
DOĞA VE EVREN	✓			✓	✓					✓					
SANAT															
VATANDAŞLIK															
ÇOCUK DÜNYASI															

K62

TEMALAR İNCELEME FORMU

TEMALAR	115 ...BÖLÜM	117 ...BÖLÜM	118 ...BÖLÜM	119 ...BÖLÜM	120 ...BÖLÜM	121 ...BÖLÜM	122 ...BÖLÜM	123 ...BÖLÜM	124 ...BÖLÜM	125 ...BÖLÜM	126 ...BÖLÜM	127 ...BÖLÜM	128 ...BÖLÜM	129 ...BÖLÜM	130 ...BÖLÜM	131 ...BÖLÜM	132 ...BÖLÜM	133 ...BÖLÜM	134 ...BÖLÜM	135 ...BÖLÜM
ERDEMLER																				
MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ	Yok	Yok	Yok	Yok																
MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK	Bölüm	Bölüm	Bölüm	Bölüm																
BİREY VE TOPLUM																				
OKUMA KÜLTÜRÜ																				
İLETİŞİM																				
HAK VE ÖZGÜRLÜKLER																				
KİŞİSEL GELİŞİM																				
BİLİM VE TEKNOLOJİ																				

61

EK 2: UZMANLARIN KULLANACAĞI VERİ TOPLAMA FORMU

YETKİNLİKLER İNCELEME FORMU

BÖLÜMLER	Ana dilde iletişim	Yabancı dillerde iletişim	Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler	Dijital yetkinlik	Öğrenmeyi öğrenme	Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler	İnisiyatif alma ve girişimcilik	Kültürel farkındalık ve ifade
+ ...BÖLÜM 101							✓	
+ ...BÖLÜM 102							✓	
+ ...BÖLÜM 103	Bölüm yok						✓	
+ ...BÖLÜM 104							✓	
+ ...BÖLÜM 105	yok							
- ...BÖLÜM 106	yok							
+ ...BÖLÜM 107	✓							
+ ...BÖLÜM 108	Bölüm yok							
+ ...BÖLÜM 109	Bölüm yok							
+ ...BÖLÜM 110	yok							